

Sklep Firmowy
82-500 Kwidzyn, ul. Piłsudskiego 9
tel. (055) 79-20-02

OPTIMUS SA

ALTER Sp. z o.o.
Grudziądz, ul. Dworcowa 3
tel./fax (051) 219-27, 260-75

**Komputery
Multimedia
Internet
Sieci komputerowe**

**Kserokopiarki
Fiskalizacje
Serwis**

**Biurowo
Reklamy**

„Kurier Kwidzyński”
zaprasza
Kwidzyn
ul. Braterstwa Narodów 46
tel. (055) 79-30-59
tel./fax (055) 79-22-64

KURIER
DZIENNIK
POMORSKI

Firma „Iza”

IZABELLA WIŚNIEWSKA
Kwidzyn
ul. 15 Sierpnia 11/1
**OBUWIE
SPORTOWE**
damskie,
męskie, dziecięce,
obuwie komunijne
- HURT - DETAL -
- NISKIE CENY -

KWIDZYN, SUSZ, SADLINKI, GARDEJA, PRABUTY, KISIELICE, RYJEWO
ROK VI NR 15/301 TEL. 79-30-59, TEL./FAX 79-22-64 10.04.1997 R ISSN 1232-0099 INDEKS 324965 CENA 1,10 Zł

**DARY Z NIEMIECKIEJ KASY
CHORYCH**

Do Kwidzyna dotarł kolejny już transport używanego sprzętu rehabilitacyjnego. Sprzęt sprowadziła z Niemiec Fundacja Pomocy Społecznej „Misericordia”. Oprócz kul, balkoników itp. Fundacja sprowadziła wózki inwalidzkie zwykłe oraz bardzo poszukiwane przez niepełnosprawnych wózki elektryczne.

Skromna uroczystość przekazania wózków elektrycznych odbyła się w nowo wybudowanej jadalni Domu Pomocy Społecznej w Kwidzynie. Sprzęt jest darem niemieckiej Kasy Chorych w mieście Wolfsburg. Pracuje tam lekarz Marek Wilczewski, który nie zapomniał o swoim rodzinnym

mieście i po raz kolejny przygotował transport darów.

Dary trafią do wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego. Przyjmijmy, że można go wypożyczać bezpłatnie w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kwidzynie przy ul. Grudziądzkiej, tel. 37-21 pokój nr 32. Wypo-

życza nią kieruje pani Ewa Kolakowska.

Sprzęt rehabilitacyjny nie jest tani. Przykładowo kule kosztują ok. 100 zł, chodzik to wydatek rzędu 500 zł, a wózek inwalidzki zwykły - 2000 zł. Wózek elektryczny krajowej produkcji kosztuje ok. 6900 zł. Obecnie w Kwidzynie jest 10 wózków elektrycznych, które można zauważyć na chodnikach i jezdniach w mieście. O tych nieco innych pojazdach, które jeżdżą po mieście doskonale wie policja i liberalnie traktuje niepełnosprawnych użytkowników dróg.

c.d. na str. 5

**NAUCZYCIELE BEZ
PODWYŻEK**

Kwidzyńscy nauczyciele i pracownicy oświaty nie otrzymali zapowiadanych na początek kwietnia podwyżek uposażenia, a wypłaty tzw. wyrównań inflacyjnych za ubiegły rok otrzymali z kilkutygodniowym opóźnieniem. Nauczyciele w pozostałych miastach kraju otrzymali wyrównanie i podwyżkę zgodnie z wcześniejszymi zapowiedziami.

Wiceburmistrz Leszek Czarnobaj, odpowiedział w kwidzyńskim samorządzie za sprawę oświaty, tłumaczy zwoleki zbyt późnym przekazaniem na konto Samorządu przez Ministerstwo Finansów środków finansowych na rekwalifikację inflacyjną i tegoroczne podwyżki.

„Nie zdążyliśmy w terminie z przygotowaniem list plac dla około 1500 nauczycieli i pracowników oświaty - powiedział L. Czarnobaj. Rewaloryzacja zostanie wypłacona w początkach kwietnia, a podwyżki do połowy tego miesiąca.”

Z tym tłumaczeniem nie zgadza się przewodnicząca Sekcji Regionalnej w Elblągu NSZZ Solidarność Pracowników Oświaty i Wychowania Grażyna Wojtas. Uważa ona, że podstawowym obowiązkiem pracodawcy jest wypłacenie w ustawowym ter-

c.d. na str. 5

Zapraszamy do zakupów w **SKLEPIE MEBLÓWYM** Kwidzyn, ul. Toruńska 36 (dawna Nowotki) tel. 32-88 wew. 26

Tylko z nami osiągniesz wymarzony komfort!

Opony zimowe
Kormoran

- wysokie bezpieczeństwo jazdy w warunkach zimowych
- bardzo dobra przyczepność na śniegu i lodzie
- odporność na poślizg
- na mokrej nawierzchni
- niski poziom hałasu

STOMIL-OLSZTYN
Poczuj się bezpiecznie

KWIDZYN, ul. Toruńska 36 tel. (055) 79-21-11 wew. 7

Wózek elektryczny to marzenie wielu niepełnosprawnych osób

Śmiertelne zacczadzenie w szkolnej kotłowni

69-letni palacz zatrudniony w kotłowni Zespołu Szkół Zawodowych nr 1 w Kwidzynie uległ śmiertelnemu zacczadzeniu. Ciało mężczyzny odnaleźli 2 kwietnia około godziny siódmej rano

pracownicy szkoły. Na pomoc lekarza było za późno.

Do podobnego wypadku doszło niecałe 12 godzin wcześniej.

c.d. na str. 5

**POWSTANIE NOWE
RONDO**

Skrzyżowanie ulic Targowej, Chopina i Batalionów Chłopskich to najdziwniejsze kwidzyńskie skrzyżowanie. Nie bez powodu używamy tego określenia, gdyż często w ten sposób określają to miejsce kierowcy.

W tym roku miasto zaplanowało rozwiązanie problemów komunikacyjnych na tym skrzyżowaniu, rozpoczynając budowę ronda. Zaplanowano na ten cel środki w wysokości 480

tys. zł. Wiceburmistrz Wiesław Gnietki na jednej z konferencji prasowych tłumaczył, że budowa ronda opiera się na gotowej, opracowanej wcześniej koncepcji, która przewidywała trzy warianty. Jednym z nich jest właśnie rondo. Koncepcja została uzgodniona z Wojewódzką Dyrekcją Drog Krajowych. Później sprawy nieco się skomplikowały z różnych względów.

Obecnie rondo wraca jako droga inwestycja.

J.K.

**HURTOWNIA
STALI
„STAL-BUD”**
Kwidzyn,
ul. Toruńska 36
tel. 79-21-11

- POKRYCIA DACHOWE
- WYROBY Z METALI KOLOROWYCH
- WYROBY HUTNICZE
- PANELE BOAZERYJNE MDF
- RYTINY PCV
- MATERIAŁY ZDŁACYJNE
- PLYTY KARTONOWO GIPSOWE „KNAUF”
- OKNA „VELUX”
- MATERIAŁY SPALWALNICZE

**Dziś
w Dzienniku
Pomorskim m.in.:**

- Ocałal telewizor, kanapa i stół - o pożarze w Międzyzdrojach
- Polska mnie nie chciała - Joe Tarnowski - polski lotnik spod Arnhem to dzisiaj jeden z najbardziej aktywnych Szkotów w Polsce
- Shiatsu na reumatyzm
- Pieniądze dla małych - z roku na rok przybywa możliwości finansowania small businessu
- Rodzina Eurofunduszy

Pijani mężczyźni obrzucali samochody kamieniami

Policja w Kwidzynie zatrzymała dwóch nietrzeźwych mężczyzn, którzy w nocy 27 marca obrzucali kamieniami autobus PKS oraz samochód osobowy. Sprawcy powybijali szyby w oknach i trafili kamieniem w głowę pasażerkę osobowego forda.

Do zdarzenia doszło w Rakowcu (gm. Kwidzyn) na trasie Kwidzyn - Prabuty. Po wypiciu dużej ilości alkoholu dwóch 19-letnich mieszkańców Rakowca postanowili zabawić się, rzucając kamienie w przejeżdżające pojazdy. Jeden z młodych mężczyzn po zatrzymaniu przez policję miał 2 promile alkoholu we krwi.

Ranna w głowę kobieta może mówić o dużym szczęściu, gdyż skoczyła się na przeciwko skóry. Po udzieleniu pomocy lekarskiej została zwolniona do domu.

J.K.

Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe „LUNAR” s.c.

82-500 Kwidzyn, ul. Toruńska 36, tel./fax (055) 79-63-31

- zabudowy z aluminium
- rolety zewnętrzne aluminiowe
- bramy garażowe
- SIDING - elewacje
- okładziny ściennie i podłogowe
- sufity podwieszane

RACOMM

82-500 Kwidzyn tel./fax (055) 79 72 40 ul. Batalionów Chłopskich 25

**AUTORYZOWANY SERWIS
KASY FISKALNE**

SADLINKI

SAMORZĄDZIANIE GMINNEJ SPÓŁDZIELNI

Członkowie Gminnej Spółdzielni "Samopomoc Chłopska" w Sadlinkach podjęli decyzję o samoliquidacji...

GS w Sadlinkach nie miała przed samorozwiązaniem długów i zachowywała płynność finansową.

Członkowie Spółdzielni jednogłośnie uznali, że samoliquidacja została przeprowadzona w jej najbardziej odpowiednim czasie...

Spółdzielcy z gminy Sadlinki uważają, że większe spółdzielnie takie jak GS-y w dotychczasowej formie i strukturze nie mają racji bytu.

W gminie GS "Samopomoc Chłopska" w Sadlinkach dotychczas znajdowały się 3 bazy, gdzie sprzedawano towary masowe w Sadlinkach i Niewobnie Wielkim...

WODA ZE ZNAKIEM JAKOŚCI

Samorząd gminy Sadlinki zamierza do końca 1998 roku zmodernizować wszystkie znajdujące się na terenie gminy stacje uzdatniania wody...

W marcu firma "Eltor" z Gdańska zakończyła prace modernizacyjne w stacji uzdatniania wody w Sadlinkach.

W tym roku całkowitej modernizacji zostanie poddana druga ze stacji uzdatniania wody w Glinie...

RYJEWÓ

MISTRZOWIE TENISA

W Sztumie został zorganizowany turniej tenisa stołowego o Grand Prix "Dziennika Bałtyckiego"...

W tej samej kategorii wiekowej chłopców młodzi tenisiści z Ryjewa zajęli drugą i trzecią lokatę...

Natomiast wśród mężczyzn drugi był Grzegorz Oręba, a trzeci Andrzej Szwaro...

PRABUTY

GOŚCINNE ZAGRODY

W Dzierzgoniu powołano Stowarzyszenie Goscinne Gospodarstwa "Pomezania" w jego składzie znalazły się 34 gospodarstwa agroturystyczne...

Nowo powstałe Stowarzyszenie postawiło sobie za cel rozwój agroturystyki i działalności gospodarczej jednocześnie.

Dzierzgoń był także organizatorem szkolenia agroturystycznego, którego uczestnicy uzyskali uprawnienia do prowadzenia tego rodzaju działalności.

SUSZ

NOWY CZYNSZ

Z początkiem kwietnia 1997 r. w Suszu obowiązywała nowa stawka czynszu regulowanego.

STRAŻ POŻARNA

31 marca w Jaromierzu zapalił się magazyn siodła i część obornika...

1 kwietnia w Kwidzynie na ul. Krańcówkiej zapalił się szmaty na strychu budynku wielorodzinnego...

3 kwietnia w Kanickach...

KISIELICE

SAMORZĄDOWE PLANY

Priorytety Rady Miasta i Gminy Kisielice na 1997 rok to przede wszystkim sprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego...

W gminnych zamierzeniach znalazły się: wybudowanie wodociągów w miejscowościach: Butowo i Krzywka...

PREFERENCJE DLA INWESTORÓW

Kisieliccy radni podczas ostatniej sesji Rady Miasta i Gminy podjęli uchwałę o preferencjach dla podmiotów gospodarczych...

Preferencjami tymi są znaczne ulgi w podatku od nieruchomości. W pierwszym roku wszystkie podmioty gospodarcze...

Redakcja Kuriera Kwidzyńskiego

Redakcja Kuriera Kwidzyńskiego 82-500 Kwidzyn ul. Braterstwa Narodów 46 tel. (055) 79-30-59

P.H.U. MULTI-SERVICE s.c.

Kwidzyn, ul. Grudziądzka 1 tel. (055) 79-63-79 Zaprasza do nowo otwartego punktu sprzedaży przy ul. Kopernika 25A

Firma „Iza” IZABELLA WIŚNIEWSKA Kwidzyn, ul. 15 Sierpnia 11/1 OBUWIE SPORTOWE damskie, męskie, dziecięce, obuwie komunijne

TYDZIEŃ W KWIDZYNIE

KRONIKA POLICYJNA

Zmarł w altance 27 marca w altance położonej na terenie ogrodów działkowych przy ul. Zielnej w Kwidzynie zmarł nagle 58-letni Aleks L. Mężczyzna od kilku lat samotnie mieszkał na działce...

Skradziono auto 27 marca z ul. Broniewskiego w Kwidzynie skradziono zaparkowanego fiata 126p - nr rej. ELT 0773

Potrącił rowerzystę 27 marca w Rakowcu, kierujący fiatem 125p Tomasz S. potrącił jadącego lewą stroną drogi rowerzystę Jacka S. Rowerzysta z obrażeniami ciała został przewiezony do szpitala...

Złodziej w Cynanach 29 marca w Cynanach (gm. Gardeja) włamano się do szkoły Skradziono m.in. sprzęt radiowo-telewizyjny o wartości ok. 1100 zł

Policia ujęła nieletnich włamywaczy 29 marca w Ryjewie został okradziony sklep "ABC" Sprawcy zabrali m.in. piwo, wino, mandarynki i banany...

Odebrał sobie życie 30 marca w Podzamczu (gm. Kwidzyn) odebrał sobie życie, wieszając się na gałęzi drzewa 20-letni Krzysztof R. Policja prowadzi dochodzenie w tej sprawie

Zniknęły kosmetyki 1 kwietnia włamano się do sklepu z artykułami chemicznymi przy ul. Piłsudskiego w Kwidzynie. Zabrano różnego rodzaju kosmetyki oraz pieluchy o łącznej wartości ok. 300 zł

Mieszkaniec złapał złodzieja 1 kwietnia przy ul. Słowackiego w Kwidzynie właściciel samochodu osobowego na gorącym uczynku ujął sprawcę włamania do swojego auta. Drugi z włamywaczy został złapany przez policję...

Złodziej w obuwicznym 2 kwietnia włamano się do sklepu obuwicznego przy ul. Braterstwa Narodów w Kwidzynie. Ze sklepu zniknęło w tym sklepie stoiska odzieżowe skradziono damską odzież o wartości ok. 1000 zł

URZĄD STANU CYWILNEGO

Urodzenia: ogółem zarejestrowano 22 dzieci, w tym 8 dziewczynek i 14 chłopców. Śluby: udzielono 10 ślubów. Zgony:

Zdzisława Krasucka Jadwiga Gryń Karol Szuworowski Stefania Fedak Janina Adamek Waław Dołgań Krzysztof Radtke

KANCELARIA PRAWNICZA „VERA” KWIDZYN, UL. 15 SIERPNIA 10 (siedziba KWIDZYŃSKIEGO INKUBATORIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI) tel. (055) 79-41-80

Przedsiębiorstwo Prywatne Elżbieta Keprowska 82-500 Kwidzyn, ul. Cwiczka 37 tel. (055) 79-48-48

Agencja Ubezpieczeniowa WARTA ROK ZABOJENIA 1990 zaprasza klientów od poniedziałku do piątku w godz. 9.00 - 17.00 82-500 Kwidzyn, ul. Chopina 21

BUDUJ I WYPOSAŻAJ Z NAMI WALMAR HURTOWNIA WIOSENNA SUPEROFERTA PŁYTKI CERAMICZNE-SIENNE 20x25 cm, 1 gatunek w szerokiej gamie kolorów i supercenie

Firma Handlowo-Usługowa ABC GAMMA OFERTA WIOSENNA BOAZERIE PCV W CENIE 14,95 + VAT za m² - HURT SIDING 16,10 + VAT za m²

Gmina nie ucieknie przed budownictwem socjalnym

W tym roku po raz pierwszy po kilkuletniej przerwie miasto rozpocznie budowę mieszkań. Nie będą to jednak mieszkania komunalne, ale dla najuboższych mieszkańców miasta. Trafia do nich ci, których wyekskwitowano z powodu niepłacenia czynszu bądź dewastowania lokalu i niewnoszenia stosownych opłat

Początkowo planowano wybudowanie 20-rodzinnego budynku socjalnego. Na ten cel zaplanowano w tegorocznym budżecie 350 tys. zł. Jak poinformował burmistrz Jerzy Godzik, jest nadzieja, że mieszkańcy tych będzie więcej, gdyż zgodnie z przygotowywaną dokumentacją zostałyby wybudowane dwa 12-rodzinne budynki. Dokumentacja ma być gotowa do końca czerwca. Budowa ma rozpocząć się w tym roku. Nie jest jednak pewne, że zostanie zakończona, gdyż wszystko zależy od procedury przetargowej. Jak stwierdził burmistrz, miasto jest przygotowane do sfinansowania całego przedsięwzięcia.

Co do tego, że muszą powstawać budynki socjalne nie ma żadnej wątpliwości. Gmina nie ucieknie przed budownictwem socjalnym bez względu na to, jak prowadzona była polityka mieszkaniowa państwa - twierdzi J. Godzik.

Istnieje jednak obawa, że osoby, które wcześniej były eksmitowane tylko za niepłacenie czynszu, ale głównie za dewastowanie lokalu, będą to robić w nowym mieszkaniu. Burmistrz uważa, że ryzyko takie istnieje, ale dodaje, że gdzieś osoby te muszą mieszkać.

Wiceburmistrz Wiesław Gnitecki uprzedził, żeby nie odbierać budownictwa socjalnego jako pomysłu miasta na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych.

To jest specjalne budownictwo o określonym i ograniczonym standardzie dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji oraz dla tych, którzy z różnych względów przewidziani są do eksmisji - dodał W. Gnitecki.

J.K.

ZA MAŁO ŚRODKÓW NA MELIORACJĘ

W 1996 r. Kwidzyński Związek Wodno-Melioracyjny wykonał różnego rodzaju prace melioracyjne na rzekach, kanałach, itp. Między innymi odcinano odcinek Starego Nogatu o długości 4,9 km. Związek zajmował się także koszeniem i naprawą zniszczonych urządzeń melioracyjnych.

Zdaniem Józefa Pałki, kierownika KZWM, w ubiegłym roku prace melioracyjne można było rozpocząć dopiero w drugiej połowie kwietnia - o miesiąc później niż w latach poprzednich. Powodem była długa zima. J. Pałka stwierdził, że na prace melioracyjne, zarówno te dotyczące urządzeń podstawowych czyli sieci drenarskiej utrzymywanej ze środków państwowych, jak i dotyczące urządzeń konserwacyjnych na koszt rolników, było zbyt mało pieniędzy. Szczególnie brak środków dał się we znaki we wsiach Mały Rakowiec i Licze. Sieć drenarska w tych miejscowościach nadaje się do całkowitej wymiany

Zdaniem kierownika KZWM w ubiegłym roku popsuła się sytuacja odwodnienia terenu nizinnej gminy Kwidzyn. Związane to było z odmulnieniem ujściowego odcinka rzeki Liwy w gminie Ryjewo. Według J. Pałki zakres robót konserwacyjnych na terenach nizinnych jest dostateczny. Gorzej jest na terenie wyżynnym oraz na gruntach byłych PGR-ów.

Prace na urządzeniach melioracyjnych powinny być prowadzone przez cały sezon, natomiast na terenie Licza, Rakowca, Dubieła niezbędne są prace inwestycyjne.

W roku ubiegłym na urządzeniach szczegółowych utrzymywanych ze składek członków wykonano prace o łącznej wartości ponad 105 tys. zł z tego składowi członkowskie to suma blisko 68 tys. zł. Gmina przeznaczyła nieco ponad 18,5 tys. zł. Dotacja państwowa to zaledwie 14,7 tys. zł.

Kwidzyński Związek Wodno-Melioracyjny zajmował się też koszeniem traw wzdłuż kanałów, usuwaniem zielska z koryta, itp.

Jak już informowaliśmy przy okazji sesji Rady Gminy Kwidzyn problemem, na który zwrócił szczególną uwagę kierownik Józef Pałka jest dewastacja sprzętu urządzeń melioracyjnych. Szczególnie sprzęt pozostawiony na polu (np. koparki) jest niszczonej zupełnie bez powodu. To nie są nawet kradzieże, ale zwykła, beznadziejna dewastacja.

J.K.

Drogi krajowe TYLKO ŁATANIE

Tylko 450 tys. zł czyli kwotę większą od ubiegłorocznej o 10%, będzie dysponował w tym roku Zarząd Dróg w Kwidzynie na utrzymanie ponad 400 km dróg krajowych. Pieniądzy te - zdaniem zastępcy dyrektora Zarządu Dróg w Kwidzynie Włodzimierza Krupy wystarczą jedynie na bieżące łatanie dróg. Przy tak małym tegorocznym budżecie nie może być mowy o jakichkolwiek inwestycjach, a mieszkańcy Kwidzyna mogą na razie zapomnieć o budowie drugiego ronda.

Budżet pozwoli tylko na remonty cząstkowe i oznakowanie dróg. Pieniądzy zabraknie nie tylko na inwestycje ale także na m.in. odmulanie rowów i obkasanie dróg. Łatanie dróg krajowych po zimie powinno być skończone do końca maja

W pierwszej kolejności nowej tzw. nakładki do czeka się odcinek drogi wiodącej do promu w Korzeniewie (gm. Kwidzyn) oraz droga Prabuty-Jaromierz-Kisielice-Kolodzieje.

Natomiast z funduszy Okręgowej Dyrekcji Dróg Państwowych w Gdańsku zostanie wyremontowany 5 km odcinek drogi od Gardai do granicy województwa elbiąskiego z województwem toruńskim. Koszt

modernizacji tego odcinka wyniesie 300 tys. zł.

W Kwidzynie w ramach skromnego budżetu zostanie dokonana budowa ronda przy ulicach Grunwaldzka - Mostowa - Fredry, a koszt tych prac w tym roku wyniesie 40 tys. zł. Cała inwestycja finansowana głównie z funduszu na poprawienie bezpieczeństwa drogowego województwa elbiąskiego to kosztowa ponad 330 tys. zł.

Na utrzymanie mostów w tym

roku przeznaczono 180 tys. zł. a na zimowe utrzymanie dróg krajowych - 80 tys. zł.

W Krupie twierdzi, że obecna wersja budżetu nie jest ostrożna i ma nadzieję, że zostanie on w drugim półroczu zwiększony.

Niestety, w tym roku mieszkańcy Kwidzyna nie doczekają się drugiego w mieście, bardzo potrzebnego ronda na skrzyżowaniu ulic Warszawskiej-Dąbskiej-Jagieli. Na tym skrzyżowaniu w określonych godzinach trzeba stać w korku nawet pół godziny.

Mieszkańcy województwa doczekają się za to nowych, ponoć bardzo efektywnych tzw. władczy, które zostaną umieszczone na drogach wlotowych do Elbiąskiego Kontrastniczym z Witkacego, elegancki, efektywny władczy i wjeżdżamy na dziurawą drogę.

ajc

POLICJA UJĘŁA ROZBIJACZA

Kwidzyńska policja zatrzymała sprawcę dewastacji kabiny telefonicznej w Kwidzynie. O sprawie pisaliśmy w "KK".

Okazał się nim niepełna 15-letni mieszkaniec Kwidzyna. Nie wszczęto jednak wobec niego żadnego postępowania, gdyż od roku przebywa on w zakładzie wychowawczym.

Telekomunikacja Polska S.A. Rejon Kwidzyn pragnie za naszym pośrednictwem podziękować kwidzyńskiej policji za sprawną i szybką akcję.

Niestety, w międzyczasie została zdemolowana druga z kabin telefonicznych zamontowanych na ul. Piłsudskiego. Tym razem za "sprzęt" użyły do rozbijania pancerniej szyby posłużyły podpory stosowane przy posadzonych drzewach. Podobnie jak poprzednio nikt z okolicznych mieszkańców niczego nie widział i nie słyszał, mimo że łomot kijami w kabinę musi powodować potężny hałas. Koszt montażu jednej kabiny telefonicznej wynosi około 10 tys. zł.

cia

OSPRZĘT ELEKTRYCZNY
KUMATYZACJA
CHŁODNICTWO
BUDOWA KOMÓR CHŁODNICZYCH

IGLOTECH
Kwidzyn, ul. Grudzińska 1,
tel./fax (055) 79-33-43, (055) 79-63-03

DOSTAWA * PROJEKTY * MONTAŻ

„Solidarność” rozprowadza cegiełki

Międzyzakładowa Komisja Ordynacyjna NSZZ „Solidarność” w Kwidzynie, rozprowadza cegiełki na rzecz ratowania Stoczni Gdańskiej.

Jak poinformował szef kwidzyński „Solidarność” Zbigniew Koban, cegiełki będą rozprowadzane przez komisje

zakładowe. Będzie ich można nabyć również w siedzibie „Solidarność” przy ul. 11 Listopada.

„Solidarność” w Kwidzynie całkowicie popiera działania stoczniowców w walce o zachowanie miejsc pracy” - powiedział Z. Koban.

J.K.

WIELKA WYPRZEDAŻ WYKŁADZIN

DIWANOWYCH I PCV

Dowóz do domu gratis*

* W promieniu 30 km

- ponad 100 wzorów we wspaniałych kolorach
- najwyższa jakość
- rewelacyjnie niskie ceny
- odpis podatkowy '97

ZAPRASZAMY

W DNIACH 11-16 kwietnia w auli I LO

ul. Konarskiego 12 w KWIDZYNIE

PPHU „PRODOM”
KWIDZYN, UL. ŻWIROWA 4B
TEL. (055) 79-32-32 WEW. 35

PRODUCENT STOLARKI Z PCV

OKNA * DRZWI * WITRYNY

SPRZEDAŻ-MONTAŻ-RATY

WYKŁADZINY KASETONY DYWANY TAPETY

HURT - DETAL

Kwidzyn, ul. Toruńska 36, tel. 79-21-11 wew. 26

SKLEP EFEKT

- TELEWIZORY
- MAGNETOWIDY
- KAMERY WIDEO
- WIEŻE
- RADIA SAMOCHODOWE

AUTORYZOWANY SPRZEDAWCA

SONY

Kwidzyn
ul. Targowa 10, tel. 33-52

KALININGRAD LITWA

Przyjmujemy ogłoszenia do gazet z Kaliningradu, Kłajpedy, Kowna, Wilna.

Redakcja „Kurier Kwidzyński”
82-500 Kwidzyn
ul. Braterstwa Narodów 46
tel. (055) 79-30-59;
tel./fax 79-22-64

DOBRE RADY OD POLICJI

Jak uniknąć kradzieży auta

Nie jest tajemnicą, że plagą w Polsce są kradzieże samochodów. Również Kwidzyn nie należy pod tym względem do rejonów wyjątkowych. Dużym zainteresowaniem przestępców cieszą się luksusowe marki samochodów, zwłaszcza Mercedes i BMW. W wielu wypadkach sami ułatwiają pracę złodziejom samochodów, a to zapominając zamknąć pojazdy, albo też zostawiając w aucie dokumenty (z dowodem rejestracyjnym). Poniżej przedstawiamy garść dobrych rad przygotowanych przez policję, z którymi warto się zapoznać

Nigdy nie pozostawiaj otwartego samochodu.

Przed opuszczeniem auta sprawdź zamknięcie okien, wywietrzników i szpeler-dachu.

Unikaj pozostawiania samochodu na nie strzeżonych parkingach.

Jeśli nie masz innego wyboru, parkuj w ruchliwych miejscach lub przy uczęszczanych stacjach benzynowych. Po zapadnięciu zmroku wybieraj miejsca oświetlone.

W czasie podróży w razie konieczności krótkotrwałego opuszczenia pojazdu nie zostawiaj go bez dozoru.

Nie pozostawiaj w samochodzie dokumentów.

Nie afiszuj się swoim bogactwem.

Nie prowokuj do kradzieży

poprzez pozostawienie w widocznym miejscu w aucie pieniędzy, sprzętu elektronicznego (aparaty fotograficzne, kamery wideo, itp.) bądź drogiej garderoby.

W czasie każdego zatrzymania pojazdu w u w a ż a j, aby przez otwarte okna nie dokonano kradzieży przedmiotów znajdujących się w samochodzie.

Wychodząc z auta sprawdź, czy włączony alarm i inne zabezpieczenia przed kradzieżą.

W czasie jazdy zwracaj uwagę czy Twój samochód nie jest obserwowany. Jeżeli podejrzewasz, iż jesteś śledzony, zapamiętaj numer, markę i kolor podającegocego za Tobą pojazdu. Jedź bezpośrednio do najbliższej jednostki policji, nie zatrzymując się po drodze. Nie ryzykuj!

W razie awarii samo-

chodu zapisz adres warsztatu mechanicznego, w którym dokonywano naprawy

Podczas tankowania bądź naprawy u n i k a j udostępniania kluczyk i samochodu osobom посторонnim.

W przypadku jakichkolwiek podejrzeń o zamiarze kradzieży Twojego samochodu, natychmiast podzieli się nimi z policją.

Pamiętaj! Jeżeli już sie stałes ofiara kradzieży natychmiast powiadom policję - tel. 997. Każda chwila zwłoki zmniejsza szanse odzyskania pojazdu! Zapamiętaj! Bądź rozważny w każdej sytuacji! W BIAŁY DZIEŃ ZŁODZIEJ ZBIERA NIWA WŚRÓD NAIWNYCH!

Policjne rady opublikowane przez nas oparte są na wieloletnim doświadczeniu. Wielu kradzieży można było zapobiec, gdyby zastosowano się chociaż do części tych rad. Jak wiadomo coraz cieplejsze dni sprawiają, że udajemy się za miasto - czy to na zwykłą przejażdżkę, czy też na rodzinny piknik. Pamiętajmy zatem o zabezpieczeniu pojazdu i oczywiście bezpieczeństwie na drodze. Należy także pamiętać, że złodzieje kradną nie tylko auta luksusowe. Każde auto, które łatwo ukraść, może stać się ich łupem.

TYTOŃ ZABIJA

Podstępny wróg

Pałace nie padają jak muchy po wypaleniu pierwszego papierosa. Spożycie tytoniu wywołuje reakcję opóźnioną - między rozpoczęciem palenia a śmiercią z tego powodu upływa od 30 do 40 lat. Jednak skutki, w końcu wyrzuci z rąk, są równie niszczycielskie

Obecnie konsumpcja wyrobów tytoniowych na świecie jest przyczyną około 3 milionów zgonów rocznie, a w obecnym dziesięcioleciu z tego powodu umrze w przybliżeniu 30 mln ludzi. W 1995 r. z powodu palenia tytoniu umarło ok. 80 tysięcy Polaków, z czego blisko 60 tysięcy w pełni sił biologicznych i produkcyjnych (między 35 a 60 rokiem życia).

Szacunki Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) wskazują, że w ciągu ostatniego dziesięciolecia palenie tytoniu było przyczyną zgonu ponad 700 tysięcy osób w Polsce.

Z najnowszych danych naukowych wynika, że zagrożenia związane z paleniem są znacznie większe niż wcześniej uważano. Wśród osób palących od dłuższego czasu współczynnik umieralności jest niekiedy trzy razy większy niż u osób niepalących. Ryzyko zgonu pałacza wynosi co najmniej 50%.

Zagrożenia dla zdrowia związane z konsumpcją wyrobów tytoniowych są w ogromnym stopniu nie doceniane przez opinię publiczną, a nawet przez wiele osób odpowiedzialnych za ochronę i promocję zdrowia publicznego. Głównie właśnie tego powodu wyrobę tytoniowe są wciąż ogólnie dostępne, a działania antytytoniowe przybierają często bardzo łagodne formy. Nic jednak nie może zmienić faktu, że w świecie wkracza żywym w XXI wiek konsumpcja tytoniu jest jednym z najpoważniejszych wyzwań w dziedzinie zdrowia publicznego. Nie ma bezpiecznej dla zdrowia dawki wyrobów tytoniowych. Są to również jedyne legalne produkty,

które zabijają, jeśli używa się ich zgodnie z zaleceniami producenta. Naukowcy stwierdzili, że nikotyna uzależnia silniej niż heroina, kokaina, marihuana czy alkohol. Jednak firmy tytoniowe nadal promują swoje produkty przy pomocy agresywnej reklamy. Jedną z technik tego w ciągu ostatnich 30 lat stał się chwyt: gdy naukowcy jednoznacznie udowodnili, że wyrobę tytoniowe są wyjątkowo okrutnymi mordercami, ich konsumpcja podwoiła się i w wielu regionach świata rośnie.

Z ocen WHO wynika, że wskaźnik rocznego spożycia papierosów na głowę dorosłego mieszkańca Polski utrzymywał się na poziomie 3300-3600 sztuk, a na początku lat 90. osiągnął najwyższy poziom na świecie.

Obecnie odsetek palących mężczyzn wynosi w Polsce 50% (w krajach rozwiniętych 41%). Palenie tytoniu jest nadal domeną mężczyzny. Kobiety palą w 25% (w krajach wysoko rozwiniętych - 21%). ale odsetek tych kobiet w ciągu ostatnich 20 lat wzrastał. Firmy tytoniowe udowodniły, że potrafią umiejętnie przełamwać tabu kulturowe, które niegdyś powstrzymywało kobiety przed sięgnięciem po papierosa. Obecnie papierosy są z powodzeniem reklamowane jako symbol wrażliwości i niezależności i równości kobiet.

W wielu krajach rozwijających się przyrost naturalny jest bardzo wysoki. Poprzez zwiększenie dostępności finansowej swoich produktów i agresywną promocję, firmy tytoniowe bez

trudności zachęcają młodzież - która mało obchodzi odległe, zdrowotne skutki palenia tytoniu - do sięgnięcia po papierosa. Kiedy młodzi ludzie zadają sobie sprawę ze śmiertelnego niebezpieczeństwa będą już niewolnikami szybko uzależniającego narkotyku.

WHO ocenia liczbę pałaczy na świecie na 1,1 mld osób. Jeśli obecne tendencje w tym względzie utrzymają się, można przyjąć, że 500 milionów zających obecnie osmę umrze z powodu palenia tytoniu. Polowa z nich (mniej więcej) tyle ile wynosi obecnie liczba mieszkańców USA umrze w średnim wieku, tracąc przeciętnie 20-25 lat życia. Całkowicie, oczekiwana liczba zgonów wśród osób obecnie zających przekroczy 10 razy całkowitą liczbę poległych w II wojnie światowej.

W Polsce liczba regularnych pałaczy papierosów oceniana się na 10 milionów osób. W latach 1950-2000 umrze 2 miliony Polaków z powodu palenia tytoniu.

Zjawisko to jest jednym z głównych czynników stale pogarszającego się stanu zdrowia Polaków, głównie mężczyzn w średnim wieku. Na progu XXI wieku ich stan zdrowia jest gorszy niż mieszkańców Indii, Chin czy Ameryki Południowej.

Pozostało jeszcze trochę czasu by za pomocą odpowiedniej interwencji zmniejszyć rozmiary tej tragedii.

Piotr Samulak poprowadzi 14 kwietnia (poniedziałek) o godz. 17.00 w Zespole Szkół Zawodowych nr 1 przy ul. Słowińskiej 17 PIEDCIODNIWA KURACJĘ ODWYKOWĄ, która umożliwi osobom palącym papierosy rzucenie owego nałogu.

J.K.

NAPISALI DO NAS

„W wystąpieniach na sesji Rady Gminy Kwidzyn w dniu 14.03.97 r., z której relację zamieszczono w „Kurjerze Kwidzyńskim” nr 12 z 20.03.97 r., włąpności w wymiarze składki członkowskiej na rzecz Spółki dotyczyły wyłącznie terenu wsi Liche, Rakowiec i Mały Rakowiec.

Składka melioracyjna jest przeznaczona na naprawy urządzeń melioracyjnych. W ww. wsiach skład melioracyjna (w szczególności urządzenia drenarskie) nie nadaje się do odbudowy i wymaga inwestycji.

W artykule „Przed potopem?” zamieszczonym w numerze 9 „KK”, we fragmencie dotyczącym składek członkowskich podano, że w gminach Sadlinki, Kwidzyn i Ryjewo wysokość składek wynosi 10 zł/ha. Składka w tej wysokości obowiązywała w roku 1996. Na rok bieżący na Zgromadzeniach Delegatów Spółek Wodnych uchwalono składkę w wysokości 14 zł z każdego fizycznego hektara użytków rolnych, położonych na terenie działalności poszczególnych Spółek Wodnych”.

mgr inż. Jan Pałka
kierownik Kwidzyńskiego Związku Wodno-Melioracyjnego

Jak rzucić palenie w ciągu 5 dni?

14 kwietnia w Kwidzynie w Zespole Szkół Zawodowych nr 1 przy ul. Słowińskiej, rozpocznie się pięciodniowa kuracja odwykowa dla osób, które chcą rzucić palenie. Organizatorami programu antytytoniowego opracowanego przez lekarzy, psychologów i pastorów z USA są: dyrektorka ZSZ nr 1 w Kwidzynie, Polskie Stowarzyszenie Zdrowia Rodzina z Warszawy. Grupową terapię dla osób chcących pozbyć się nałogu poprowadzi Piotr Samulak. Spot-

kanie rozpocznie się o godz. 17.00. Stowarzyszenie Zdrowia Rodzina działa w 190 krajach, propagując przede wszystkim zdrowy styl życia. Pięciodniowa kuracja dla chcących rzucić się z nałogiem palenia tytoniu jest jednym z wielu programowanych przez Stowarzyszenie programów. Stowarzyszenie prowadzi np. seminaria antystresowe czy szkoły zdrowego wychowania.

opr. J.K.

BURMISTRZ MIASTA KWIDZYNA OGŁASZA KONKURS NA STANOWISKO DYREKTORA SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 1 i NR 9 W KWIDZYŃ

A. Do konkursu może przystąpić nauczyciel lub nauczyciel akademicki, który:

1. posiada wyższe wykształcenie magisterskie lub zawodowe z przygotowaniem pedagogicznym, albo ukończone kolegium nauczycielskie lub studium nauczycielskie na kierunku (specjalności) zgodnym z nauczaniem przedmiotem lub rodzajem prowadzonych zajęć w szkole podstawowej,
2. posiada co najmniej pięcioletni staż pracy pedagogicznej na stanowisku nauczyciela lub pięcioletni staż pracy dydaktycznej na stanowisku nauczyciela akademickiego,
3. uzyskał co najmniej dobrą ocenę pracy w okresie ostatnich pięciu lat pracy w szkole (placówce) lub pozytywną ocenę pracy w okresie ostatnich czterech lat pracy w szkole wyższej, albo dobrą opinię o pracy na stanowisku wymagających kwalifikacji pedagogicznych w urzędach organów administracji rządowej,
4. posiada potwierdzone aktualnym świadectwem lekarskim warunki zdrowotne niezbędne do zajmowania stanowiska nauczyciela w szkole podstawowej.

B. Oferty kandydatów przystępujących do konkursu winny zawierać:

1. pisemne zgłoszenie i uzasadnienie przystąpienia do konkursu,
  2. dokumenty potwierdzające wymagania określone w punktach A1, A2, A3, i A4,
  3. wypełniony kwestionariusz osobowy,
  4. pisemny pięcioletni program rozwoju szkoły zgodny z Założeńiami Polityki Oświatowej Rady Miejskiej w Kwidzynie stanowiącej załącznik do Uchwały Nr XXVII/241/97 Rady Miejskiej w Kwidzynie z dnia 27 marca 1997 roku.
- Program rozwoju szkoły winien zawierać w szczególności:
- a. misję i główne cele szkoły,
  - b. gospodarowanie środkami finansowymi szkoły,
  - c. politykę kadrową,
  - d. priorytety w zakresie procesu dydaktycznego,
  - e. priorytety w zakresie opieki i wychowania,
  - f. organizację i kierowanie szkołą z uwzględnieniem ról rodziców, uczniów i nauczycieli.

Oferty wraz z dokumentami należy składać w kopertach z dopiskiem:

„Konkurs na stanowisko dyrektora Szkoły Podstawowej nr 1 w Kwidzynie” lub „Konkurs na stanowisko dyrektora Szkoły Podstawowej nr 9 w Kwidzynie”

w sekretariacie Urzędu Miejskiego w Kwidzynie, ul. Warszawska 19.

Termin składania ofert upływa dnia 19 maja 1997 roku o godzinie 15.00.

Rozmowy kwalifikacyjne członków komisji konkursowej odbywać się będą:

1. z kandydatami na stanowisko dyrektora Szkoły Podstawowej nr 1, dnia 20 maja 1997 roku o godz. 12.00 w Szkole Podstawowej nr 1 w Kwidzynie, ul. Chopina 4,
2. z kandydatami na stanowisko dyrektora Szkoły Podstawowej nr 9, dnia 21 maja 1997 roku o godzinie 12.00 w Szkole Podstawowej nr 9 w Kwidzynie, ul. Mickiewicza 56 B.

Szczegółowe informacje o konkursie oraz „Założenia Polityki Oświatowej” Rady Miejskiej w Kwidzynie można uzyskać u pełnomocnika burmistrza ds. oświaty w Urzędzie Miejskim pok. 21 lub telefonicznie, tel. 42-31 wew. 336 w godzinach pracy Urzędu Miejskiego.

UWAGA

Dla osób zainteresowanych kandydowaniem na stanowisko dyrektorów, dnia 16 kwietnia 1997 roku o godzinie 15.00 w sali nr 6 Urzędu Miejskiego, odbędzie się seminarium dotyczące założeń polityki oświatowej oraz wytycznych do opracowania programu rozwoju szkoły. Uczestnictwo w seminarium jest dobrowolne. Chętni do udziału w seminarium winni w terminie do 14 kwietnia br. dokonać pisemnego zgłoszenia na adres Urzędu Miejskiego w Kwidzynie.

KONKURS POŻARNICZY

Kolejna edycja konkursu „Młodzież zapobiega pożarom” organizowanego przez Zarząd Miejski Ochotniczej Straży Pożarnej w Kwidzynie odbyła się 26.03.97 w budynku Zespołu Szkół Zawodowych nr 2 w Kwidzynie. Konkurs rokrocznie organizowany przez Zarząd Miejski Ochotniczej Straży Pożarnej przy wydajnej pomocy wychowawców oraz kwidzyńskich szkół jest sprawdzianem znajomości podstawowych zasad pożarnictwa. Jest także polem do wyłonienia przedstawicieli miasta na wojewódzkim eliminacyjnym konkursie.

Konkurs składał się z dwóch etapów. Pierwszą część stanowił test, po którym awans do dalszego etapu (odpowiedzi ustne) uzyskiwało 6 najlepszych osób w każdej z kategorii.

Po zakończeniu konkursu ogłoszono wyniki.

W grupie młodszej zwyciężył Łukasz Bojarski reprezentujący Szkołę Podstawową nr 6. Kolejne miejsca

zajęli: Krzysztof Gola (SP 9), Krzysztof Winnicki (SP 3), Michał Sulej (SP 5), Adam Fira (SP 5) oraz Marek Choró (SP 6).

W grupie starszej i miejsce zajął Mirosław Wilenczewicz reprezentant II Liceum Ogólnokształcącego w Kwidzynie. Za nim uplasowali się: Marzenna Chejnowska (ZSZ 2), Joanna Polej (ZSZ 2), Radosław Smejlski (II LO), Sebastian Czaja (II LO), Tomasz Formela (II LO).

Zdaniem organizatorów konkursu spełnił swoje zadanie i można powiedzieć, że młodzież zna ogólnie przyjęte zasady pożarnictwa.

W uzupełnieniu dodać należy, iż zdobywcy pierwszych miejsc w obu kategoriach Łukasz Bojarski oraz Mirosław Wilenczewicz będą reprezentowali Kwidzyn w konkursie na szczeblu wojewódzkim. Życzymy powodzenia.

MIR

ZARZĄD MIASTA KWIDZYNA

ogłasza przetarg nieograniczony (cząstkowy)

na

remonty chodników przy następujących ulicach:

1. ul. Moniuszki - chodnik (prawa strona od ul. Grunwaldzkiej)
2. ul. Toruńska - chodnik (prawa strona od budynków S.M. do ul. Plantowej)
3. ul. 15 Sierpnia - chodnik (prawa strona od ul. Dębowej)
4. ul. Kasprowieca - chodnik (prawa strona)
5. ul. Mickiewicza - chodnik (lewa strona)
4. ul. Mickiewicza - uliczne zatoczki parkingowe (od ul. Grunwaldzkiej do ul. Chłodnej) plus jawiz do sp nr 9)
5. ul. Krańcowa - uliczne zatoczki parkingowe

Każde z ww. zadań jest oddzielnym zamówieniem.

Specyfikację istotnych warunków zamówienia można odebrać w Urzędzie Miejskim, pokój nr 47, Kwidzyn, ul. Warszawska 19, tel. (0-5579) 42-31 wew. 340 lub fax (0-5579) 20-23.

DARY Z NIEMIECKIEJ KASY CHORYCH

Fundacja "Misericordia" planuje sprowadzić więcej tego typu wózków. Działania Fundacji wspiera również Fundacja Opiekuńcza International Paper Kwidzyn S.A.

Niepelnoprawni użytkownicy wózków mają zagwarantowany serwis, który tworzą czterej pracownicy ZEM POLMO Kwidzyn: Henryk Szostak, Stanisław Urbanowicz, Wojciech Olszewski oraz Daniel Tuptuński. Dzięki przychylności dyrekcji Zakładów Elektrotechniki Motoryzacyjnej naprawiają oni sprzęt rehabilitacyjny za darmo.

Mimo że w Kwidzynie pojawia się z każdym rokiem coraz więcej

sprzętu rehabilitacyjnego, w tym wózków elektrycznych, okazuje się, że największym problemem jest przełamanie barier psychologicznych. Nie wszyscy rodzice chcą, aby ich dzieci pokazywały się w mieście nawet w nowoczesnym elektrycznym wózku inwalidzkim. Przyczyną są różnice. Wprawdzie w obiektach użyteczności publicznej są one sukcesywnie łamane, ale w dalszym ciągu niektóre drzwi dla niepełnosprawnych są zamknięte.

J.K.

MENNONICI W DOLINIE KWIDZYŃSKIEJ

Mennonici to odłam protestantów, ugrupowania antybaptystów powstały w XVI wieku we Fryzji, Naderlein w wyniku działań Mennona Simonsa. Mennonici odrzucają chrzest dzieci, a uznają tylko chrzest dorosłych i Eucharystię - te dwa sakramenty uznawane są przez nich za zewnętrzne przejawy niustannego oddziaływania Boga na wiernych.

Mennonici wzbraniają się przed obejmowaniem urzędów, służbą wojskową i przysięgą. Obowiązują ich surowa dyscyplina i karność kościelna. Wynikająca z dosłownego tłumaczenia nauk ewangelicznych. Prześladowani w swojej ojczyźnie, zmuszeni do emigracji, osiedlili się w Polsce w Prusach Królewskich i Książęcych, zachowując własne obyczaje i tradycje. Tutaj nazywano ich niełącznych stelaż - tablicach grobowych występują charakterystyczne dla tego wyznania symbole krzyża, kotwicy i serca. Cmentarz ten pochodzi z XVIII/XIX wieku. Drugi z mennonickich cmentarzy napotykamy tuż przy przemyśle promowej we wsi Janowo (gm. Kwidzyn). Obecnie na tym cmentarzu pozostały tylko nieliczne łumby i nagrobki z charakterystycznymi pniami świętych drzew. Do Janowa osadnicy ołendscy zostali sprowadzeni w drugiej połowie XVI stulecia. Jednym z kolonistów był Van Kiedey, który osiadł w Nowych

Lignowach, ożenił się z Janowianką i przybrał polskie nazwisko Fankidjeski. Jego potomek odznaczył się w pomocy Francuzom podczas wojen napoleońskich, przez co musiał ukrywać się przed Prusakami.

Tuż za Janowem napotykamy inne mennonickie wsie: Pastwa, Gniewskie Pole i Lipianki. W Pastwie znajduje się zbudowany w 1910 r. przez mennonitów w stylu neogotyku kościół. W tej samej miejscowości u podnóża waleń wsiłanych znajdują się rezerwa cmentarza oraz ołendski dom nr 7. Mennonitów do Pastwy sprowadził 24 lutego 1677 r. z upoważnienia króla Jana III Sobieskiego starosta gniewski.

Następny cmentarz mennonicki porośnięty przez dostojne jesiony, kasztanowce i klony znajduje się w koronie walu we wsi Lipianki. W tej miejscowości innym akcentem mennonickim jest chałupa oznaczona nr 11.

Znaczną ilość akcentów mennonickich w postaci zagród możemy spotkać także w niektórych miejscowościach gminy Ryjewo: Małowskich Pastwiskach - zagroda nr 30 pochodząca z 1779 roku, w Barcicach i Benowie. Niezwykle interesujący jest XIX-wieczny cmentarz w Barcicach, gdzie na nagrobkach wśród ikonografii przeważają motywy roślinne i zwierzęce w postaci jaszczurek, motyli, piskalek czy płonących pochodni.

W tej wsi zachowała się również mennonicka plebania i kilka zagród: nr 3 i 4 oraz 51 i 77, natomiast w Benowie zagrody nr 42.

Mennonickie cmentarze możemy napotkać także w Białej Górze (gm. Sztum).

Najładniejszym zabytkiem mennonickim jest jednak rokokowy, bogato zdobiony pojedynczy nagrobek typu stella z 31 lipca 1708r. w podkwidzyńskim Podzamczu, w pobliżu zagrody nr 81, tuż nad rzeką Liwą.

Następnie cmentarze mennonickie spotykamy w Nowym Dworze Kwidzyńskim, Grabówku i Kanickach. W tej ostatniej wsi ołendrowi pamiętają także dom podcieniowy nr 21 oraz zagroda nr 50. Tutaj ołendrzy byli w dolinie kwidzyńskiej chyba najwcześniej, gdyż już w roku 1575, kiedy to książę pruski po wielkiej powodzi wydzierżawił mennonitom te tereny w zamian za naprawę i utrzymanie wałów przeciwpowodziowych.

Duży cmentarz mennonicki spotykamy także w Sadnikach przy ul. Leśnej oraz w Okrągłej Łące, gdzie w 1776 roku mieszkało 140 mennonitów.

Mennonici mieszkali w dolinie kwidzyńskiej do 1945 roku, aby następnie zniknąć wraz ze swoją kulturą z tego obszaru.

Andrzej Chmielewski
bibliografia R. Klim
"Śladami mennonitów..."

1 kwietnia około godz. 19.00 w Katowni Zespołu Szkół Zawodowych nr 2 w Kwidzynie zacczadzeni ulegli 39-letni mężczyzna.

Nieprzypadkowo palacza odnalazł jego koleżki, którzy wezwali pogotowie ratunkowe. Mężczyzna z objawami ciężkiego zatrucia tlenkiem węgla został odwieziony do szpitala.

Jak poinformował prokurator rejonowy Mirosław Andryskowski, obecnie prowadzone są postępowania w dwóch przypadkach zacczadzenia. Mają one wyjaśnić okoliczności wypadku.

Sprawą zajęła się także powiadomiona o wypadkach Państwowa Inspekcja Pracy.

J.K.

PRZEDSZKOLNE POPISY

W Kwidzynie odbył się III Wojewódzki Festiwal Piosenki Przedszkolnej, w którym wzięło udział ponad 250 sześciolatków z 16 placówek przedszkolnych. Elbląga, Kwidzyna i regionu kwidzyńskiego. Festiwal wygrał dzieci z Przedszkola Niepublicznego nr 1 w Kwidzynie.

Mottem tegorocznego festiwalu było: "Tyle piękna jest w wyzycznych dźwiękach", a celem: jak informuje nas dyrektor Przedszkola nr 2 w Kwidzynie Renata Mosakowska - jest przede wszystkim popularyzacja piosenek jako elementu kultury i dowodu wrażliwości dziecka na piękno polskiej piosenki, promowanie dziecięcej twórczości muzycznej, a także wymiana poglądów i doświadczeń pomiędzy poszczególnymi przedszkolami w zakresie nauki i upo- wszechniania śpiewu wśród dzieci.

Impreza zorganizowana przez kwidzyńskie Przedszkole nr 2 oraz Kwidzyńskie Centrum Kultury cieszyła się bardzo dużym powodzeniem, o czym może świadczyć liczba uczestników. Ponad 130 dzieci, aby wzięć udział w festiwalu, przyjechało z Elbląga. Podobnie nie zawiodła wziępiąca szczer- nie kwidzyński teatr widownia oraz goście przysługujący się festiwalowym popisom naj-

młodszych. Wśród gości znaleźli się m.in.: wicekierownik oświaty Ryszard Wodzisławski, wiceprezydent Elbląga Jerzy Miller, dyrektor wydziału kultury, sportu i rekreacji Urzędu Wojewódzkiego Joanna Stasiak oraz burmistrz Kwidzyna Jerzy Godzik.

Jury, którego przewodniczyła nauczycielka szkoły muzycznej w Kwidzynie Alicja Kizińska przyznało po długich debatach zwycięskie laury dzieciom z Przedszkola Niepublicznego nr 1 w Kwidzynie, które zostały przygotowane do festiwalowych występów przez Ewę Jamrozek, Marylę Rozalską i Genowefę Zamarno.

Drugą lokatę zajęli 6-latkowie z Przedszkola nr 23 w Elblągu, przygotowywani przez Małgorzatę Gatuszewską, Ewę Kaliną, Joantę Piłat oraz Grzyżynę Pankiewicz, a na trzecim miejscu uplasowało się Przedszkole z Nebrowa Wielkiego (gm. Sadniki) przygotowane przez Elwirę Lewicką.

Nagrody dostali jednak wszyscy uczestnicy festiwalowych zmagani, podczas których wystąpili w specjalnie zaprojektowanych i szytych na miarę imprezę przez rodziców i panie przedszkolanki kostiumach.

J.K.

PROGRAM DLA TRZODY

20 marca w Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Starym Polu zaprezentowano „Program hodowli i produkcji trzody chlewniej w województwie elbąskim do 2010 roku”.

Wśród uczestników spotkania - oprócz parlamentarzystów, w tym posła i obecnie wiceministra Małgorzaty Aliniarczyk-Kossakowskiej - znaleźli się rolnicy i hodowcy z rejonu Kwidzyna. Obecny był prezes Okręgowego Związku Hodowców Zarodowej Trzody Chlewniej w Gdańsku Andrzej Śnieg. Nie zabrakło prezesa Elbąskiej Izby Rolniczej Jerzego Świerczka.

Rolniczego w Starym Polu, „Wojewódzkiego Zakładu Weterynaryjnego w Elblągu, Okręgowego Związku Hodowców Zarodowej Trzody Chlewniej w Gdańsku, Wojewódzkiego Związku Hodowców i Producentów Trzody Chlewniej oraz Zakładów Mięsnych w Elblągu i w Ostroźnie.

Program zawiera między innymi charakterystykę warunków przyrodniczo-produkcyjnych i

ekonomicznych - rolnictwa. Stwierdzono w niej, że województwo elbąskie ze względu na korzystne warunki glebowo-klimatyczne ma bardzo duże możliwości produkcyjne. W rekordowych latach uzyskiwano przeciętnie 45q/ha zboż, w tym pszenicy - 52,2q/ha, buraków cukrowych - 490q/ha, rzepaku - 30,6q/ha oraz 209q/ha ziemniaków.

W województwie elbąskim w produkcji zwierzęcej dominują chów i hodowla bydła mlecznego oraz trzody chlewniej. W 1996 r. pogłowie bydła w województwie wynosiło 126,5 tys sztuk, z tego krow - 50,4 tys. Pogłowie trzody chlewniej w roku ubiegłym wynosiło nieco ponad 300 tys. sztuk, z tego lochy stanowiły 29 tys sztuk. W 1996 r. pogłowie trzody chlewniej w województwie wynosiło blisko 450 tys sztuk, co - zdaniem autorów programu - świadczy o dużych możliwościach województwa w zakresie produkcji żywności zwierzęcej.

Program hodowli i produkcji trzody chlewniej zawiera dokładną analizę aktualnego stanu hodowli i produkcji żywności zwierzęcej a także cele programu hodowlanego i sposób jego realizacji. Autorzy programu zwracają uwagę, że będzie on wymagał współdziałania wszystkich jednostek zajmujących się hodowlą i chowem trzody chlewniej. Aby program mógł być wdrażany w życie, podpisano specjalne porozumienie pomiędzy różnymi instytucjami związanymi z hodowlą i produkcją trzody chlewniej w województwie elbąskim.

J.K.

Państwu
DANUCIE I TADEUSZOWI
ŁOŚ
z okazji 45-lecia ślubu
pogody ducha, zdrowia,
sił i radości
życzą
córkę, zięciowie,
wnuki oraz Sandra i Karol

ZARZĄD MIASTA KWIDZYNA
ogłasza przetarg nieograniczony (cząstkowy)
na
remont nawierzchni następujących ulic :
1. ul. **Willowa** - frezowanie nawierzchni, ułożenie warstwy ścieralnej,
2. ul. **Chełmińska** - frezowanie nawierzchni, ułożenie warstwy ścieralnej,
3. ul. **Brzechwy** - frezowanie nawierzchni, ułożenie warstwy ścieralnej.
Każde z ww. zadań jest oddzielnym zamówieniem.
Specyfikację istotnych warunków zamówienia można odbierać w Urzędzie Miejskim, pokój nr 47, Kwidzyn, ul. Warszawska 19, tel. (0-5579) 42-31 wew. 340, fax (0-5579) 20-23.

NOWO OTWARTA
HURTOWNIA ARTYKUŁÓW ELEKTRYCZNYCH I METALOWYCH
zaprasza klientów w godzinach 9.00 - 17.00 w sobotę 9.00-13.00 na zakupy przy ul. Słowiańskiej 3/1
ZAPRASZAMY

NOWAX
1991

ZAKŁAD PRODUKCYJNO - USŁUGOWY
KORZENIEWO
ul. Wiślana 7a
82-500 Kwidzyn
zatrudni:
- monterów konstrukcji stalowych,
- spawaczy, najchętniej z uprawnieniami dozorowymi,
- tokarza-frezera,
- elektryka,
- automatyka,
- konstruktora.
Zgłoszenia najlepiej osobiście w siedzibie firmy w godz. 7.30 do 9.00 lub telefonicznie pod nr 18-26 lub 18-87.

Stońce w domu!
OKNA DRZWI OŚCIEŻNICE
produkcji największego wytwórcy stolarki otworowej z drewna
Z.S.B. WOŁOMIN
w cenach fabrycznych DEALER
P.P.H.U „STOL-GENWITEX”
Elbląg, ul. Dojazdowa 16,
tel./fax (055) 35 28 88
(byłe magazyny zbożowe PZZ)
ilości hurtowe dostarcza na teren budowy, zapewniamy montaż

ZJAZD KWIDZYŃSKIEGO Z HISTORII BUDOWY KWIDZYŃSKICH SZKÓŁ

Kwidzyński Oddział Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego został w ciągu ostatnich dni poddany drobnej reorganizacji.

W piątek, 14 marca 1997 r., odbył się kolejny Zjazd Oddziału PTTK, który tym razem miał charakter zebrania sprawozdawczo-wyborczego. Ustępujące władze przedstawiły na nim sprawozdanie z prac Zarządu, Komisji Rewizyjnej oraz Sądu Koleżeńskiego za minione 4 lata.

Jerzy Rudnik, prezes kwidzyńskiego oddziału PTTK przedstawił sprawozdanie z prac Zarządu podkreślając, że PTTK spełnia funkcje instytucji publicznej, która zajmuje się organizacją wycieczek na łonie natury, utrzymywaniem nizinnych szlaków pieszych oraz kreowaniem odpowiednich wzorców zachowania. Towarzystwo prowadzi sieć schronisk i Domów Turysty, Stanic Wodnych, otwartych dla wszystkich, przy czym członkowie PTTK na podstawie karty rabatowej korzystają ze zniżek.

Przez oddział postawili także odważne pytania: Czy w ogóle zarząd oddziału PTTK w Kwidzynie jest potrzebny i czy w dzisiejszych realiach ma szansę na sprawne funkcjonowanie?

Jak wiadomo o PTTK utrzymuje się głównie z dotacji Urzędu Miejskiego w Kwidzynie. W budżecie przewidzianym na rok brząca na rozwój sportu, rekreacji, turystyki i wypoczynku znalazło się 72 000 zł, przy czym PTTK otrzymało 0,16 % tej kwoty - 11 000 zł. Czy jest to dużo? PTTK cieszy się z każdej otrzymanej kwoty, martwi ich za to brak zainteresowania ze strony władz gminnych oraz niki zainteresowanie propagowaniem działań oddziału przez Kwidzyńskie Centrum Kultury oraz Kwidzyńskie Centrum Sportu i Rekreacji.

Przez okres 4-letniej kadencji ustępującego Zarządu zorganizowano 444 imprez turystycznych, w których łącznie wzięło udział 9 198 osób. Rokrocznie oddział organizował około 100 wycieczek dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Niektóre z nich zdały już na trwałe zapisać się w kalendarzu imprez. Najbardziej znane z nich to organizowane przez Klub TP "Bibliochody", Rajdy Jesienne, Rajdy Wiosenne, Rajdy Pierwszoklasistów, organizowane przy Klubie SKKT-PTTK "Piguty" istniejący przy ZSZ 2, Rajdy Zaków, Raid Quadno, "Wędruj z Pigutami", organizowane przez SKKT-PTTK przy ILO rajdy piesze oraz autorokowo-pieszne wędrowki po okolicach naszego województwa, a także prowadzone przez Klub Turystyki Górskiej "Ściana" szkolenia i wspinaczki wysokogórskiej czy też regaty wodne na Jezioraku organizowane przez Jacht Klub "Lwia".

W ubiegłym roku zorganizowano w Kwidzynie jedną z większych imprez turystycznych w Polsce. Był to XXXIX Ogólnopolski Zjazd Podróżników Turystyki Pieszej, który przygotowano wspólnymi siłami Miejskiego Oddziału PTTK, Oddziału działającego przy Internacjonalnym Papierze oraz Oddziału PTTK w Elblągu. W złocie tym wzięło udział 167 podróżników z 29 województw, a jego koszt wyniósł 17 395 zł.

Po przedstawieniu sprawozdania, przy braku uwag przystąpiono do wyboru nowych władz Oddziału. W wyniku demokratycznych wyborów w skład zarządu weszli:

Jerzy Rudnik - prezes
Andrzej Białaszyński - wiceprezes

Michał Białasowski - skarbnik
Eugeniusz Jakubowski - sekretarz
Jerzy Michalowski, Henryk Michalik, Halina Klajn, Sabina Kiekiewicz, Mariusz Wesolowski - członkowie zarządu

Dokonano także wyboru nowych składów Komisji Rewizyjnej oraz Sądu Koleżeńskiego. Dodatkowym elementem zebrania był wybór delegata oddziału na XIV Wialny Zjazd PTTK, którym został wybrany prezes Jerzy Rudnik.

Dopiero po zakończeniu, tzw. części oficjalnej przystąpiono do omawiania spraw, z którymi na co dzień boryka się PTTK. Poruszane problemy były równocześnie pytaniami kwidzyńskiego oddziału skierowanymi poprzez osobę delegata do Zarządu Głównego. Głównym tematem rozmów były oczywiście finanse, pytano o rolę i sens istnienia Zarządu Głównego PTTK, zgłoszono wniosek o rozliczenie się Zarządu Głównego z zebranych składek oraz o dokonanie kontroli obiektów PTTK oddanych w dzierżawę. Poruszono także sprawę związane z turystyką poza granicami Polski, czy PTTK współpracę z podobnymi organizacjami europejskimi.

Najwięcej kontrowersji wzbudziły dwie sprawy. Pierwszą z nich to pomysły wprowadzenia do kwidzyńskich szkół tzw. lekcji regionalnej, która zdaniem części uczestników zebrania byłaby doskonałym uzupełnieniem znajomości własnego regionu. Zażądano także miałyby być finansowane przez władze miasta i zajmowałyby one 1 godzinę tygodniowo. Drugą sporną kwestią była sprawa utworzenia nowej oddziału "Młodszy Powiat" oraz stworzenie do niej regulaminu. Zdaniem niektórych delegatów PTTK tworzenie nowej oddziału jest niepotrzebne, ponieważ już kiedyś wychodzono z podobną inicjatywą, a sprawa rozbiła się o finanse. Zwrocono uwagę, że istnieje przecież trochę zapomniana odznaka "Młodszy Ziemi Elbląskiej", która zawiera elementy regionu Kwidzyńskiego.

W trakcie obrad Zjazdu przypomniano, że kwidzyński oddział PTTK jest w danej chwili osamotniony w swym działaniu. Nie istnieją już oddziały w Malborku, Grudziądzu i Chełmie, a najbliższe znajdują się dopiero w Elblągu, Iławie, Brodnicy, Toruniu, Tczewie i Golubiu-Dobrynie. Likwidacją oddziału malborskiego spowodowała, iż o PTTK w Kwidzynie przejął kuratelę nad istniejącymi jeszcze kołami w Malborku i Szumie.

Jak powiedział prezes Jerzy Rudnik oddział musi funkcjonować dalej, gdyż taka jest konieczność. Jednym z głównych celów jest przecież odwrócenie młodych ludzi od bezczynnego siedzenia w mieście, od wandalizmu i pokazanie im piękna polskiej ziemi.

W jednym z numerów "KK" przedstawiłmy pisaną fragment historii kwidzyńskich szkół. Dziś na ten temat więcej szczegółów, głównie architektonicznych.

Najstarszym istniejącym budynkiem szkolnym jest gmach obecnej szkoły muzycznej, wzniesiony w 1822 r. w stylu neoklasycystycznym jako szkoła publiczna - Friedrichschule, czyli szkoła fryderycjańska.

W latach trzydziestych XIX w. rozpoczęto budowę Gimnazjum dla Chłopców - obecnie budynek Nr 1. Budynek był wzniesiony według projektu z 1834 r. znanego w ówczesnych Niemczech architekta Karla Fryderyka Schinkla. W latach 1835-1837 powstał budynek na planie prostokąta jednopiętrowy, z ryzalitami środkowym, w którym mieściła się na pierwszym piętrze obszerna aula z kasetonowym sufitem. Nad prostym, obramionym szerokim gzymsiem tympanonem oraz na jego narożnikach zamontowano charakterystyczne dla twórczości Schinkla płaskie, wykonane w cynku akrotony - dekoracyjne elementy architektoniczne.

W tej szkole zastosowano wszelkie nowinki techniczne, m.in. ogrzewanie gorącym powietrzem. Wotwarcu gimnazjum, które otrzymało nazwę Królewskiego, wziął udział król Prus Fryderyk Wilhelm III. Na frontonie szkoły, pod gzymsiem, umieszczono łacińską sentencję: "Intrito quis Musa nascentis placido lumine videt", co w dowolnym tłumaczeniu brzmi: "Widzieć, których muza przy urodzeniu urzała w prychylnym świetle". Od strony dziedzińca budynek uzyskał napis: "Municipicentia Frederici Guilelmi III regis element-

arum coe MDCCCXXXVII" - "Zbudowany hojnością Fryderyka Wilhelma III najjaskawszego króla w 1837 roku".

W latach 1861-1862 wzniesiono kolejną szkołę - niewielki, piętrowy gmach Miejskiej Szkoły dla Dziewcząt (Madchenschule) - obecnie jeden z budynków Szkoły Podstawowej nr 1. Jego projektantem, na zlecenie magistratu, był inspektor Erdmann. Ozdobą fasady tego budynku był wysmukły dwuosobowy ryzalit, z wejściem w dostawionym piętym portalu (obecnie nieczynnym). Elewacje szkoły rozczłonkowane zamkniętymi odcinkowo niszami, w którym znalazły się otwory okienne oraz skromna dekoracja w postaci fryzu maswerkowego o motywach trójliści.

Na sąsiedniej parceli wzniesiono gmach Szkoły Ludowej dla Dziewcząt (Madchenvolksschule), według projektu inspektora Hackera - obecnie drugi z budynków "Jedynki". Obiekt ten był gotowy w stanie surowym w końcu 1894 r., a młodzież rozpoczęła zajęcia w roku następnym. Ten piętrowy gmach dekorowano na planie nieregularnego prostokąta. Charakterystyczną cechą były czarna cegła zwaną klinkierową elewacji oraz prostym detalem architektonicznym - ceglano-ceramicznym. Była to tzw. szkoła na rogu.

Trzeci z budynków obecnej SP I powstał jako szkoła katolicka (Katholischoleischschule) już w roku 1877. Była to prywatna szkoła katolicka dla dziewcząt i chłopców.

Na początku XX w. wzniesiono dla przepełnionej Miejskiej Szkoły dla Dziewcząt nową siedzibę. Znalazła się ona na Przedmieściu Grudziądzkim.

obecnie Szkoła Podstawowa nr 5. Wzniesiony w latach 1905-1906 budynek był największym, 17-klasowym zakładem z salą ćwiczeń fizycznych, jak wówczas nazywano salę gimnastyczną oraz dwukondygnacyjną aulą. Neogotycką architekturą szkoły, zwanej wówczas Szkołą Hermanna Balka, była bliska wielu państwowych realizacjom w owym czasie w Kwidzynie. Mieściła się w ramach opracowanych na początku XX stulecia projektów dla budynków użyteczności publicznej.

Taką samą stylizacją, chociaż w mniejszej skali, charakteryzowała się Szkoła Ludowa w dzielnicy za torami. Wówczas ta dzielnica nazywała się Marienfelde - Pola Marii Szkoła, która powstała w 1908 r. głównie przy zaangażowaniu funduszy kupca z Królowca Adlera - zwanego już często Adlerschule - jest obecna Szkoła Podstawowa nr 2.

Trzy gmachy szkolne wzniesiono w okresie międzywojennym. W październiku 1929 r., na zlecenie starostwa wzniesiono Szkołę Rolniczą - obecnie budynek "Pod zegarem", w którym mieści się część "Dwojki". Był to piętrowy budynek na planie prostokąta, z dwupiętrową częścią ryzalitową oraz wieżyczką na tle fasady. W elewacji zastosowano kontrast jasnego tynku z surową cegłą. Symbolem nowoczesności był płaski dach, który jednak w owych czasach nie przyjął się w Kwidzynie, gdzie żywe były wartości architektury łączącej nowoczesność z elementami historyzującymi.

Podobny charakter miał wzniesiony i otwarty jesienią 1931 r. budynek Szkoły Średniej dla Chłopców - obecnie SP 4. Był to duży budynek dwupiętrowy, nakryty czterospadowym dachem z górującym nad fasadą wertykalnym ryzalitem na osi. W 1932 r. dostawiono do budynku piętrową dobudówkę, w której mieściła się Szkoła Zawodowa i Handlowa. Projekt mieścił się w ramach funkcjonalistycznej architektury międzywojennej w Prusach.

W latach trzydziestych wzniesiono także, mimo wielu trudności, z inicjatywy Polskiego Towarzystwa Szkolnego, według projektu niemieckiego architekta Fehnera z Olsztyna, budynek Gimnazjum Polskiego. Inwestycje rozpoczęto w 1935 r., a ukończono w 1937 r. - obecnie I Liceum Ogólnokształcące.

W 1937 r. został wybudowany internat dla młodzieży uczącej się w kwidzyńskich szkołach - obecnie Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy przy ul. Moniuszki.

Po II wojnie światowej wybudowano dotychczas sześć budynków szkolnych, a dwie inwestycje ostatecznie są kontynuowane. Prawie wszystkie obiekty, do którego realizowanego budynek ul. LO budowanego według ciekawego, a co najwyżej miejsce bardzo funkcjonalnego projektu Ewy Jakubowskiej, uzyskały styl bunkrowo - barokowy.

W 1961 r., w ramach akcji "1000 szkół na Tysiąclecie", powstała za kwotę 8,6 mln zł Szkoła Podstawowa nr 6 na dawnym Placu Orla Białego.

W 1966 r. oddano do użytku obiekt, do którego przeniesi się z budynku "Pod zegarem" Zespół Szkół Mechanizacji Rolnictwa Z

łanatego okresu pozostał na budynek szkoły napis wykonany z żelaznych liter "Realizujemy politykę rządu w kształceniu kadry dla rolnictwa".

W 1970 r. na potrzeby szkoły budowlanej wybudowano obiekt przy ul. Mickiewicza, obecnie przerabiany na salę gimnastyczną dla "Dwojki".

W 1970 r. został oddany do użytku budynek szkolny przy ul. Ogrodowej, w którym do dzisiaj funkcjonuje Technikum Włókiennicze.

Budynek przy ul. Polnej, w którym obecnie mieści się Zespół Szkół Budowlanych, oddano do użytku w 1977 r.

W latach osiemdziesiątych została wybudowana Szkoła Podstawowa nr 8, oddana do użytku w 1983 r. W 1985 r. w podobnym, ale bardziej rozczłonkowanym stylu - szkół konglomeratu, rozpoczęto budowę, ciągle nie skończoną, Szkoły Podstawowej nr 9.

W początkach lat dziewięćdziesiątych (1994 r.) rozpoczęto budowę II Liceum Ogólnokształcącego.

Andrzej Chmielewski

PPUH "ZATORZE" ZAPRASZA DO DEPOZYTOWEGO PUNKTU SPRZEDAŻY
WGLEA
KOPALNI "PIAST"
POSEZONOWA OBNIŻKA CEN

RATY
KWIDZYN, ul. Mostowa 2
tel. 26-31 wew. 60
Dawny skład opału na kolei.
Czynne w godz. 8.00 - 16.00
Zapewniamy transport
KUPUJĄC TERAZ ZAPŁACISZ MNIEJ

OKAZJA!!!
WYMIANA TELEWIZORÓW STARYCH NA NOWE
SKLEP I SERWIS A.W. KWIDZYN, ul. 15 Sierpnia 12 TEL. (055) 79-34-57

M.Leier Wytwórnia Materiałów Budowlanych

Ekologicznie czyste, energooszczędne, posiadające certyfikat bezpieczeństwa. Tysiące klientów wybrało materiały Firmy Leier. Wybierz i Ty!

Nowak! System kominowy
Komin może być stosowany przy każdym systemie C.O. - na gaz, olej opałowy, drewno i węgiel.

Nowak! Pustak 3-komorowy z ociepleniem na ściany zewnętrzne budynków letniskowych, hal magazynowo-grochocikowych oraz budynków mieszkalnych.
k = 0,45

Nowak! Pustak z ociepleniem MONOLIT
Na ściany zewnętrzne budynków mieszkalnych.
k = 0,33
MONOLIT to najlepszy wybór.

Strop gęstożebrowy od 1,8 do 7,5 m

Dachówka betonowa

Barwiona w masie, malowana francuską farbą akrylową "SITULE".

Blocek betonowy Na ściany płciwie.

Oferta specjalna dla odbiorców z Kwidzyna
W przypadku odbioru materiałów własnym transportem z magazynu hurtowni ALFA - 3 % rabatu
Centrala: Malbork, Al. Wojska Polskiego 92, tel.: (055) 72-32-12, 72-34-03, fax: (055) 72-50-01
Przedstawicielstwa i Hurtownie prowadzą sprzedaż:
P.U.P.B. "ALFA", tel.: 79-36-80, 79-37-71
F.H.P. "WALMAR" Hurtownia, tel.: 24-26
Baldrum 27 w Kwidzynie, 82-511 Tychonów

Gdański Przemysł Drzewny SA w Gdańsku OGŁASZA pisemny przetarg ofertowy na sprzedaż:

I. Prawa wieczystego użytkowania gruntu

- w Sadlinkach woj. elbląskie - KW 12821**
- działek nie zabudowanych:
1) Nr 270/2 o pow. 1061 m² wraz z współdziałaniem w działce nr 270/6 o pow. 71 m². Cena wywoławcza - 1400 zł
2) Nr 270/3 o pow. 1063 m² wraz z współdziałaniem w działce nr 270/6 o pow. 71 m². Cena wywoławcza - 1300 zł
3) Nr 270/4 o pow. 1063 m² wraz z współdziałaniem w działce nr 270/6 o pow. 71 m². Cena wywoławcza - 1300 zł
4) Nr 270/8 o pow. 904 m². Cena wywoławcza - 1180 zł
5) Nr 270/9 o pow. 918 m². Cena wywoławcza - 1100 zł
6) Nr 270/10 o pow. 926 m². Cena wywoławcza - 1110 zł
7) Nr 270/11 o pow. 938 m². Cena wywoławcza - 1130 zł
8) Nr 270/12 o pow. 942 m². Cena wywoławcza - 1130 zł
9) Nr 282/1 o pow. 5300 m². Cena wywoławcza - 10 600 zł

w Rwieju woj. elbląskie - KW 26871
działki niezabudowanej, uzbrojonej Nr 118/2 o pow. 1530 m². Cena wywoławcza 3060 zł.

Termin składania ofert w kopertach z napisem "PRZETARG" do dnia 25.04.97 r.

Rozpatrzenie ofert nastąpi do dnia 30.04.97 r. O wynikach przetargu uczestnicy zostaną powiadomieni pisemnie. Wadium w wysokości 10% ceny wywoławczej należy wpłacić na konto w BGŻ SA O/W Gdańsk nr 20301231-1821-2700-11.

Zwrot wadium nastąpi po rozstrzygnięciu przetargu (bez odsetek).

Wadium przepada na rzecz sprzedawcy, jeżeli żaden z uczestników przetargu nie zaofertuje ceny nabycia równej co najmniej cenie wywoławczej. Ofertowemu, którego oferta zostanie przyjęta, wadium zostanie zarachowane na poczet ceny.

Zastrzegamy sobie prawo wyboru oferenta oraz unieważnienia przetargu bez podania przyczyny.

Blizsze informacje pod telefonem: 22-12-41 do 43.
Adres sprzedawcy: **Gdański Przemysł Drzewny SA 80-804 Gdańsk ul. Ka. Rogaczewskiego 9/19**

SŁODKI KONKURS W CECHU

Dwudziestu uczniów klas II i III z Kwidzyna oraz Malborka, uczących się w zawodzie cukiernika wzięło udział w corocznie organizowanym przez Cech Rzemiosł Różnych konkursie na najlepszy wyrób cukierniczy.

Najlepszy młody cukiernik MARCIN CUPA z Pucharem Burmistrza Kwidzyna

Uczniowie przygotowali zestaw najrozmaitszych wypieków. Nie zabrakło paczków, serników, tortów oraz całego szeregu najwymyślniejszych ciast, co świadczy nie tylko o umiejętnościach praktycznych młodych cukierników, ale i o ich bogatej wyobraźni.

Komisja konkursowa, którą stanowią przedstawiciele Izby Rzemieślniczej w Gdańsku i Malborku, oceniła prace 20 uczniów z Kwidzyna i Malborka.

oceniali: **Brygida Trzosek** - mistrz cukierniczy z Gdańska, **Kazimierz Urbaniak** - również mistrz cukierniczy z Gdańska oraz **Mieczysław Nowak**, który pełni funkcję Starszego Cechu Piekarzy i Cukierników w Gdańsku. Komisja oceniła prace wszystkim wyglądem i estetyką wykonania, a także jakością krojenia ciasta. Konkursowi przyglądali się przedstawiciele władz miasta z burmistrzem

Jermym Godzikiem i wiceburmistrzem **Piotrem Wilkiem** na czele. Przybyli też: **Barbara Wilk-Malinowska** - przedstawicielka Rady Miejskiej oraz **Wiesław Wosiak** - zastępca kierownika Rejonowego Urzędu Pracy. Do Kwidzyna przyjechał również wiceprezydent Światowej Organizacji Piekarzy-Cukierników **Andrzej Szydłowski**.

Za najlepszego ucznia

uznano **Marcina CUPA** z klasy II, zdobywającego zawód cukiernika w cukierni "Magnolia". Marcin otrzymał puchar Burmistrza z rąk Jerzego Godzika, który gratuluje młodymu cukiernikowi podziękował organizatorom konkursu. Chwaląc młodych uczestników, życzył im tworzenia w przyszłości jeszcze wspanialszych dzieł.

Pierwsze miejsce w kategorii klas III zajęła **Edyta ZAŁUSKA**, która otrzymała puchar ufundowany przez wiceprezydenta Światowej Organizacji Piekarzy-Cukierników **Andrzeja Szydłowskiego**.

Pierwsze miejsce w kategorii klas II przyznano **Arkadiuszowi KONOPSKIEMU**. Komisja wyróżniła prace następujących uczniów: **Piotra Michalskiego** (kl. III), **Marcina Szydłowskiego** (kl. III), **Katarzynę Wierzbickiej** (kl. II), **Urszulę Palczewskiej** (kl. II) oraz **Magdaleny Stromeckiej** (kl. III). Wyróżniono również **Tomasza Paprockiego** i **Magdę Majcher**.

Dyrektor Izby Rzemieślniczej w Gdańsku **Włodzisław Szordykowski** podkreślił, że w gospodarce rynkowej tylko najlepsi mają szansę. Będąc dobrymi fachowcami w branży, zawsze znajdą sobie zatrudnienie - dodał.

Wszystkie prace można było degustować, co też uczynili wszyscy zaproszeni na cukierniczy konkurs goście.

SUKCESY KWIDZYŃSKICH MUZYKÓW

Uczniowie Państwowej Szkoły Muzycznej w Kwidzynie odnieśli w marcu szereg sukcesów. Jak wspomnieliśmy, na pierwszym Ryszard Głogowski, dobrze pasując kursorową rozpoczął Radosław Kurek w Regionalnym konkursie uczniów w fortepianu szkół muzycznych i stłopnia, który odbył się 5 marca w Gdańsku, został wyróżniony za swoje wysokie umiejętności. W konkursie brało udział 23 uczestników z województwa śląskiego, gdańskiego i elbląskiego. Radosław Kurek jest uczniem VI klasy Szkoły Podstawowej w Sadlinkach Młody

wirtuoz uczy się grać na fortepianie pod kierunkiem mgr. Tatyany Gromow. 12 marca regionalny konkurs solowy Kamila Pudlik, uczeń mgr. Anny Głogowskiej-Firlej zajął trzecie miejsce. W konkursie, w którym tym razem z elementem jest zapis, który zasłynął wieloletni granej na instrumencie startowało około 40 uczestników. Odbył się w Gdańsku-Wrzeszczu. Kamila Pudlik jest uczniem III klasy. W konkursie rywalizował uczniem VI klasy Szkoły Podstawowej w Sadlinkach Młody

zajął I w IV klasy młodzieżowej Andrzej Głogowski (kl. IV młodzieżowa), a trzecie przypadło Andrejowi Matusiakowi (kl. III młodzieżowa). Młodzi akordeonisci ucza się pod kierunkiem mgr. Waldemara Kuzka. Dyrektor Państwowej Szkoły Muzycznej w Kwidzynie Ryszard Głogowski podkreśla, że sukcesy są tym cenniejsze, że każda szkoła mało w województwie śląskim, a zwłaszcza w woj. gdańskim reprezentuje wysoki poziom.

J.K.

Nauka dla niewidomych KSZTAŁCA ORGANISTÓW, URZĘDNIKÓW I MASAŻYSTÓW

Osrodek Rehabilitacji i Szkolenia Niewidomych w Bydgoszczy jest jedyną tego typu placówką w Polsce. Zajmuje się rehabilitacją i szkoleniem osób dorosłych niewidomych.

Nauka prowadzona jest w systemie zaocznym i trwa dwa i pół roku. Osrodek dysponuje hotelem 200 miejscami. Posiada salę konferencyjną i stołową, w której jednorazowo może pomieścić się 120 osób. Przebywający w Osrodku mogą korzystać z biblioteki, kawiarni, sali sportowej i przychodni lekarskiej. Dla niewidomych

zabudowano specjalne miejsceczko służące do nauki orientacji przestrzennej. W Osrodku dołączono odpowiedni rodzaj wykładziny i zastosowano kolorystykę wnętrza, by ułatwić osobom niewidomym i niedowidzącym orientację w terenie. Każdy obiekt oznaczony jest dużymi tablicami informacyjnymi wypisanymi brałem.

W ubiegłym roku z różnych form nauki w Osrodku Rehabilitacji i Szkolenia Niewidomych w Bydgoszczy skorzystało 750 osób z całego kraju. Szczególnym zainteresowaniem cieszy się pomaturalne studium masażu. Studenci mają do dyspozycji trzy doskonale wyposażone sale wykładowe. Dla niewidomych studentów przygotowano jest również cały dział fizjoterapii. Fizyko- i kinetoterapia to również dziedzinę, z której zapoznają się studenci w Osrodku. Powołaniem cieszy się zawodowe studium administracji, w którym nauka trwa trzy lata. Kształcą oni przyszłych urzędników, zarówno na potrzeby administracji państwowej samorządowej, jak i firm prywatnych. Ciekawostką jest fakt, że Osrodek w systemie zaocznym kształci organistów zatrudnionych w parafiach całego kraju. Nie trzeba jednak nikogo przekonywać, że aby

zostać organistą, trzeba być uzdolnionym muzykiem i grać na instrumencie klawiszowym. Nadzór merytoryczny nad kształceniem są organistami sprawuje podobne studium działające przy diecezji gnieźnieńskiej. Studenci uczą się między innymi czytania nut zapisanych w systemie Braille'a.

Osrodek w Bydgoszczy prowadzi także kursy zawodowe w systemie stacjonarnym. Nauka trwa 21 dni i uczniowie poznają takie systemy komputerowe jak DOS Norton Commander, Runar, Recognita, QR-Text. Po 21 dniach następuje kolejny etap szkolenia, trwający 14 dni. Kursanci poznają wówczas Windows i programy, które sami wybierają dla tego środowiska. W marcu br. został uruchomiony kurs teleinformatyki, który trwa 4,5 miesiąca. Kurs odbywany jest w formie indywidualnego typu szkoleń prowadzonych w Stanach Zjednoczonych. Osoba niewidoma szkolona jest w zakresie udzielania informacji zabranych z komputera z telefonem, który umożliwia szybkie uzyskanie danych i podanie ich przez telefon. W USA niewidomi po odbyciu tego typu szkolenia pracują w biurach obsługujących karty kredytowe, a także udzielając klientom informacji na temat stanu ich kont itp.

Osrodek Rehabilitacji i Szkolenia Niewidomych w Bydgoszczy prowadzi również rehabilitację w bardzo szerokim zakresie. Dzielona jest ona na terapeutyczną - trwa od 1 do 30 dni, podstawową oraz ogólną dla ogólnoniewidomych. Prowadzona jest też rehabilitacja dla diabetyków oraz niewidomych z upośledzeniem umysłowym.

Niezwykle ważną jest rehabilitacją poszpitalną dotyczącą osób, które po przebytym wypadku nagłe straciły wzrok. Pomocą dotyczą zarówno strony prak-

tycznej, czyli nauki niewidomego podstawowych czynności, takich jak poruszanie się w nowej sytuacji oraz wsparcia psychologicznego.

Osrodek organizuje też różnego rodzaju kursy specjalizacyjne. Dużym Funduszu Rehabilitacji jest kurs orientacji przestrzennej. Specjalne miejsce, które jest wyposażone w punktowo-magnetyczną maszynę i system Braille'a. Dla osób słabowidzących prowadzone są kursy rehabilitacyjne, których celem jest usprawnienie wzroku punktowo-magnetyczną maszyną i systemem Braille'a. Dla osób słabowidzących prowadzone są kursy rehabilitacyjne, których celem jest usprawnienie wzroku punktowo-magnetyczną maszyną i systemem Braille'a.

W Osrodku Rehabilitacji i Szkolenia Niewidomych w Bydgoszczy powstał w 1954 r., pracuje 55 osób, wśród których 60% to osoby niepełnosprawne. Wśród niepełnosprawnych 25% to osoby niewidome, niedowidzące.

Osrodek utrzymywany jest między innymi z środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji. Niepełnosprawnych, który opłaca prowadzenie całej rehabilitacji zawodowej.

Brak informacji jest głównym powodem tego, iż o Osrodku niewiele wiadomo. Kwidzyn nie jest zbyt oddalony od Bydgoszczy, dlatego mamy nadzieję, że informacje zawarte w tekście pozwolą niewidomym i niedowidzącym skorzystać z bardzo interesujących ofert Osrodka Rehabilitacji i Szkolenia Niewidomych w Bydgoszczy.

Obecnie Osrodek kieruje mgr. Zbigniew Terpilowski. Wszelkie informacje można uzyskać pod bydgoskim numerem telefonu (052) 41 02 83.

opr. J.K.

(na podstawie materiałów z II Ogólnopolskiego Sympozjum Promocji Polskiej Rehabilitacji)

Komisja oceniła prace 20 uczniów z Kwidzyna i Malborka

Zmiany na Starym Mieście

160 tys. zł ma kosztować modernizacja oznakowania Starego Miasta w Kwidzynie. Jak poinformował wiceburmistrz **Wiesław Gnitecki**, na terenie Starejki zostaną zamontowane zupełnie nowe znaki, o lepszej jakości. Chodzi również o to, by w centrum miasta wyeliminować ruch samochodów ciężkich. Ruch pojazdów ciężkich powoduje znaczne niszczenie budynków mieszkalnych poprzez wstrząsy itd. - dodał wiceburmistrz.

Zmiany dotyczą oznakowania poziomego i pionowego.

J.K.

NIE PŁAĆ WIĘCEJ NIŻ TRZEBA!

Jeśli chcesz kupić bardzo dobry

WĘGIEL

po konkurencyjnych cenach przyjeżdż lub zadzwon do depozytowego składu kopalni „PIAST”

SADLINKI - wyładownie PKP RYJEWÓ - TEL. (055) 79-75-61

Zapewniamy transport i załadunek. TEL. (055) 79-75-61

OGŁOSZENIE O PRZETARGU NIEOGRANICZONYM

Zarząd Gminy Sadlinki, 82-522 Sadlinki, ul. Kwidzyńska 12 ogłasza przetarg nieograniczony na wykonanie zgodnie z dokumentacją techniczną czągi pleszego z kostki typu „Polbruk” wzdłuż ul. Kwidzyńskiej w miejscowości Sadlinki, odcinek o długości 310 m b.

Termin realizacji zamówienia: 5.05.1997 r. - 30.06.1997 r.

Termin składania ofert upływa 24.04.1997 r. o godz. 10.00.

Otwarcie ofert nastąpi dnia 24.04.1997 r. o godz. 11.00 w siedzibie zamawiającego.

Bliższych informacji na temat przedmiotu zamówienia można uzyskać w Urzędzie Gminy Sadlinki pokój nr 13 lub tel. (79) 75-10 w godzinach pracy urzędu.

W przetargu mogą wziąć udział wykonawcy, którzy:

- spełniają wymogi określone w art. 19, 22 Ustawy o Zamówieniach Publicznych,
- przedstawiają oświadczenie o uregulowanych zobowiązaniach w stosunku do Skarbu Państwa oraz ZUS-u,
- posiadają środki na zakup materiałów,
- posiadają sprzęt oraz kadrę techniczną umożliwiającą wykonanie przedmiotu zamówienia,
- wykonają roboty w określonym terminie,
- udzieli gwarancji na wykonane roboty na okres 36 miesięcy, licząc od dnia przekazania robót protokołem.

200070

NFP organizuje Picnic Country

Picnic Country to impreza plenerowa, którą 3 maja zamierza zorganizować Niezależne Forum Artystów. Wstęp w warunki uzgodnione z Kwidzyńskim Centrum Kultury. Współorganizatorem imprezy ma być firma W. Cejrowski Ltd.

Jak twierdzą organizatorzy, impreza w sposób istotny może umocnić święto 3 Maja. Dodają, że Picnic Country może stać się imprezą cykliczną, organizowaną każdego roku.

Nazwę organizatorzy czekają na zgodę burmistrza, który wydaje zezwolenia na imprezy plenerowe. J.K.

Izotop Service

ZAKŁAD USŁUGOWO-WYTWÓRCZY Sp. z o.o. 82-500 Kwidzyn, ul. Lotnicza 1, tel. (055) 79-81-04 tel.fax (4358) 41-48-11 80-408 Gdańsk, ul. Grzegorzowa z Sanoka 2

SYSTEMY AUTOMATYCZNEJ SYGNALIZACJI POŻARU

proponujemy:

- PROJEKT TECHNICZNY
- DOSTAWĘ APARATURY
- MONTAŻ I URUCHOMIENIE
- KONSERWACJĘ STAŁĄ
- MODERNIZACJĘ SYSTEMÓW ZAINSTALOWANYCH
- SYSTEMY AUTOMATYCZNEGO ODDYMIANIA
- OZNAKOWANIE POŻAROWO-EWAKUACYJNE
- WYPOSAŻENIE W RUCHOME ŚRODKI GAŚNICZE

CHROŃ SWOJE MIENIE Z NAMI

200070

GE Capital Bank

KREDYT SAMOCHODOWY

w 60 min

Samochody nowe i używane

Kredyt nawet do 100%

wartości samochodu.

KREDYTY GOTÓWKOWE

Zapraszamy do

TOWARZYSTWA PROMOCJI I DORADZTWA

KAPITAŁOWEGO „A'CONTO"

Kwidzyn, ul. 11 Listopada 11, tel. 62-00

200271

Elegancja podziękowania, prestiżowe certyfikaty, niepowtarzalne pamiątki okolicznościowe na każdą okazję wykonane nowoczesną techniką **GRAWERTON®** Tą techniką realizujemy każdy indywidualny projekt lub pomysł **ORYGINALNIE, TANIO I SZYBKO**

Dealer w województwie elbląskim: **IS-PRINT** INTRIGUJĄCYMI, WYKŁĄCZAJĄCYMI, GRAWERTONEM KOMPUTEROWYM **Jadwiga Jaskulska** ELBLĄG, ul. Koszyńców Gdyskiński 11 tel. (055) 35-18-95

WIZYTKI NA DRZWI, CERTYFIKATY, IDENTYFIKATORY, DYPLOMY, NAGRODY, TABLICZKI OKOLICZNOŚCIOWE, ZNAMIONOWE I NAGRODKOWE, MAŁE SZYLDY ITP.

mirjan MEBLE BIUROWE

przedstawiciel Jarocińskich Fabryk Mebli S.A. i Nowego Stylu - Krosno

zaprasza

do salonu ekspozycyjnego w Elblągu przy ul. Ogólnej 13A

tel. (055) 32-08-28

Firma wyposaża biura, szkoły, kawiarnie i hotele.

Jesteśmy hurtownią foteli, krzesel obrotowych, konferencyjnych i innych (ponad 150 wzorów) - zapraszamy do współpracy sklepy.

200070

Z KWIDZYNA DO REPREZENTACJI

BARTEK POTULSKI

Bartosz Potulski jeszcze w roku ubiegłym podstawowy koszykarz MTS Kwidzyn, obecnie już I-ligowca Trefla Sopot w najbliższym czasie weźmie udział wraz z reprezentacją juniorów rocznika 1980 w meczach eliminacyjnych Mistrzostw Europy.

Przeciwnikami Polaków w tych eliminacjach będą drużyny Hiszpanii, Portugalii, Irlandii, Islandii i Szwecji.

Zdaniem Bartka Potulskiego najtrudniejszymi przeciwnikami Polaków w tych eliminacjach będą koszykarze z Półwyspu Iberyjskiego: Portugalii i Hiszpanii. Z tą pierwszą drużyną Polacy rozegrają mecz inauguracyjny w pierwszej dekadzie kwietnia.

Bartkowi Potulskiemu niedane było świętować awansu Trefla w szeregi koszykarskiej ekstraklasy, gdyż w tym czasie przebywał z kadrą narodową juniorów trenera Ryszarda Pietruszaka na Węgrzech. Miał jednak w tym awansie swój skromny udział.

17-letni koszykarz rodem z Kwidzyna w - zdaniem trenera Trefla Adama Zielińskiego - najbardziej obciążonym zawodnikiem tego zespołu. Występował w czterech zespołach sopońskich oraz reprezentacji II-ligowej i III-ligowej seniorów, a także dwóch juniorskich. Z juniorami starszymi Trefl awansował do finałów mistrzostw Polski.

W II-ligowym Treflu wystąpił w 15 meczach rundy zasadniczej i co najważniejsze meczach play-off, przebijając łącznie na parkiecie 130 minut. W tym czasie zdobył łącznie 20 punktów, z tego 12 z rzutów za 2 punkty, 3 z rzutów za 3 punkty oraz 5 z rzutów osobistych. Statystyki odnotował także 314 zbiórek, 15 przechwyty, 8 strat, 10 asyst

HALOWE SUKCESY JEŹDZCÓW

Udanie zakończył tegoroczny sezon halowy w skokach przez przeszkody jeźdźcy Nadwiślanina Kwidzyn i Nowej Wioski K. Kwidzyna. Ostatnimi zawodami, w których startowali, były Grand Prix Sopotu i zawody strefowe w Płekach.

W ogólnopolskich zawodach Grand Prix Sopotu wystartowało 70 koni i 53 jeźdźców z 12 klubów, w tym cała czołowa kadra narodowej.

Z zawodników kwidzyńskich w Sopolu startowali bracia Mieczysław i Jacek Zagorowie, Łukasz Jorczyk i Piotr Masłowski. Zsekcji jeździeckiej Nadwiślanina w Nowej Wiosce udział w soppockim Grand Prix wzięli Katarzyna Pacyńska, Rafał Kurpiewski, Mirosław Forjś i Jacek Neidrowski.

Najlepsze wyniki zapisał na swoim koncie popularny "Dzunia" - Jacek Zagor, startujący na koniu Elf, który w poszczególnych konkursach na styli klasy N był dwa razy na drugim miejscu i raz na piątym.

Łukasz Jorczyk tym razem próbnie poddał aż trzy konie: Erewania, na którym w jednym z konkursów na styli klasy N zajął trzecią lokatę. W jednym z konkursów klasy CC startujący na Hajfongu, którego specjalnie dla Łukasza wypożyczono z ośrodka jeździeckiego w Łobzie (woj. szczeciński) był piątym. Jorczyk startował także na koniu Andre.

Mieczysław Zagor startujący na Zagobie, zajął w jednym z konkursów klasy CC o wysokości przeskoki 140 cm piątą lokatę.

Natomiast dwukrotnie pierwsze miejsce w klasie N w konkursie juniorów zajął Piotr Masłowski dosiadający konia Dunder.

Z zawodników Nowej Wioski Katarzyna Pacyńska startująca na koniu Cwał zajęła w jednym z konkursów klasy CC o wysokości przeskoki 130 cm IX miejsce, a w innym była XIV.

Rafał Kurpiewski startujący na koniu Bez Zarzutu był podczas podobnego konkursu klasy C drugi.

Jacek Neidrowski, popularnie

zwany w siałku jeździeckim "Pitwal", jeżdżący konkursy stylowe klasy N juniorów był w jednym pierwszym, a w drugim zajął III miejsce.

Natomiast w zawodach strefowych, które odbyły się w miejscowości Płeki, a w których udział wzięło ponad 60 koni i 40 zawodników z województwa Połdnio-zachodniego, Piotr Masłowski z Kwidzyna oraz Jacek Neidrowski z Katarzyna Pacyńska z Nowej Wioski.

P Masłowski startując na koniu Arak zajął w konkursie klasy P pierwsze miejsce. Jacek Neidrowski dosiadający konia Alegro w konkursie klasy L na styli był drugi, a Katarzyna Pacyńska na Durmie w tym samym konkursie była trzecia.

Jacek Zagor nie był zadowolony ze startów w halu. Stwierdził, że nie dopisała za bardzo forma, a najlepsze konie, które dosiadał on i Łukasz Jorczyk - Burgund i Grey - były akurat w kyciu. Dodał jednak, że sport jest tylko sportem, a w jeździe wie jak w życiu, nie zawsze udaje się wszystko wygrać.

Natomiast Katarzyna Pacyńska była ze swoich startów bardzo zadowolona. Stwierdziła, że sezon halowy pozwoli jej na większe niż dotychczas zgranie się z koniem.

SZACHY WNATARCIE

Kolejny sukces na swym koncie odnotował szachiści kwidzyńskiego MTS-u. W ciągu dwóch weekendów marca, w dniach 14.03-16.03 i 22.03-23.03 rozgrywano Mistrzostwa Malborka w szachach.

Jak zwykle taka impreza - oprócz wyłonienia mistrza Malborka - była możliwością ogrania się z silniejszymi zawodnikami oraz okazją do zdobycia wyższych kategorii szachowych. Mistrzostwa Malborka przeprowadzono w dwóch grupach rozgrywek.

Grupa "A" - czyli zawodnicy z rankingiem 1700 i więcej, stanowiła grupę mniejszą, lecz walka stała tutaj na wysokim poziomie. Była okazją do obserwowania gry zawodników reprezentujących II kategorię szachową, I kategorię kandydata na mistrza oraz Zbigniewa Szymczaka posiadającego kategorię mistrza międzynarodowego.

W grupie tej wystąpiło 24 zawodników reprezentujących 10 klubów makroregionu pomorskiego. Rozgrywano 9 rund, w tempie 1 godzina na 23 posunięciu + 1 godzina na dokończenie partii.

Mistrzem Malborka został Tadeusz Okrucinski repre-

zentujący Stolem Gniewino, który zdobywając 7,5 pkt. zapewnił sobie zwycięstwo w tym turnieju.

Bardzo dobrze zaprezentowali się wszyscy kwidzyńscy występujący w tej grupie. Michał Szulc, który w dalszym ciągu utrzymuje dobry poziom gry zajął V miejsce, zdobywając 6,0 pkt. Kolejne miejsca kwidzyńców to: VII Roberta Webera (6,5 pkt.), VIII Krzysztofa Stosika (5, pkt.), XI Radostawa Wołtaszka (4,5 pkt.).

Na podkreślenie zasługuje dobra gra M. Szulca i R. Wołtaszka, którzy są jeszcze juniorami, a odnoszą znaczące sukcesy w wyższych kategoriach.

Bardzo dobrze wypadł też Krzysztof Stosik, któremu udało się zdobyć na tych mistrzostwach normę na kategorię centralną.

Zawodnik ten przez cały turniej bardzo dobrze prezentował się w wszystkich partiach, a uwiecznieniem tej postawy okazał się pojedynek ze Zbigniewem Szymczakiem, mistrzem międzynarodowym z roku 1983, który to nasz zawodnik wygrał.

Poniżej prezentujemy zapis tej ciekawej partii:

Stosik - Szymczak 1997, Malbork
1.e4 c5 2.d4 cd 3.c3 dc 4.Sc3 Sc6 5.Sf3 e6 6.Gc4 Hc7 7.O-0 Sf6 8.Sb5 Hb8 9.He2 a6 10.Sc3 d6 11.Gf4 Se5 12.Wd1 Ff6 13.Sa6 de 14.Gg5 O-0 15.Wg3 b5 16.Sb5 Gb7 17.G3 Gf6 18.Wb3 Wb8 19.Hh5 h6 20.We1 Wd2 21.H4 Ha7 22.Wf3 Hf7 23.Sf1 Wd8 24.Sa3 Gc6 25.Sf4 Wd6 26.Sg3 Wd2 27.Wf1 Gd8 28.Sf5 g6 29.Gc6 Gc8 30.Gd5 Hc7 31.Sf6+ Gc6 32.Wf6 Kg7 33.Wf3 Hd8 34.h4 h5 35.Hg3 f6 36.Wc3 b4 37.Wc5 Gf7 38.G7 Kf7 39.Hc3 Hg7 40.Wf1 Wd7 41.Wc8 Hc7 42.Wa8 Wd8 43.Wc8 Wd1+ 44.Kh2 Wd8 45.Wf6 Wd8 46.Wf6 Wd7 47.G3 Wc7 48.Wa8 He4 49.Kg2 He7 50.Hb5 Wb7 51.Hc6 Wg7 52.Hd5 Hf7 53.Hd8 Hc4 54.Hf8+ - 1:0.

Ostatcznie Zbigniew Szymczak wygrał nad X pozycji, co nie jest raczej dobrym dla niego osiągnięciem. XI miejsce R. Wołtaszka należy odnotować jako sukces, gdyż zawodnik ten ma przed sobą jeszcze sporo czasu na odzyskanie się z grą z dorosłymi przeciwnikami. Wśród osób startujących w rozgrywkach tej grupy znalazł się także burmistrz Malborka Tadeusz Cymański, który od lat jest zapalonym szachistą (jeśli obowiązuje mu na to pozwalają stara się uczestniczyć w tego rodzaju turniejach. Na tegorocznej imprezie zajął XII miejsce z 4,0 pkt. na swoim koncie.

W drugiej grupie - Grupa "B" startowało 54 uczestników z rankingiem 1699 i niższym. Pojedynki rozgrywane były w systemie 7 rund, w tempie 1 godzina na 25 posunięciu + 1 godzina na dokończenie partii. W grupie tej triumfowała zawodniczka MTS Kwidzyn - Kinga Nowak. Wygrała ona wszystkie swoje partie uzyskując 7,0 pkt.

Kolejne miejsca naszych zawodników, to: XV Przemysław Bator (6,0 pkt.), XXV Katarzyna Studzińskiej (3,5 pkt.) oraz XLI Barbary Morawskiej (2,5 pkt.).

W grupie tej oprócz zawodników MTS-u nasze miasto reprezentowali także uczniowie Szkoły Podstawowej nr 4, kierowani przez Zdzisława Abramowicza. Wystąpiło 8 uczniów SP 4, wśród których najlepszym rezultatem poszczycić się może Maciej Korzonek, który zajął XXVII miejsce, zdobywając 3,0

pkt. Był to ich debiut na tak poważnej imprezie, jednak postawa tych młodych szachistów napawa optymizmem. Bardzo dobrze przez cały czas trwania turnieju grała Barbara Sokolowska, która sprawiała miłą niespodziankę remisując partię ze znacznie lepszym Przemysławem Kondratowiczem.

Wspomnieć jeszcze należy, iż organizatorem całej imprezy oraz sędzią był Prezes Okręgowego Związku Szachowego - Jerzy Skonieczny.

Jeżeli chodzi o najbliższe plany zawodników występujących pod szyldem MTS Kwidzyn, to 13.04-19.04 rozpoczynają się Drużynowe Mistrzostwa Okręgu Seniorów. Występuje tu 6-osobowa drużyna w składzie: Marian Wodzisławski, Michał Szulc, Robert Weber, Krzysztof Stosik, Radostaw Wołtaszek oraz Kinga Nowak.

Rozpoczęły się także spotkania II rundy II ligi juniorów. W dniach 22-23-03-97 odbyło się spotkanie Zakrzewo-Start Ełbląg - Apator Toruń, w którym to nieznacznie triumfował Ełbląg. W dniach 19-20.04.97 odbył się zatem pojedynek Zakrzewo-Start Ełbląg z kwidzyńskim MTS-em. Niestety, w danej chwili nie wiadomo jeszcze gdzie odejdzie się to spotkanie. Znamy za to skład drużyny występującej w tych rozgrywkach: Tomasz Mucha, Radostaw Żuk, Michał Szulc, Radostaw Wołtaszek, Kinga Nowak, Katarzyna Studzińska.

Wszystkim szachistom życzymy powodzenia przed czekającymi ich pojedynkami.

MW

ajc

Jest taki dom w naszym mieście

wszystkim dobrze znany,

pełno w nim dzieci ślicznych,

lecz niechciany,

Przeżywają swe troski do zachodu słońca,

a tęsknota za miłością trwa bez końca.

Minęły Święta Zmartwychwstania Pańskiego, niosące wszystkim nadzieję na szczęśliwsze życie, także małym mieszkańcom Domu Dziecka w Kwidzynie, którzy dzięki trosce ludzi dobrej woli nie muszą być skazani na poniewierkę.

Z tej okazji dzieci składają najmielsze życzenia sponsorom, reprezentującym wiele firm i zakładów w naszym mieście, także poszczególnym ludziom czującym się w głębi serca ich opiekunami, a zwłaszcza Kochanym Panom Burmistrzom za stałą opiekę nad placówką, w której mogą się schronić dzieci pokrzywdzone przez los, aby żyć tutaj w spokoju i godności według należnych im praw. Dyrektor Beata Zalewska oraz wszyscy pracownicy Domu dziękują serdecznie w imieniu swoich wychowanków za dary serca w różnej postaci. Wszystkie się bardzo przydają i są dużą pomocą w codziennym życiu.

Najmłodsze dzieci ślą moc całusów za napływające z różnych okazji słodycze, które choć nie zastąpią słodkiego uścisku kochającej matki, to bardzo cieszą i dają posmak prawdziwego dzieciństwa. Tak niewiele trzeba, by dać radość tym, którzy są naszą radością, a zarazem wiele, aby z niej czerpać.

KASY FISKALNE
DRUKARKI FISKALNEŁATWE W OBSŁUDZE
BEZAWARYJNE
NIEZAWODNESERWIS NA TELEFON
SPRZEDAŻ
SZKOLENIAOPERATOR
WOJEWÓDZKI

3 Net

Ełbląg, ul. Kumieli 2
tel./fax 32 72 61
[Stare Miasto]

informacje tel. 35 55 55

Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej „PEC” Spółka z o.o.
ul. Batalionów Chłopskich 23, 82-500 Kwidzynogłasza
przetarg

na wykonanie posadzki lastryko w dwóch budynkach Central Ciepłych przy ul. Reymonta i Krańcowej w Kwidzynie.

Oferty pisemne z podaniem ceny wykonania 1 m² posadzki należy składać w zaklepanych kopertach do dnia 23.04.1997 r. w sekretariacie przedsiębiorstwa.

Termin wykonania usługi do dnia 30.07.1997 r.

Szczegółowe informacje dotyczące zakresu robót można uzyskać w Dziale Technicznym przy ul. Słonecznej lub pod tel. 44-56.

Otwarcie ofert nastąpi w dniu 24.04.1997 r. o godz. 10.00.

wiosna
RENAULT

11-13 kwietnia Dni Otwartych Drzwi

Zamów samochód
Tub weź udział w naszej zabawie...
W każdym salonie wygranaWygraj bilet do szczęścia
i polec do Paryża za 99 złZAPRASZAMY DO SALONU
W KWIDZYŃCE
DO FIRMY ROMAN RYBICKI
PRZY UL. MALBORSKIEJ 112

DZIENNIK POMORSKI

Regionalne Pismo Pomorza Nadwiślańskiego

Nr 15 (208) GDAŃSKIE • ELBLĄSKIE • TORUŃSKIE 10.04.1997 r.

Sen nakazowy

Wojewoda toruński Bernard Kwiatkowski zaskarżył do Naczelnego Sądu Administracji uchwałę grudziądzkiej Rady Miejskiej w sprawie określenia dni i godzin otwierania oraz zamykania placówek handlowych i usługowych w mieście.

Wojewoda domaga się uszczegółowienia przez miejscowych rajców, które placówki w jakich godzinach mają pracować. Grudziądzki samorząd uważa, że w dobie wolnorynkowego handlu jest to absurdem. Konfliktową uchwałę Rada podjęła we wrześniu ub.r. W poprzednim systemie zasady funkcjonowania rynku były inne: centralnie, sztywnie ustalono, jaki rodzaj sklepów i punktów usługowych, w jakich godzinach ma pracować. Także w Grudziądzu istniały takie rozporządzenia. Uchwała podjęta pół roku temu dawała właścicielom sklepów i innych placówek wolną rękę. Uchwała nie podobała się wojewodzie, który uważa, że zgodnie z obowiązującą literą prawa taki wykaz powinien zostać przez radnych ustalony. Grudziądzką uchwałę, która mówiła, że placówki mogą być czynne od 6.00 do 22.00 podał do sądu.

Gdańskie tyłem do morza?

Z Maciejem Płażyńskim, byłym wojewodą gdańskim, rozmawia Joanna Smół

- Premier Cimoszewicz najwyraźniej głównie pana wini za upadek Stoczni Gdańskiej? Niestety, nie pomyślał o tym, aby dać panu zarazem możliwość odpowiedzi. Chcielibyśmy go w tym wyręczyć...

- Trzeba mieć na uwadze, że pan premier Włodzimierz Cimoszewicz wyraża opinię swoją i Najwyższej Izby Kontroli. Uważam, że są cztery główne przyczyny upadku Stoczni Gdańskiej, które w żaden sposób nie mogą mnie obciążać: likwidacja stoczni przez pana Rakowskiego, złe zarządzanie stocznią, o czym się mówiło już latach 1990-93 (a nie ja wtedy byłem za to odpowiedzialny), zaś kolejną przyczyną upadku jest polityka kursowa dla eksporterów oraz brak programu politycznego rządu odnośnie funkcjonowania stoczni.

- Upadek Stoczni Gdańskiej spowodował, że prawie cztery tysiące osób straci pracę. Uprawiane przez nich zawody są typowo stoczniowe. Są wśród nich m.in. monterzy rurociągów okrętowych, cieśle rusztowań okrętowych, monterzy kadłubów okrętowych itp. Niestety, dla tych ludzi nie ma miejsc pracy...

- To, co się stało ze Stocznia

Gdańską, to XIX-wieczny sposób rozwiązywania takich problemów. Na całym świecie stocznie mają swoje wzloty i upadki i tego typu problemy rozwiązywane są inaczej. Polski dramat polega na tym, że najpierw zwolniono ludzi, a dopiero potem powiedziano im, że nie ma dla nich pracy w innych zakładach. Uważam, że należy wykorzystać ten kapitał, jaki stanowią ci ludzie i dalej budować statki.

Państwu bardziej oplaca się, patrząc z punktu ekonomicznego, podrywać stocznię, nawet gdyby musiało do niej dopłacać. W przeciwnym razie pracownicy stoczni skazani zostaną na pobieranie zasiłku przez 12 miesięcy. A wiadomo także, że przez ten czas znacznie spadnie ich stopa życiowa i potrzebować będą zapomogi z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, co jak wiadomo też obciąża budżet państwa.

Szkoda, że rok temu władze nie skorzystały z bezkonfliktowego rozwiązania sprawy. Stocznia mogła być przykładem, jak przeprowadzać w Polsce restrukturyzację. Przed tym problemem w Polsce stoi wiele zakładów, w wielu z nich istnieje potrzeba natychmiastowych przekształceń

dok. na str. 2

Coraz częściej kije baseballowe w różnych środowiskach, niekoniernie przestępczych, stają się „argumentem” w rozwiązywaniu różnych problemów. Obok sprężynowych noży i kastetów można je nabyć w prawie każdym sklepie sportowym. Ciekawe jest jednak to, że ani w województwie gdańskim, ani elbląskim nie istnieje żadna drużyna baseballowa. I to chyba nie tylko dlatego, że poza kijami trudno jest nabyć skórzane piłki, nie mówiąc już o pozostałych akcesoriach niezbędnych w tej amerykańskiej grze...

NIE NOŻEM, TO PAŁKĄ...

Tymczasem rośnie liczba przestępstw z użyciem baseballowych pałek. Kilkanieście dni temu pochowano w Krakowie studenta, którego dwóch piętnastoletków skatowało właśnie tym narzędziem. W styczniu tego roku w miejscowości Kielno położonej niedaleko Węjherowa, grupa młodzieży, używając drewnianych pałek, zdemolowała dyskotekę. Ciężko ranny został wówczas młody chłopak - uczeń technikum. Także pod koniec marca tego roku, w zatrzymanym w Pszczółkach autokarze, wiozącym na mecz do Gdańska tak zwanych szalikowców, policja znalazła czternastce baseballowych kijów.

Kij baseballowy ma około siedemdziesięciu centymetrów długości. Jego średnica w najgrubszym miejscu przekracza pięć centymetrów.

- Takim czymś można bez problemu polamać komuś kości - mówi jeden z lekarzy, pracujący w gdańskim pogotowiu ratunkowym. - Z przykrością stwierdzamy, że trafia do nas coraz więcej pacjentów z obrażeniami powstałymi na skutek pobicia baseballowym kijem. Chodzi

przed wszystkim o polamane kończyny i zebra. Zdarzają się także osoby ze wstrząsem mózgu.

Jak twierdzą policjanci, kije wykorzystywane są w bójkach, rozbojach i zabójstwach. Używa się ich także przy różnego ro-

dzaju wymuszeniach, na przykład ściąganiu haraczu, czy odzyskiwaniu długów.

- W województwie gdańskim, póki co, nie doszło do zabójstwa przy pomocy tej drewnianej pałki - mówi Wojciech Deptuła, rzecznik prasowy Komendy Woje-

wódzkiej Policji w Gdańsku. - W rełkach przestępstwa zmienia się ona w bardzo niebezpieczne narzędzie. Samo posiadanie jej nie stanowi jednak przestępstwa.

Policja nie może rekwirować baseballowych kijów, gdyż są to narzędzia służące do gry.

- Często widzimy kije w samochodach kierowców - stwierdza Tomasz M., policjant. - Mają je także taksówkarze, ale nie możemy na to nic poradzić. Wiemy doskonale, że taka osoba nie jedzie nigdzie grać, ale prawo jest w tej sprawie bardzo liberalne.

cd. na str. 2

Most analizowany

Budowa mostu na Wiśle w okolicy Kwidzyna była tematem spotkania specjalistów z Uniwersytetu Gdańskiego z przedstawicielami władz miasta. Celem spotkania było omówienie szczegółów opracowywanej obecnie analizy uzasadniającej inwestycję. Władze samorządowe zleciły Wydziałowi Ekonomicznemu UG opracowanie analizy efektywności budowy mostu. Analiza ma m.in. odpowiedzieć, czy ta kosztowna inwestycja, jest uzasadniona ze względu ekonomicznych. Przypomnijmy, że budowa mostu zo-

stała uznana za jedną z priorytetowych inwestycji województwa elbląskiego. Most ujęty jest w strategii rozwoju województwa. Władze samorządowe uważają, że most nie tylko rozwiąże problemy komunikacyjne Powiśla i Kwidzyna, który jest praktycznie odcięty od głównych szlaków, ale przyczyni się do rozwoju gospodarczego miasta i całego rejonu. Budowę popierają International Paper oraz Philips. W przyszłości most umożliwiłby połączenie komunikacyjne z autostradą Północ-Południe.

Rodzina Eurofunduszy

Eurofundusz 1 rozpoczął działalność na polskim rynku 20 września ubiegłego roku. Jest unikalnym funduszem powierczym zrównoważonego wzrostu, którego portfel inwestycyjny składa się z akcji, obligacji oraz środków gwarantujących płynność funduszu.

Eurofundusz 1 jest pierwszym funduszem Towarzystwa Przymierze, spółki akcyjnej prawa polskiego, w której 51 proc. kapitału ma Bank Polska Kasa Opieki SA, a 49 proc. Alliance Capital Management of Delaware. Amerykański partner jest szóstą grupą kapitałową USA, dysponującą ponad 200 mld dolarów. Zarządza funduszami powierczymi i emerytalnymi w ponad 30 krajach świata i świadczy usługi inwestycyjne dla jednej trzeciej największych firm świata.

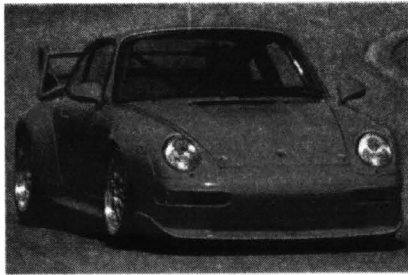
W najbliższym czasie Towarzystwo Funduszy Powiercznych Przymierze uruchamia Eurofundusz 2, który będzie funduszem agresywnym, inwestującym do 90 procent aktywów w akcje. We wrześniu mają być uruchomione jeszcze dwa Eurofundusze: obligacyjny oraz akcyjny - o nowym modelu inwestowania.

dok. na str. 5

Porsche nie najgorsze

Sportowe porsche jest od lat najbardziej wymarzoną przez polskich kierowców samochodem i daleko w tyle pozostawia następną w kolejności audia i opla vectre.

Blisze szczegóły na kolumnach Auto-Moto, str. 6 - 9.

Kto doradzi rafinerii

Nafta Polska SA ogłosiła przetarg na doradcę przy prywatyzacji Rafinerii Gdańskiej. Przetarg będzie dwustopniowy, chętni mogą składać oferty do 21 kwietnia. Zgodnie z rządowym programem, Nafta Polska przygotowuje do sprzedaży polskie rafinerie, których po 30 procent akcji ma być zaoferowane inwestorom w tym roku. Po wypełnieniu zobowiązań inwestycyjnych inwestor będzie mógł zwiększyć swoje udziały do pakietów kontrolnych.

W lutym NP rozesała do ponad 20 międzynarodowych firm naftowych memoranda informacyjne o planach prywatyzacji naszych rafinerii. Przetwarzają one łącznie ponad 14 milionów ton ropy rocznie, co pokrywa krajowe zapotrzebowanie w 80 proc.

Czytają nas w Hamburgu

Jak się dowiadujemy od Polaków zamieszkałych za granicą, kilka gazet Wydawnictwa Pomorskiego, na czele z "Dziennikiem Pomorskim" i "Gazetą Tczewską", należy do najbardziej poczytnych polskich pism sprzedawanych w prywatnym kolportażu, między innymi w Szwecji, Austrii i Niemczech. Publikowane obok zdejście wykonano na jednej z ulic Hamburga, gdzie wspomniane gazety nabyć można regularnie, zaledwie w kilkanaście godzin po ukazaniu się ich w kraju. Efekt tego jest na przykład taki, że do redakcji coraz częściej zgłaszają się zagraniczni przedsiębiorcy, nie tylko polskiego pochodzenia, zainteresowani zainwestowaniem swoich pieniędzy także na Pomorzu. Fotografie są autorstwa pana Henryka Dempsa.

Ruch na rynku pracy

WIĘCEJ NA POWIŚLU, MNIEJ NA KASZUBACH

Prawie siedmiokrotnie wzrosła od 1992 r. liczba ofert pracy w rejonie Kwidzyna. W 1992 r. Rejonowy Urząd Pracy dysponował 536 ofertami, natomiast w roku ubiegłym miał ich już 3466.

Blisko połowę ofert w ciągu minionych lat stanowiły nowo utworzone miejsca pracy. Najwięcej takich miejsc stworzyli Philips i firmy z nim kooperujące. Najtrudniejsza sytuacja pod względem ilości ofert i tworzenia nowych stanowisk była w 1993 r. Był to wynik wielu zwolnień grupowych, głównie w parastatowych przedsiębiorstwach oraz innych przedsiębiorstwach państwowych. Zbankrutowało wiele małych przed-

siębiorstw, które nie wytrzymały tempa zmian ustrojowych. Liczba bezrobotnych wynosiła w 1993 r. 11 757 osób i była rekordowa. Rejon Kwidzyna uznano za zagrożony bezrobociem strukturalnym. W 1993 r. RUP dysponował 1129 ofertami. Zatrudnienie znalazło 1521 osób. Przełom nastąpił po 1994 roku. Rozpoczął się rozwój małej i średniej przedsiębiorczości. Powstało wiele nowych miejsc pracy dzięki pożyczkom z Funduszu Pracy. W ubiegłym roku niewielkie zakłady utworzyły blisko 50 nowych stanowisk.

Najwięcej osób zatrudni Philips, w którym pracuje dziś 1400 osób. Philips poprawił zwłaszcza sytuację bezrobotnych kobiet, które stanowią blisko 80 proc. całej załogi.

Ten rok, przynajmniej w Kwi-

dzynie, zapowiada się pod względem ofert dobrze. Powstanie ponad 70 nowych miejsc pracy w budowanych obecnie zakładach na terenie byłej budowy szpitala. Zakłady te zatrudnią mają docelowo ponad 500 osób. Nie oznacza to, że sytuacja związana z bezrobociem w rejonie Kwidzyna jest bardzo dobra. Nadal liczba bezrobotnych przekracza 10 tysięcy i kolejny rok rejon uznany jest za zagrożony bezrobociem strukturalnym.

• O 19 osób spadło bezrobocie w rejonie kościerskim w porównaniu do miesiąca stycznia. Według stanu na 28 lutego liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Rejonowym Urzędzie Pracy w

Kościerzynie wynosiła 5749 osób, 57,5 proc. spośród osób pozostających bez pracy to kobiety.

W lutym zarejestrowano 351 bezrobotnych, podczas gdy z ewidencji wyliczono 370. Z osób, które zostały pozbawione statusu bezrobotnego, 90 nie potwierdziło gotowości do pracy, natomiast 172 osoby znalazły zatrudnienie. Jednemu bezrobotnemu udzielono pożyczki na podjęcie działalności gospodarczej.

Spółród zeszlatoroznych absolwentów 104 jest bez pracy, zaś 190 znalazło zatrudnienie lub odbywa staż absolwencji.

Rejonowy Urząd Pracy dysponował w lutym 95 ofertami zatrudnienia, z czego 28 przy pracach interwencyjnych i robotach publicznych.

NIE NOŻEM,
TO PAŁKĄ

cd. ze str. 1

Policjant może interweniować tylko wówczas, gdy kij jest wykorzystywany w celach przestępczych.

W jednej z tczewskich kancelarii prawniczych dowiedzieliśmy się, że nie istnieją żadne przepisy, które zabraniałyby lub ograniczałyby sprzedaż baseballowych pałek czy takich przedmiotów jak noże sprężynowe i kastety, bo i te są szeroko dostępne. Można je nabyć w dworcowych kioskach i sklepach z gadzinami dla młodzieży. Przy sprzedaży nie zwraca się także uwagi na wiek klienta. Grunt to zarobek.

- Nie jesteśmy w stanie nic zrobić - mówi Wojciech Deptuła - Takie, niestety, jest prawo. Toczyły się kiedyś rozmowy na ten temat, ale potem sprawa uciła.

Niebezpieczne akcesoria pojawiają się także w rękach pseudokibiców. Tutaj królują jednak noże, łańcuchy i kastety. Są one bardziej poręczne i łatwiej wmieścić na stadion. Pałki spotyka się o wiele rzadziej, twierdzą funkcjonariusze oddziałów prewencji, którzy dbają o bezpieczeństwo podczas meczów piłkarskich.

- Jeśli już są, to na ogół wyposażone dodatkowo w metalowe cwiki, gwóźdź i tym podobne przedmioty.

Kije baseballowe kupują głównie ludzie młodzi.

- Nie wiem, ile dokładnie ich sprzedajemy w ciągu miesiąca - mówi ekspedient w jednym z elbląskich sklepów sportowych - Może dwadzieścia, a może trochę więcej. Na pewno jest na nie popyt. Nie pytamy jednak, po co komu taka pałka. To nie nasz interes.

Podobnie wygląda sytuacja w jednym z tczewskich sklepów muzycznych. Oprócz kaset,

koszulek, czasopism, amuletów, szalików i deżyzy z demobilu w gablotach leżą poukładane noże sprężynowe.

- Tutaj przychodzi przede wszystkim młodzież - informuje sprzedawczyni. - W przyszłym tygodniu mamy dostać noże o dłuższych ostrzach. Ciężą się one popularnością. Pałki do baseballa można czasem także kupić, ale teraz ich nie ma.

Wojciech Deptuła zapytany o to, czy istnieje jakaś szansa na ewidencjonowanie tego typu przedmiotów, odpowiedział, że jest to raczej niemożliwe w obecnej sytuacji prawnej.

- Broń palna i gazowa, to zupełnie co innego - wyjaśnia rzecznik prasowy Komendy Wojewódzkiej Policji w Gdańsku. - Przy takich przedmiotach jest to niewykonalne, chociażby z powodów czysto fizycznych. Już teraz każde zarekwirowane narzędzie typu pałka, łańcuch, wymaga sporządzenia odpowiedniego protokołu.

Używanie kija baseballowego podczas popełniania przestępstwa jest równoznaczne z użyciem niebezpiecznego narzędzia.

Skoro tak jest, to dlaczego można go nabyć praktycznie wszędzie? Każdy rozsądnie myślący człowiek widzi, jak płynna zdaje się być granica między narzędziem służącym do gry a narzędziem służącym do zabijania czy łamania kości. To samo można powiedzieć o sprężynowych nożach i kastetach, które przez sprzedawców nie tylko są uważane za zabawki.

Na razie nie widać jednak żadnej nadziei na zatrzymanie "baseballowej" ekspansji. DREWNIENIE PAŁKI NADAL POZOSTAJĄ WIEC BEZ JAKIEJKOLWIEK KONTROLI.

MARCIN

POCHWAŁOWSKI

Czynsze
spływają

Nieco ponad 202 tysięcy złotych zalegają miastu Kościerzyna niekorzysty z lokatorów uchylający się od płacenia czynszów. Jedną z dróg ma już na swoim koncie dłużej w wysokości siedmiu tysięcy złotych.

Gdyby znalazł się lokal zastępczy, wspomniana rodzina zostalaby eksmitowana. Oprócz niej Zakład Gospodarki Mieszkaniowej wydał jeszcze sześć nakazów eksmisji w stosunku do osób, które notorycznie uchylają się od opłat za wynajem lokali komunalnych. Z ogólnej sumy jaką zalegają ZGM niekorzysty mieszkańcy Kościerzyny 202 tys. znalazło zadłużenie względnie w wymiarze opłaty miesięcznej z 1,30 do 1,05 miesiąca. Oznacza to wzrost o około 25 proc. ściągłości opłat.

Będzie hala

Jeszcze w tym roku - po ponad 7-letniej przerwie - kontynuowana będzie budowa największej w Elblągu hali sportowej w parku Modrzewie. Budowa hali rozpoczęła się w połowie lat 80. Po rozbrateraniu niemieckiej sali bokserskiej, wybudowano betonowe fundamenty i część trybun. Niszcząca konstrukcja została w ubiegłym roku zabezpieczona. Jednocześnie zabiegano o pozyskanie pieniędzy na budowę z funduszu Totalizatora Sportowego. W tym roku Urząd Kultury Fizycznej i Turystyki wyraził zgodę na pokrycie z tych środków 1/3 kosztów budowy. Szacunkowy pełen koszt realizacji wyniesie ponad 5,5 mln zł.

Puck piękniejszy

Grupa społeczników reaktywowała Towarzystwo Upiększania Miasta Pucka. Powstało ono 113 lat temu. Jego głównym celem jest to, aby miasto stało się piękniejsze i przyciągnęło do siebie większą ilość turystów.

Towarzystwo chciało by się zająć m.in. renowacją Starówki, zbudowaniem bulwaru wzdłuż zatoki, większą ilości zieleni w mieście, zadziernianiem, a także bezpieczeństwem mieszkańców czy ochroną środowiska.

TUMP myśli także o przeprowadzeniu ankiety wśród mieszkańców Pucka na temat, jak widzą oni przeszłość miasta. Padła także propozycja, aby środki z tzw. opłaty klimatycznej przeznaczyć na cele wskazane przez stowarzyszenie. Zdecydować o tym może jednak tylko Rada Miejska.

Cmentarz w prokuraturze

Do Prokuratury Rejonowej w Kwidzynie wpłynęło doniesienie, zarzucające Zarządowi Miasta naruszenie ustawy o zamówieniach publicznych. Doniesienie złożyli właściciele Zakładu Pogrzebowego, którzy przez ostatnie cztery lata zarządzali cmentarzem komunalnym w Kwidzynie.

Umowa z miastem na administrowanie cmentarzem wygasła z dniem 31 grudnia ubiegłego roku i z Zakładem Pogrzebowym Henryka Punczewicza i Romana Salskiego nie została przedłużona. W lutym odbył się przetarg, w wyniku którego Zarząd planował wybrać nowego zarządcę. Zdaniem Henryka Punczewicza przetarg został przeprowadzony niezgodnie z przepisami o zamówieniach publicznych i Zarząd nie tylko nie poinformował o odwołaniu przetargu w wyznaczonym dniu, ale wprowadził w błąd twierdząc, że zakłady pogrzebowe nie mogą prowadzić cmentarza. Zdaniem H. Punczewicza było to świadome działanie Zarządu, by nie dopuścić jego Zakładu do administrowania cmentarzem.

Burmistrz Jerzy Godzik stanowczo zaprzeczył, twierdząc że przetarg przeprowadzono zgodnie z procedurą, określoną w przepisach. Na pytanie: dlaczego po czterech latach miasto zrezygnowało z usług Zakładu Pogrzebowego H. Punczewicza i R. Salskiego odpowiedział, że przyczyną były między innymi skargi trafiające do Urzędu Miejskiego, a dotyczące niskiego poziomu usług pogrzebowych.

Likwidacja to jeszcze nie koniec

Rada Miejska Władysławowa uchwaliła likwidację miejskiego przedszkola przy ulicy Dworcowej. Trwają przygotowania i negocjacje w sprawie utworzenia prywatnego przedszkola. Tak narodził się pomysł sprywatyzowania go i zmiany siedziby. Miałoby ono powrócić do swego dawnego lokum - w starym budynku przy ul. Niepodległości, gdzie zagościł później sklep z używaną odzieżą. Ponieważ dzieci korzystających z przedszkola jest teraz znacznie mniej, obiekt w zupełności wystarczy. Potrzebny jest jednak remont.

Nowodworski
urząd
pod kreską

Najwięcej błędnych decyzji podejmują urzędnicy nowodworskiego Urzędu Miasta i Gminy w Nowym Dworze Gdańskim. Do takiego smutnego wniosku składają statystyki Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Elblągu.

Kolegium rozpatruje odwołania mieszkańców od decyzji organów samorządowych. W całym województwie takich niezadowolonych rozstrzygnięć w ubiegłym roku zanotowano aż 1205. Z tego aż 391 dotyczyło spraw nowodworskich. Dla porównania w 6-krotnie większym Elblągu zaskarżono do Kolegium "tylko" 314 decyzji.

Statystyka po zbadaniu zasadności skarg mieszkańców jest jeszcze bardziej niekorzystna dla Nowego Dworu Gdańskiego. O ile w naszym mieście Kolegium unieważniło 374 decyzje podjęte przez administrację samorządową, to w Elblągu tylko... 115.

Zlikwidowali „5”

Elbląscy radni zdecydowali o likwidacji najmniejszej w mieście Szkoły Podstawowej nr 5. Placówka nie posiada sali gimnastycznej, świetlicy oraz stołówki. Ponadto przeprowadzona ekspertyza techniczna wykazała, że budynek pochodzący z XIX wieku w 75 proc. powinien być wyremontowany, bowiem stanowi zagrożenie dla przebywających w nim ludzi. Prognozy demograficzne Elbląga wykazały, że już w przyszłym roku szkolnym do szkół uczęszczać będzie o 500 uczniów mniej niż w tym roku. Zlikwidowanie "piątki" przeniesienie 370 uczniów tej szkoły do pobliskich placówek wykazyjących niedobory uczniów pozwoli zaoszczędzić w tego-rocznym budżecie miasta blisko 1 mln złotych.

To nie był
prima aprilis

Nie z winy redakcji, w pierwszym kwietniowym numerze "Dz.P." właściwą stroną drugą zastąpiono również stroną drugą, ale... sprzed półtora miesiąca. Przepraszamy. Wewnątrz tego numeru publikujemy dwa pełne teksty, które w ubiegłym tygodniu zamykały się na stronie pierwszej, a na drugiej nie miały zakończenia ("Więcej na Powiśle, mniej na Kaszubach" i "Produkty inżynierii genetycznej").

Komunikacja miejska ruszy w Kwidzynie

PPKS, czyli Państwowe Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej, jako jedyna firma, zgłosiła chęć utworzenia w Kwidzynie komunikacji miejskiej. Wstępnie ustalono, że komunikacja ruszy w połowie kwietnia. Na razie negocjowana jest umowa, pomiędzy przedsiębiorstwem a miastem.

Burmistrz Jerzy Godzik poinformował, że nie chodzi o fikcyjną komunikację miejską, która funkcjonowała dotychczas. Miasto zakupi nowe wiaty oraz tablice informacyjne. Rozkład jazdy ma być przestrzegany, a w razie nieprawidłowości umowa zawarta z PPKS określi kary umowne. Burmistrz chce, żeby wreszcie Kwidzyn doczekał się

prawdziwej komunikacji miejskiej, która rozwiąże problem coraz większego ruchu w mieście. Jerzy Godzik podkreślił, że chciałby, aby mieszkańcy rezygnowali z poruszania się własnymi pojazdami i częściej korzystali z komunikacji autobusowej.

Planuje się między innymi uruchomienie komunikacji na trasach: Miłosna - Stare Miasto - cmentarz, Górki - Sokoła - International Paper - Philips, dworzec PKS - objazd ulicami miast - cmentarz oraz Górki - Wschodnia - Stare Miasto.

Uruchomienie nowych linii autobusowych ma kosztować w tym roku 155 tys. zł.

Gdańskie tyłem
do morza?Z Maciejem Plażyńskim
byłym wojewodą gdańskim
rozmawia Joanna Smół

cd. ze str. 1

Stocznia, niestety, daje zły przykład. Wielu ludzi będzie obawiać się zmian w swoich miejscach pracy.

- Ostatnio mówi się o chęci wykupienia stoczni przez dyrektora "Radia Maryja" ojca Tadeusza Rydzka i przez stowarzyszenia powołane przez "Solidarność". Co pan sądzi o tych pomysłach?

- Osobiście rozdzieliłbym te dwie akcje. Celem stowarzyszenia nie jest wykup Stoczni Gdańskiej. Marian Krzaklewski zbiera cegiełki, aby powstrzymać stocznię od całkowitego upadku oraz uratować miejsca pracy dla ludzi. Zbiórka społeczna powinna być przeznaczona na sfinalizowanie rozpoczętej budowy statków. Natomiast kupno stoczni przez stowarzyszenie nastąpić powinno znacznie później, może w jakimś procencie z inwestorem.

- Czy można mówić o przyszłości regionu gdańskiego w dokumencie pt. "Województwo gdańskie 2000-plus" nie biorąc pod uwagę przemysłu okrętowego?

- Program ten powstał w zeszłym roku, jest w nim mowa o stoczniach, zarówno gdańskiej i gdynskiej. Nie można mówić o przyszłości rejonu gdańskiego nie mając na uwadze całego przemysłu okrętowego, w ogóle gospodarki morskiej. Nowoczesne stocznie musiałyby mieć dużo mniej miejsc pracy niż dotychczas, ale powinny ciągle się rozwijać. Uważam, że rząd polski powinien mieć to wszystko na uwadze, póki nie jest jeszcze zbyt późno na naprawę sytuacji.

- Dziękuję za rozmowę.

Rozmawiała
Joanna Smół

"Wciąż pogłębia się przepaść między niewielką grupą bardzo bogatych i biednych. Średnio zamożnych jest sporo. Jeśli ci drudzy i ci trzeci przelotnie zazdroszczą tym pierwszym, to jest to normalne, a samo uczucie może być pierwszym krokiem do awansu. Natomiast chroniczne poczucie braku szczęścia jest objawem poważnego zaburzenia, które niszczy ludzi i całe rodziny".

WAŻNE, BY ZACZAĆ

Trwające wciąż zmiany ustrojowe w naszym kraju obejmują dosłownie wszystkie dziedziny życia. Najbardziej zaawansowany jest postęp w gospodarce i naukach technicznych, ale coraz częściej przekonujemy się - twierdzi dr Roman Dygdała, konsultant Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową w Gdańsku - że zostanie on zahamowany bez równoczesnego rozwoju nauk społecznych. Polacy muszą zyskać pełną świadomość tego, że wiele ludzkich cech, uznawanych w komunizmie za naganne i wymagające bezwzględного penienia, może być w gruncie rzeczy wykorzystanych we właściwym kierunku. Ostatecznie, nawet chrześcijaństwo nie mogą podjeżdżać Stwórcy, ze tchnął w człowieka, na przykład, zazdrość czy chęć dominowania, bo Mu akurat coś nie wyszło...

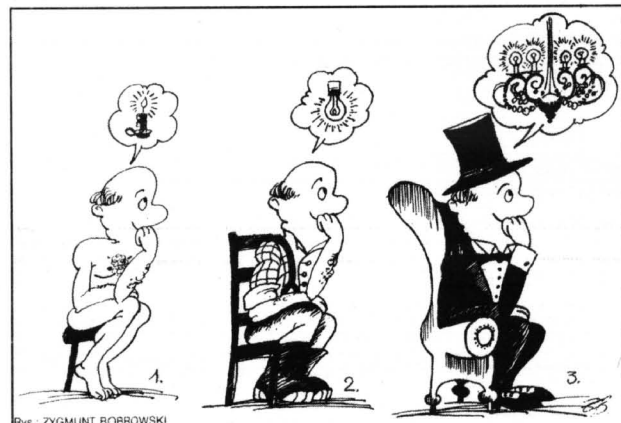
W Ministerstwie Edukacji Narodowej czekają na wdrożenia, już chyba zbyt długo programy oświatowe, które mają co najmniej taką samą wartość jak nieoprotentowane kredyty w najwzrostszej walucie świata. Zawierają bowiem wiedzę: w jaki sposób osiągnąć i te pozytywne cele, jakie przed każdym stawia nowy ustrój, który przejeśliśmy niejako "na słowo", bez dokładniejszej wiedzy o tym, jak się w nim samemu znaleźć. Nie tylko

zatem pozbywać czy tłamsić ją w sobie - jak to uczono jeszcze niedawno, zgodnie z zaleceniami towarzysza Makareni. Ta energia jest w człowieku naturalna. Trzeba ją zatem skierować tak, aby wykonała dla nas pozytywną pracę.

Motywy do zmiany, czyli w tym przypadku do oduczenia się zawiści - uczy Wojdyła - można zatem oprzeć na uświadomieniu sobie wszystkich szkód towarzyszących temu uczuciu. Wtedy już "tylko" pozostanie oczyścić naszą psychikę z pozostałości po toczącym nas, zdemaskowanym i rozgniecionym robaku zła, aby zrobić miejsce geniuszowi. A są na to sposoby.

Ewa Wojdyła za najskuteczniejsze uważa następujące postępowanie.

- * Zauważ pierwsze skurcze zawiści i powiedz o tym, co czujesz, komuś kogo lubisz i kto Ciebie lubi. Każda szczerza rozmowa o własnych uczuciach umacnia zaufanie do ludzi.
- * Powstrzymuj złe myśli, przenosząc uwagę na coś, co aktualnie Cię cieszy albo bawi. Czasem pomaga dialog wewnętrzny w rodzaju:
  - Do diabła, ależ tej się udało!
  - Ach ty zazdrośnico. Znowu zaczynasz. Niech inni też posmakują radości.
  - Ale ona na to zupełnie nie zasłużyła!

Rys. ZYGMUNT BOBROWSKI

materialnie, ale przede wszystkim psychicznie, emocjonalnie.

Wszystko to - twierdzi psycholog Ewa Wojdyła - sprawia, że już nieaktualne są nawet niektóre terapie, choćby stosowane w leczeniu z bardzo poważnych, a częstych zaburzeń psychicznych, których powodem jest zwykłe uczucie zawiści. Bez jego zrozumienia stać się może jadem zatrującym pogodę ducha. Pod jego wpływem tracimy zdolność do odczuwania podziwu i uznania. Zawiść ograbia nas nawet z uczucia przyjaźni. Osoby zawiście muszą zachowywać dystans w stosunku do ludzi, aby lepiej "chronić" się, gdyż odbierają sukcesy innych jako osobiste zagrożenie. Często zresztą faktycznie zawiść powoduje samotność. Co gorsza, staje się stopniowo sposobem odbierania świata w ogóle. Zmusza do odczuwania i patrzenia na innych przez jej pryzmat, co przetrada się w przyzwyczajeniu.

Amerkańscy socjologowie twierdzą nawet, że obok uczucia wrogości, właśnie nie zwalczana zawiść ma największą moc... chorobotwórczą. Niweczy pogodny nastrój w jednej chwili, zaś utrzymująca się, staje rujnąj psychikę. Uszkadza biologiczny system odpornościowy organizmu, zakłóca procesy hormonalne i powoduje odkładanie cholesterolu (a to już prawie pewna choroba wieńcowa).

Te same amerykańskie doświadczenia dowodzą jednak, że właśnie od zawiści też można się uwolnić - twierdzi Wojdyła. Można przekształcić ją w przelotne objawy zazdrości, a w efekcie perspektywę zawału zastępując perspektywą dorównania lepszemu. To nie moralizowanie, to fakt. Nieprzejmonej, wiecznej niechęci do ludzi sukcesu nie tylko trzeba, ale można się wyzbycić. Już choćby po uzmysłowieniu sobie, że negatywne nastawienie do sukcesów innych zmniejsza szanse na sukces własny.

Wroga, pełna złości i nieufności energia, to wielka potencjalna siła w człowieku. I właśnie tej energii może, po prostu, zabraknąć na samodzielne dokonanie czegoś, co mogłoby przynieść zmianę na lepsze.

Tę potencjalnie olbrzymiej energii nie trzeba się

- Ho, ho, któż to mówi? Tylko ty zasługujesz na to co dobre?

- No nie. Zresztą ja też nie mam tak źle. Dobrze jest postawić się w sytuacji tej drugiej osoby; wyobrazić sobie, jak chciałaby, aby inne się do niej odnosił, co chciałaby usłyszeć, co chciałaby móc powiedzieć. (Przyda się, kiedy to ty będziesz świętować sukces...)

* Ucz się śmiać z siebie. Poczucie humoru przydaje się w każdej sytuacji. Własna skłonność do zawiści doskonale nadaje się do żartów z siebie.

* Ucz się relaksu. Kiedy czuje, że nadchodzi na niego fala złych myśli, to siada wygodnie sama w pokoju, zamyka oczy, powtarzam po cichu słowo "a-u-m". W ten sposób odśmieciam swoją głowę. Działa. Nauczyłam się tego od mojego męża, a on od pewnego guru na specjalnych kursach.

Powiem też o drugim skutecznym relaksie: czytaniu powieści. Czytanie książek skutkuje cudownie nie tylko jako sposób na nagły "skurcz zawiści", ale także na lenistwo, depresję, nudę, brzydką pogodę, brak pieniędzy na nową suknię itp.

* Wyobraź sobie, że to twój ostatni dzień. Pomyśl, czy nie szkoda by Ci było strawić swego ostatniego dnia w życiu na gorzkich pretensjach do ludzi, którym coś się udało? Na myśleniu o nich zamiast o sobie, swoim życiu, o tym i o tych, których kochasz? Mnie szkoda. Błyskawicznie więc porzucam głupie tematy, niepotrzebne myśli i powracam do siebie, swoich spraw, swojej rodziny, swoich pacjentów, swoich przyjaciół, swoich pasji.

- Minione dziesięciolecie - uważa Roman Dygdała - tak dla naszych kilku pokoleń zmarnowane i dlatego, że kazało nam ukrywać większość emocji. Tymczasem, wiemy choćby z amerykańskich filmów, że umiejętnie i w odpowiednim czasie doprowadzenie kogoś do wściekłości, a następnie skierowanie tej energii... kierunku, pozwala osiągnąć cel pozornie nie do osiągnięcia. Warto się tego uczyć, aby też to stosować. Dla Polaka tym celem na prawdę mogłaby być nawet ośmieszona "druga Japonia". Jeśli ktoś, mimo wszystko, nie wierzy w swoje siły - niech zadzwoi się, powiedzmy, choćby drogą Hiszpanią. Od czegoś przecież trzeba zacząć...

Stanisław Grzymała

Rok temu sprowadziła się z Gdyni do gminy Zblewo. Zwróciła uwagę na to, że - podobnie jak w wielu innych gminach wiejskich - nie dostrzega się niepełnosprawnych. "Fanaberie pani z dużego miasta" - można by powiedzieć. Można by, gdyby stowarzyszenie założone przez panią Barbarę dzisiaj nie liczyło 84 osób

Ktoś może mieszkać całe życie w jednym miejscu i sąsiedzi nie wskaże jego adresu. Barbara Kłońska mieszka w gminie Zblewo dopiero od roku i wielu już ją dobrze zna.

Jedziemy do pani Barbary na umówioną rozmowę. O dziwo, napotkami w drodze ludzie wiedzą, gdzie "ta pani z Gdyni" mieszka, choć tłumacza różnie. W Zblewie na przykład tłumacza, że trzeba jechać od strony szosy kościarskiej, że owszem - można od strony Pinczyna, w stronę Pałubinka, ależ niedowierzaniem kiwają głową: i diabeł nie trafi, bo to daleko i pod lasem.

Trafamy za pierwszym razem.

- No, no - kręci z uznaniem głową mąż pani Barbary Kłońskiej, Zdzisław (jak się później okaże - marynarz). - 3,5 kilometrów od Pinczyna, 7 od

Nawet renty nie odbierają - dodaje.

No więc pojechała do gminy, żeby porozmawiać o ewentualnym utworzeniu miejsca spotkań niepełnosprawnych, żeby wyrwać ich z tych komórek. Żeby się spotykać, a potem prowadzić rehabilitację, dzielić się informacjami, na przykład o nieznanym przepisów przed niepełnosprawnymi.

Okazało się, że zorganizowanego środowiska wcale nie było.

- Sądziłam, że coś tu takiego istnieje, ale nie istniało. I od tego się zaczęło. Postanowiłam założyć stowarzyszenie - opowiada pani Barbara. - W lipcu chodziliśmy od domu do domu jak nawiedzona, prosiliśmy na spotkania.

Na pierwsze przyszło około dwadzieścia osób. Potem już więcej.

- Powiedz - wtrąca pani Barbara - ile ukończyła kursów.

- Kilka. Gotowania, makramy, krajecki, samochodem jeździć, czyli że zdala na prawo jazdy.

- Do podstawówki chodziłam w Pinczynie, a do zawodowej pod Szczecinem. W Pinczynie mam swój dom. Rodzice zadabali, przy ich pomocy ukończyłam dom.

Pani Ewa, niepełnosprawna, jest osobą energiczną, a przy tym ma zyciowe, pogodne usposobienie i jest otwarta, itaka bez kompleksów. Kiedy jej to mówimy, odparowuje pytaniem, czy ma jakieś inne wyjście.

Zabawne z tym kursem na prawo jazdy. Pojechała na specjalny, dwutygodniowy kurs do Przywidza - dla osób niepełnosprawnych. A tam nie bawią się w ceregiele i mówią, że niech sobie wraca. "O, pani za kierow-

JESTEŚMY NA ŚWIECIE

Stowarzyszenie „Pogoda” ze Zblewa demonstruje w Gdańsku

Zblewa, a jednak trafiłście... Pani już czekają.

Dom jest w trakcie budowy. Michał, syn Kłońskich, szpacjuje przerwy między płytami kartonowo-gipsowymi. Trzy panie siedzą w przyszłym aneksie jadalnym: właśnie pani Barbara, Ewa Piotrowska i Lidia Zmura.

Kłońscy opuścili Gdynię rok temu, ze względu na syna chorego na autyzm. Specjaliści doradzili, że powinien mieszkać w takim właśnie miejscu, na wsi, w zdrowym klimacie, gdzieś, gdzie jest praca.

- Co to jest autyzm? Utrudnione kontakty społeczne, bariera emocjonalna. Chory na autyzm żyją jak w zamkniętej twierdzy, nie docierają do nich informacje - krótko wyjaśnia pani Barbara.

- Autystyczni ludzie potrzebują kontaktu z naturą. Mają potrzebę takie jak dorosli - odpowiada pan Zdzisław. - Michałowi imponuje, że pracuje z murarzami, że wycekolował dom, że pracuje jako handlager, albo że wciągał paczki z dachówkami.

Ważny jest też spacer do lasu i kontakt ze środowiskiem, a z tym nie jest najłatwiej.

- Przyjechalismy. Na początku było całkiem dobrze. Potem przyszła zima. Patrzmy przez okno, śnieg pada, potem ciemno. Nie tylko przez okno się gapić albo na telewizor. To nie o to chodziło. Pojechalismy do gminy, żeby coś zaproponować. Nietylko ze względu na Michała. Do-

wiedzieliśmy się, że tutaj tacy jak on siedzą w kurnikach, w komórkach... Przy ulicy Nowodworskiej dziecko w chlewie mieszka...

Zwracamy uwagę pani Barbary, że chyba przesadza, ale ona się upiera przy swoim. -

Z lewej - Barbara Kłońska. Z prawej - Ewa Piotrowska, kobieta światowa, 112 cm wzrostu: „Kompleksy? Brak. Zresztą, czy mam inne wyjście?”...

Pani Barbara uważa, że z ludźmi niepełnosprawnymi powinno zajmować się osoby, które to rozumieją, a więc... przede wszystkim rodzice. Może nawet tylko?

- Czy jednak pani działanie nie wynikało z... babskiej egzaltacji? Przeważliwiedzą?

Pytamy o przyjaźni.

- Siedziemy trzy - trzy z zarządu stowarzyszenia. Pani Ewa Piotrowska jest osobą bardzo towarzyską, światową, bywa na różnych turnusach rehabilitacyjnych...

- No właśnie, niech panie opowiedzą o sobie. Pani Ewa... ma pani kłopoty ze znalezieniem pracy, to już wiem.

- Już znalazłam pracę - odpowiada pani Ewa. - W Starogardzie w zakładzie pracy chronionej. Mam ukończoną szkołę krajecką.

nicy nie widać" - tak mówią. Bo pani Ewa ma 1 metr i 12 centymetrów wzrostu.

- No więc nie chcieli przyjąć. Postanowiłam od razu wracać, ale nie miałam środków, żeby wrócić do domu. Zostałam "na siłę" i chodząc na wykłady. Instruktor - też osoba niepełnosprawna - powiedział: "Ewa, spróbujemy". Koce na siedzenie i zdam.

Dzisiaj pani Ewa jeździ granatowym maluchem.

- Pani Ewo, czy mogą zrobić zdjęcie?

Pani Ewa z powodu wzrostu - tak uważa pani Barbara - nie może znaleźć sobie normalnej pracy.

- Jak mówię, że chęć do pracy, to mi odpowiada. że przecież ona sobie radzi.

A teraz kolej na panią Lidę Zmurę.

- Byłam 15 lat pielęgniarką w Kocborowie. Teraz jestem na rencie. Mam bardzo rzadką chorobę.

Pisze na kartce: Lupus Erythematosus.

- Poza tym i w trakcie pracy uległam wypadkowi i mam też uraz kręgosłupa. Mieszkam w Pinczynie. Wbrew własnej woli wyłączałam na rencie.

Tadeusz Majewski

- W życiu musiałem podjąć decyzję: "kim jestem". Do 1943 roku, kiedy przyjechałem do Wielkiej Brytanii, uważałem się za Polaka. Potem uświadomiłem sobie, że nie mogę być Polakiem przez całe życie, bo nigdy nie zasymilowałem się ze społecznością, w której żyłem. Nie będę w stanie pomóc ani sobie, ani krajowi, z którego pochodzę. Stałem się Szkotem, ale kocham i nadal będę kochał Polskę - mówi o sobie Joe Tarnowski - polski spadochroniarz spod Arnhem, dzisiaj jeden z najbardziej aktywnych emigrantów w szkockim hrabstwie Fife i jeden z najbardziej aktywnych Szkotów w Polsce. Jak twierdzi, im więcej pracuje, tym więcej dostrzega rzeczy do zrobienia.

POLSKA MNIE NIE CHCIAŁA...

Joe Tarnowski pochodzi z kresów. Urodził się na Wołyniu. W Łucku chodził do szkoły podstawowej, później do gimnazjum. Tam, gdy miał 17 lat zakochał się w wojna.

- W tym wieku, ludzie są zapalczywi, pełni ideałów. Podobnie jak wielu moich kolegów wstąpiłem do organizacji podziemnej. Niestety, amatorska konspiracja, w zderzeniu z NKWD nie mogła długo istnieć. Większość z nas aresztowano. Dostałem wyrok - 10 lat. Wywieziono mnie na Workutę. Żaden z nas nigdy nie myślał, że zyska będzie trwała tak długo. Lada dzień spodziewaliśmy się, że Niemcy zaatakują Związek Radziecki - wspomina Joe Tarnowski.

Rzeczywiście, Joe Tarnowski był jednym z pierwszych, którzy opuścili Workutę. Układ Sikorski - Stalin sprawił, że Polak trafił do Bazyluków - tam gdzie tworzyła się Armia Polska. Wcielono go do 7 dywizji piechoty dowodzonej przez gen. Okulickiego. Z nią Tarnowski trafił do Iraku.

- Po zakończeniu podchorążówki, zapytano mnie, co chcę robić. Byłem młody, rozpięta mnie energia i brawura. Pomyslałem, że najlepiej brzmi: "brygada spadochronowa". Nie wiedziałem jeszcze wówczas, co to dokładnie oznacza.

Tarnowskiego przetrzucano do Szkoicy - tam tworzyła się brygada spadochronowa gen. Sosabowicza. Młodzi Polacy - przez Rumunię, Węgry, Francję jechali do hrabstwa Fife. Tam formowało się polskie wojsko w Wielkiej Brytanii.

Młodzi, przystojni i odważni polscy żołnierze i oficerowie bardzo szybko zaprzyjaźnili się z miejscowymi dziewczętami. To dzięki nim, wielu z nich nauczyło się języka angielskiego. To dzięki nim także, wielu osiedliło się w Szkoicy po wojnie.

Joe Tarnowski trafił do 1 Brytyjskiej Dywizji Powietrznej. Z nią dostał się pod Arnhem. Trzeci batalion, w którym walczyli Polacy, poniósł największe straty. Został niemal doszczętnie rozbity.

- Wdzieliłem śmierć wielu moich kolegów. Ja wyszedłem z walki bez jednego drasznika. Pomyślałem wówczas, że to Opatrzność czuwa nad mną i tak szybko nie pozwolili zniknąć z tego świata.

Pod koniec wojny, Tarnowski wrócił do brygady. Walczył w Niemczech, pod Osnabrückiem. Wkrótce potem przyszedł czas na podjęcie decyzji.

- Właściwie nie miałem wyboru. Powrotem do Polski nie było - kraj nas nie chciał. Mogliśmy trafić albo do Włoch, albo do rą na "tamten świat". Zostałem w Wielkiej Brytanii.

Brytyjski rząd zgodził się na kształcenie polskich żołnierzy na politechnikach, uniwersytetach.

Joe Tarnowski ukończył angielską politechnikę, ożenił się ze Szkotką i rozpoczął pracę w wielkim koncernie telekomunikacyjnym. Firma miała swoje przedstawicielstwa na całym świecie - Tarnowski pracował w RPA, Niemczech, USA. Jak dziś podkreśla, karierę umożliwiło mu to, że w porę nauczył się

rodzina łączyły go tylko listy. Listy z Polski były bardzo ostrożne, nie mogły zachęcać do powrotu.

W Polsce wiadano, jaki los czeka na żołnierza Andersa, który zdecydował się wrócić.

- Gdy przyjeżdżałem w 1971 roku do kraju, czułem się tu obco. To już nie był mój kraj, to było coś zupełnie innego niż pamiętałem

Opolu, Gdańsku, niedawno w Twczewie. Twczewskie Centrum Edukacji Dorosłych - komunalna placówka oświatowa, dzięki zaangażowaniu Joe Tarnowskiego podpisało porozumienie o współpracy ze szkockim Ośrodkiem Kształcenia Zawodowego w Glenrothes. Szkoła zamierza przekwalifikowywać

Joe Tarnowski (w środku): „Polacy muszą zrozumieć, że wolny rynek, to nie kultura pieniądza, ale kultura szacunku pieniądza”

biegle posługiwać angielskim.

- Mieszkałem w Anglii, ale bardzo często przyjeżdżaliśmy do Szkoicy - w rodzinne strony żony. Wdzieliłem, że chciałby tam wrócić. Gdy zachorowała, poprosiłem o emeryturę. Przewadziliśmy się do jednego z najstarszych szkockich ośrodków uniwersyteckich, rodzinnego miasta żony - St. Andrews.

W Szkoicy nigdy nie czułem się obco. Tu było inaczej niż np. w Londynie, gdzie polscy emigranci tworzyli zamknięte enklawy, swego rodzaju getta. Szkoicy, w przeciwieństwie do Anglików są bardzo otwarci, gościnni.

Polacy żołnierze, których wielu osiedliło się w Szkoicy, szybko zostali zaakceptowani przez szkocką społeczność. To było dobre pokolenie - pełne ideałów, wiary w zwycięstwo słusznej sprawy, wykształcone, trochę nieszczyśliwe, że historia nie pozwoliła mu wrócić do bliskich.

Polacy pobierali się ze Szkotkami, wychowywali dzieci, budowali domy, pracowali i do dziś są tam traktowani jak swoi. W Szkoicy - w St. Andrews, stoi jedyny w Wielkiej Brytanii pomnik Polaka gen. Władysława Sikorskiego. W czasie wojny, gdy tworzyło się polskie wojsko - bardzo często tu był - mówi Joe Tarnowski.

Przed solidarnościową rewolucją Joe Tarnowski był w Polsce tylko raz - na pogrzebie ojca w 1971 roku. Przez cały czas z

przed wojny. Wrócić do rodziny, nie do Polski. W Szkoicy było nas to, że wchodząc do tamtych rodzin, pozwoliliśmy aby nasze polskie tradycje zostały zdominowane przez szkockie obyczaje. To było oczywiste i naturalne, ale trochę żal. O wiele bardziej było jednak to, że Polska nas nie chciała. Ta Polska, za którą życie oddało wielu z nas.

Po raz drugi Joe Tarnowski przyjechał do kraju już po rewolucji - w 1992 r. Od tego czasu jest w Polsce częstym gościem.

- Moim celem jest że spontanicznych spotkań stworzę drogę, która połączy Szkoicy, związcza hrabstwo Fife z Polską. Moje pokolenie ołdwoi dochodzi, a szkoda byłoby zaprzepścić te sympatie, które Szkoicy mają dla Polaków - od czasu wojny - mówi Joe Tarnowski.

Joe Tarnowski jest człowiekiem niezwykle aktywnym, więc trudno było oczekiwać, że po przejściu na emeryturę zajmie się pielęgnacją ogródka i grą w brydza. Zainteresował się działalnością BESO - brytyjskiej organizacji skupiającej około 3 tysięcy fachowców różnych dziedzin, którzy mimo że na emeryturze, chcą dzielić się swoją wiedzą i doświadczeniem z innymi. Pomagają wielu krajom, więc dlaczego nie również Polsce. To jeden z powodów, dla których Joe wstąpił do organizacji. Fachowcy BESO byli już m.in. we Wrocławiu,

bezrobotnie, ale również szkół średnie i wyższe kadry przedsiębiorstw.

Polacy muszą zmienić sposób myślenia. Sądzą, że wolny rynek to kultura pieniądza. To nieprawda - to kultura szacunku pieniądza, kultura produkcji. Przedsiębiorstwa wymagają lepszej organizacji pracy, opartej o zespół ludzi, a nie jednostki. Pracownicy muszą znaleźć się w odpowiedzialności, ale i nie bać się odpowiedzialności. W każdym przedsiębiorstwie popelnia się błąd - w Polsce można za to stracić pracę, na Zachodzie pokazują jaki błąd został popelniony, dlaczego i jak go naprawić. Pracodawca musi szanować pracownika, nie może traktować go tylko jako siłę roboczą.

Szkoci twierdzą, że Polacy nie lubią pracy zespołowej, bo to wymaga dobrej organizacji, kompromisów. Jednym z największych braków, które dostrzegają eksperci w Polsce - jest bardzo słaba znajomość języka angielskiego. Teraz to podstawa szkolenia i wszelkich kontaktów międzynarodowych. W Polsce angielski wprowadzany jest dopiero do szkół, a to za późno. Podstawę języka powinny poznać już czterolatki. To kolejny cel, jaki stawia sobie Joe Tarnowski.

Małgorzata Kupper

Produkty inżynierii genetycznej

I na polski rynek dotarła przerażająca w swej wymowie książka. „Jego rozsądne nakazy ograniczeń inżynierii i marketingu życia są podbudowane straszliwym, orwellowskim wizerzeniem w przyszłości życia”. Tak napisano o książce Kimbrella „The human body shop” o podtytuł: „Inżynieria i marketing życia”.

Andrew Kimbrell, dyrektor International Center for Technology Assessment w Waszyngtonie opublikował swoją książkę w 1993 roku. Odsłania w niej fakty z badań inżynierii genetycznej, przeprowadzonych w wielu krajach. Posługując się przykładem świni, której jeszcze w stadium embrionalnym wszczepiono ludzkie geny. Miała w niej wyrosnąć „superświnia”, bardzo szybko wzrastająca, bardzo duża, dostarczająca mięsa nadzwyczajnej jakości. Jeśli padło już nazwisko Orwella, przypominamy, że w jego wizji („Folwark zwierzęcy”) to właśnie świnię jako najmądrzejsze objęły rządy nad zwierzęcą społecznością.

W ostatnich czasach okazało się, że istotnie są to zwierzęta inteligentne i czujące, dalekie od roli niechlujnego i beznamiętnego bydła, jak od wieków im przypisywano. Eksperyment nie powiódł się. Gen ludzkiego wzrostu zaburzył metabolizm zwierzęcia, zamiast superświni wyrosło stworzenie silnie owłosione, ospałe, pozbawione potencji, dotknięte artretyzmem tak silnie, że rzadko mogło zdźwignąć się na nogi. Nieudany produkt nauki pozbawionej etyki - tak wyraża się autor.

Każdego roku przeprowadza się dziesiątki tysięcy doświadczeń. Poprzez krajowe biologiczne wprowadzają się, usuwa, dodaje materiał genetyczny, manipuluje się nim wytworząc nowe rośliny i zwierzęta.

W samej Wielkiej Brytanii dziesiątki tysięcy komórek zarodków rocznie wprowadzają się geny wzrostu z innych gatunków. Badacze australijscy dążą do wyprodukowania owcy wstrząsającej szybciej niż normalna i szybciej porastającej wełną. W Kanadzie pracuje się nad lososiem: mając na celu wzrost jego objętości wstrzykuje się hormony wzrostu ludzkiego, kurzej i bydłeciej. Zaś uniwersytet w Wisconsin zajmuje się kurami: żeby składały więcej jaj i odczuwały potrzebę ich wysiadania.

W Ameryce w ciągu ostatnich dekad wydatki biliony dolarów na produkcję „transgenicznych” zwierząt. W Stanach Zjednoczonych pracują nad tym laboratoria rządowe, uniwersyteckie i należące do różnych spółek. Na Uniwersytecie Kalifornijskim użyto techniki zlewania

się komórek do wyprodukowania stworzeń będących kombinacją kózki i owcy. We wcześniejszych latach osiemdziesiątych wyizolowano hormon stymulujący wydzielanie mleka. Krowy, którym wstrzyknięto ten hormon, dawały 20 proc. mleka więcej; jednak przypłycały to rozmiatani chorobami, jak infekcje wymienia, zaburzenia w trawieniu, poważne kłopoty z poruszeniem się, wreszcie skłonnością do poronień. Jest bardzo prawdopodobne, że ich mleko zawiera ponadnormalną ilość antybiotyków, hormonów i rozpuszczonej ropy, jednak rozprowadza się je i sprzedaje bez ostrzeżeń.

Dotychczas inżynieria genetyczna operowała się bądź na genetycznie spreparowanych hormonach zwierząt, bądź na przenoszeniu pojedynczego genu między gatunki. Ale przy-

puszcza się, że w najbliższych latach będzie można manipulować zwierzętami o wiele bardziej ambitnie, na przykład używając złożonych cech genetycznych włącznie z wprowadzeniem do innych gatunków zachowań właściwych człowiekowi. „Jeszcze nie wiemy, jakie są przed nami granice” - oświadczył M. Phillips z Office of Technology Assessment - „Odrzucamy wszystkie tradycyjne różnice, jakie przypisywaliśmy królestwu zwierząt”. Oczywiście, że te dalekosieżne zmiany placą swoim cierpieniem.

Celem inżynierów genetyków jest także wytworzenie obiektów do badań nad rakami i innymi ludzkimi schorzeniami, a to przez wprowadzenie genów tych chorób do stałego kodu genetycznego zwierząt. Na nich będzie można wypróbować leki i terapie. I tak M. Martin z National Institutes of Health stworzył „mysz AIDS”. Transplantował on wirusa HIV wielu mysiom zarodkom: dziesięć procent z nich nosi go od urodzenia w swoim kodzie genetycznym.

To osiągnięcie jednak wywołano niepokój niektórych naukowców. Czy tworząc nieudaną składnicę ludzkiej choroby, Martin nie stworzył potencjalnego kosmaru, zagrożenia o ogromnym rozmiarach?

Na przykład w przypadku ucieczki „myszy AIDS” oraz ich wstąpienia z innymi myszami powstałoby powszechne, nie kontrolowane ryzyko rozszerzenia się choroby (w filmach science fiction i thrillerach spotykamy się ze złoćzycami i maniakami wykradającymi z laboratoriów takie czy inne zdobycze techniki).

Niedawno w „Science” ukazał się artykuł o wynikach badań przeprowadzonych przez zespół Roberta Gallo, współodkrywcę wirusa HIV. Dowiodły one, że wirus ten może oddziaływać włącznie z naturalnymi wirusami transgenicznej myszy oraz łączyć się z nimi. To zaś może wytworzyć nowe, potencjalnie niebezpieczniejsze formy HIV, które mogłyby infekować więcej rodzajów komórek i roznieść się w nowy sposób, na przykład drogą powietrzną.

Odkrycia zespołu Gallo dowiodły szeregu spraw, będących uprzednio przedmiotem krytyki ekspertów Martina. Obawa, że wprowadzenie wirusa AIDS do stałego kodu genetycznego myszy lub innych gatunków mogłoby wzmocnić złośliwość wirusa, okazała się naukowo dowiedzianym prawdopodobieństwem. Poważnie podważono teorię, że takie zwierzę mogłoby stać się użytecznym narzędziem nauki.

Od początku poddawano w wątpliwość ludzkie prawo do uznawania inżynierii genetycznej, by manipulować procesami ewolucyjnymi zwierząt w imię zysku i wydajności. Inżynieria genetyczna nie tylko powoduje ogromne cierpienia zwierząt, ale prowadzi do ryzyka nienuższalności genetycznej wielu gatunków.

Opł.
Urszula Niewiarowska

„Normalnym” przeszkadzają „inni”?

Jednym z tematów poruszonych podczas ostatniej sesji Rady Miasta Puck była głośna już sprawa projektu wybudowania w naszym mieście ośrodka adaptacyjnego dla dzieci niepełnosprawnych umysłowo. Ma on się mieścić przy ulicy Mestwina.

Niestety, większość sąsiadujących z wyznaczoną działką mieszkańców uważa, że to najgorzej z możliwych lokalizacji. Ośrodek będzie im bowiem... przeszkadzał w „normalnym życiu”.

W tej sprawie wystosowali jakiś czas temu do władz miasta list protestacyjny.

Projekt budowy wspierany i popierany jest przez Wojewódzki Zespół Pomocy Społecznej i Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Projekt wspomaga również wojewoda który wypnął chce na porozumienie gmin w sprawie ośrodka. Myślili się też o powołaniu fundacji.

Włosi w Elblągu

Wojewódzkie władze Elbląskiego nawiązały współpracę z włoską prowincją autonomiczną Trento. Podpisane porozumienie przewiduje wzajemną wymianę doświadczeń i informacji w dziedzinie kultury, oświaty, ochrony środowiska, ochrony zdrowia, a przede wszystkim przetwórstwa owocowego.

Przebywająca w ubiegłym tygodniu w Elbląskim delegacja władz włoskiej prowincji Trento z wicepremierem rządu prowincji Carlo Aleksandriniem na czele najbardziej zainteresowana była polskimi doświadczeniami w zakresie przetwórstwa owocowego. Włoska prowincja Trento słynie z produkcji gatunkowych win. Z kolei polska strona chce korzystać z włoskich doświadczeń w zakresie tworzenia funduszy kapitałowych.

Porozumienie podpisano na okres 5 lat. Prowincja Trento jest czwartym po obwodzie kalinigradzkiem, okręgu Blekinge w Szwecji i francuskim departamencie Liaz regionem, z którym województwo elbląskie nawiązało ściągą współpracę.

Nawarzyli piwa

Jeszcze nie tak dawno obserwatorzy prywatyzowania elbląskich browarów mieli pretensje, iż nowi właściciele wychodzą z towarem daleko poza elbląski rynek. Dopatrywano się w tym nawet... macoszego traktowania Elbląga i okolic.

Dziś, kiedy przemysł piwowarski zaliczany jest do najbardziej zyskownych wśród branż spożywczych, okazuje się, że najwyższą rentowność (od 10 do 26 proc.) osiągają wyłącznie browary duże i ekspansywne. Wśród nich jest, na szczęście i dla elblązan, także "ich" browar.

Natomiast te warzelnie, które ograniczają się jedynie do sprzedaży w zasięgu ręki przynoszą straty.

Ogółem w Polsce w roku 1996 wyprodukowano 16,5 mln hektolitrow piwa, czyli o ponad 10 proc. więcej niż rok wcześniej.

Kredyt na obligacje

Coraz więcej biur maklerskich oferuje inwestorom kredyty na zakup obligacji. Podatnicy korzystając z kredytu na zakup obligacji, w maksymalnie uproszczonej procedurze nabywają też prawo do ulgi podatkowej przy minimalnym wkładzie własnym, wynoszącym 10 proc. środków finansowych.

Coraz większą popularnością cieszą się też rachunki inwestora giełdowego oraz ekspres-kredyty na zakup papierów wartościowych. Oprocentowany rachunek inwestora giełdowego umożliwia szybkie pozyskanie kapitału nawet do wysokości 200 proc. sumy środków pieniężnych i papierów wartościowych na rachunku inwestycyjnym.

Zdaniem części maklerów, aktywa powierzone przez inwestorów na wprowadzone niedawno zarządzanie portfelem papierów wartościowych, szacunkowo osiągną wartość 10 mln zł.

Można zainwestować w McDonalda

Obligacje krótko- i średnioterminowe zamierza wyemitować McDonald's Polska. Organizatorem emisji są ING Bank i Citibank Polska. Zdaniem Francois De Biase, dyrektora finansowego firmy, będzie to największa emisja obligacji w powojennej historii Polski.

Obligacje krótkoterminowe (o terminie wykupu 15-30 dni) i średnioterminowe (3-letnie) zostaną zaoferowane ok. 300 inwestorom. Wartość jednej obligacji wyniesie 500 tys. zł. Środki finansowe pozyskane z emisji obligacji firma chce przeznaczyć na wybudowanie kilkudziesięciu restauracji.

Rodzina Eurofunduszy

cd. ze str. 1

Fundusze powiernicze powinny być oceniane pod względem swej zyskowności i w dłuższym horyzoncie czasowym, najlepiej po kilku latach. Niestety, w warunkach polskich na takie możliwości trzeba jeszcze trochę poczekać. Najdłuższy funkcjonuje fundusz Pioneer 1, od lipca 1992 roku, a wzrost wartości netto jednostki uczestnictwa w tym czasie wyniósł 720 procent. Uniwersalny fundusz Korony działa od sierpnia 1995 roku, niewiele ponad rok ma agresywny Pioneer 3. Eurofundusz 1 zaczął funkcjonować od 20 września 1996 roku, najmłodszemu zaś są dwa fundusze Korony: rynku pieniężnego i akcyjny, agresywny, które działają od 20 stycznia. W ciągu blisko pół roku wartość netto jednostek uczestnictwa Eurofunduszu 1 wzrosła o około 19 procent, co oznacza dwukrotnie wyższą zyskowność niż na lokacie bankowej.

Eurofundusz 1 sprzedaje dwa rodzaje jednostek uczestnictwa: jednostki A i jednostki B. Przy nabywaniu jednostek A opłata manipulacyjna pobierana jest przy zakupie. Jednostki B przeznaczane są dla inwestorów długoterminowych. Czas trwania inwestycji wpływa na obniżenie opłaty manipulacyjnej, która naliczana jest dopiero w momencie umarzenia jednostek. Jeżeli ktoś utrzyma swoje pieniądze na rachunku funduszu ponad 5 lat, opłata manipulacyjna nie będzie pobierana w ogóle. Jednostki typu B bardzo dobrze nadają się na długoterminowy fundusz typu emerytalnego.

Jeżeli przyjąć, że średnioroczny wzrost wartości jednostki Eurofunduszu wyniósłby 20 procent (obecnie fundusz osiąga taki wzrost w pół roku), to systematyczna wpłata miesięczna w wysokości 100 złotych po 20 latach pozwoliłaby na zgromadzenie na rachunku uczestnika funduszu 235 tysięcy złotych. A to już kwota, która pozwoliłaby poważnie zasilić otrzymywaną emeryturę. O efektywności każdego funduszu powierniczego decydują cztery elementy: cel inwestycyjny, strategia inwestycyjna, kadry i zaplecze. Zarządzający Eurofunduszem zamierzają osiągać cele inwestycyjne dzięki strategii opartej na dynamicznej alokacji środków, w zależności od sytuacji rynkowej, pomiędzy częścią akcyjną i obligacyjną. Chodzi o to, by przy rosnącym rynku jak najwięcej korzystać ze wzrostu cen akcji, przy malejącym zaś, większość środków mieć ulokowanych w dających stały zysk obligacjach. Eurofundusz dysponuje silnym zespołem analityków, którzy zdobywali doświadczenie m.in. w Centralnym Biurze Maklerskim PekaO SA, a dzięki współpracy z Alliance Capital mogą obecnie korzystać z najbardziej nowoczesnego zaplecza naukowo-technicznego amerykańskiej firmy. **Jack Mach**

Visa coraz skuteczniejsza

Liczba bankomatów akceptujących w Polsce karty Visa wzrosła pod koniec roku do 800. Do połowy lutego było ich 260. Obecnie z Visa współpracuje 19 banków, z których 16 emituje karty oraz niezależny operator bankomatów firma Euronet.

W tym roku firma zamierza wprowadzić na polski rynek karty płatnicze systemu "Visa Electron". Nowa karta pozwala na automatyczne stwierdzenie wypłacalności klienta jeszcze przed zawarciem transakcji.

Visa jest stowarzyszeniem 20 tys. banków wydających karty płatnicze. Jej obroty w 1996 r. wyniosły 927 mld USD. W Polsce działa od 1995 r.

Jednym z atutów niewielkich, rodzinnych przedsiębiorstw była możliwość wykorzystywania w charakterze środka transportu niewielkich aut, używanych zazwyczaj do celów prywatnych. Niestety, z tym rokiem to już się skończyło, o czym warto wiedzieć, przystępując do planowania wydatków na rok 1997.

ALBO OSOBOWY, ALBO CIĘŻARÓWKA

Zgodnie z przepisami do ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych i prawnych, obowiązującymi od 1 stycznia br., wprowadzone zostały ograniczenia w zaliczeniu w koszty uzyskania przychodów tych wydatków, które dotyczą samochodów o ładowności do półtony. Jak czytamy w komentarzu "Pulsu Biznesu", zamiarem ustawodawcy było włączenie do grupy samochodów, na które wydatki ponoszone przez podmioty gospodarcze nie są w całości zaliczane w koszty uzyskania przychodów, również samochodów osobowych przebranych na samochody dostawcze.

Ze zmienionych przepisów wynika, że jedynie samochody o dopuszczalnej ładowności nie przekraczającej 500 kg, a nabyte lub przyjęte do odpłatnego używania i zaliczone do środków trwałych podatnika w 1996 roku lub wcześniej będą amortyzowane na dotychczasowych zasadach. W praktyce oznacza to, że odpisów amortyzacyjnych będzie się dokonywać od pełnej wartości początkowej samochodu. Pojazdy takie nabyte lub przyjęte do odpłatnego używania od 1 stycznia 1997 roku mogą być amortyzowane tylko do wysokości równoważności 10 000

Tanie i pakowne nexie, używane często w małych firmach jako środek transportu, są już dla fiskusa ciężarówkami...

ECU (ok. 35 000 zł), bez względu na ich faktyczną wartość i cenę nabycia.

Jednocześnie ustawodawca wprowadził zakaz zaliczania w koszty wydatków na opłacenie składek ubezpieczeniowych - w części przekraczającej równowartość 10 000 ECU ubezpieczonego samochodu - również samochodów o dopuszczalnej ładowności nie przekraczającej

500 kg, nabytych lub przyjętych do odpłatnego korzystania i zaliczonych do środków trwałych podatnika w 1996 roku i wcześniej.

Samochody te, używane w działalności gospodarczej i nie wprowadzone do ewidencji środków trwałych, w tym stanowiące własność osoby prowadzącej działalność, a także wykorzystywane na podstawie

umów użyczenia, najmu, dzierżawy lub leasingu operacyjnego, objęte zostały koniecznością prowadzenia ewidencji ich przebiegu, gromadzenia rachunków związanych z ich eksploatacją i zaliczania w koszty tylko tych wydatków, które nie przekraczają limitu wynikającego z przemnożenia liczby faktycznego przebiegu pojazdu oraz aktualnej stawki za kilometr przebiegu.

Dośłownie z roku na rok przybywa coraz więcej możliwości finansowania small businessu, czyli drobnych przedsiębiorców, firmy rodzinne i indywidualnych właścicieli. To prawda, że jeszcze do niedawna nie stanowili oni w pełni wiarygodnych i godnych uwagi partnerów dla dużych banków. Na bankach się już, na szczęście, nie kończą szanse uzyskania godnego kredytu na rozpoczęcie własnej, prywatnej działalności gospodarczej.

Pieniądze dla małych

Na Wybrzeżu i Pomorzu ciekawą ofertą dysponują gdańskie (ul. Dmowskiego 5/2, tel. (0-58) 41-40-32), gdynskie (ul. Starowiejska 177A, tel. (0-58) 61-34-40) oraz toruńskie (ul. Czarnieckiego 23A, tel. (0-58) 28-318) oddziały Funduszu Mikro. Udzielały one - jak w pozostałych swoich placówkach na terenie niemal całego kraju - niewielkich pożyczek (od 5 do 30 tys.) firmom, których miesięczne dochody nie przekraczają 4 tys. zł. Ich propozycja jest wyjątkiem

Specjalnością Funduszu są pożyczki dla grup przedsiębiorców, którzy je sobie wzajemnie poręczają.

Na podobnych zasadach funkcjonuje Inicjatywa Mikro, która jednak - w przeciwieństwie do Funduszu posiadającego oddziały w kilkunastu miastach - działa tylko w Krakowie i Katowicach.

Oprócz Funduszu i Inicjatywy Mikro, w Polsce działa kilka instytucji, w których przedsiębiorca może starać się o poręczenie

przed wszystkim dla "ryczałtów", którzy nie mają szans na pożyczkę w banku, ponieważ nie mogą przedstawić oficjalnych zaświadczeń o przychodach.

Fundusz nie wymaga takiego dokumentu, niepotrzebne mu jest również zaświadczenie o niezaleganiu z podatkami. Potencjalny klient Mikro omija te biurokratyczne procedury, dzięki czemu otrzymuje pieniądze nie później, niż w 2 tygodnie po rozpoczęciu formalności.

Z kolei eksperci mogą liczyć na pomoc ze strony Programu Promocji Eksportu Małych i Średnich Przedsiębiorstw - EXPROM II. W tym wypadku istnieje możliwość uzyskania dotacji na inwestycje, które zwiększają atrakcyjność sprzedawanych za granicą wyrobów. Maksymalna suma wsparcia wynosi 15 tys. ECU i nie może przekroczyć 25 proc. całości nakładów.

LEASING ŚRODKÓW TRWAŁYCH I NIERUCHOMOŚCI I FAKTORING

Finansowanie działalności gospodarczej
poza systemem bankowym.
Najprostsze formalności

Poszukujemy współpracowników

CARCADE
LEASING

Oddział w Gdańsku, ul. Heweliusza 11, II p.
tel. 35-83-02, fax 35-83-01

LEASING z nami możesz więcej!

*samochody
*dostawcze i ciężarowe
*maszyny i urządzenia
*komputery

LEASING

BG LEASING SA
ODDZIAŁ W PRUSZCZU GDAŃSKIM
ul. Włta Słowska 7a
tel. (058) 83 14 20
Tel./fax (058) 83 14 21

Masz wątpliwości! Zadzwoni! Odwiedzimy Ciebie!

KUPOJ Z LASEREM

Jednym z najważniejszych niebezpieczeństw kupowania przysiółkowego kota w worku, jakim jest używanie samochod oferowany przez obcą osobę na giełdzie (dlatego radzimy kupować te z ogłoszeń w domu właściciela), jest wejście w posiadanie auta po zamaskowaniu skutkach wypadku. Nie chodzi przy tym już tylko o podatność na utęskien i korozję miejsc zregenerowanych, ale także o zagrożenie wypadkowe, jakie niesie w sobie jazda autem z przemiankami w konstrukcji i poszczególnych układach.

Jak wiadomo, Polacy słyną z umiejętności przywracania do używalności pojazdów, których stan powypadkowy absolutnie eliminowałby je z ruchu na Zachodzie, nawet po kompletnej odbudowie. I w efekcie jeżdżymy takimi "bombami zegarowymi". Często w przemyśle, że nie nam nie grozi.

Tymczasem wiadomo nie od dziś, iż nawet podczas niewielkiej stłuczki, na uczestniczący w niej pojazd mogą działać tak ogromne siły, że wręcz jest nie sposób, aby nie odczuły tego na trwałe rama i elementy jezdne. Wtedy niepozorny zakręt czy poprzeczny garb na jezdni, który zmusza do bardziej gwałtownego ruchu kierownicy może się okazać... ostatnim, gdyż w takiej sytuacji nie sposób przewidzieć reakcji samochodu z różnicą przywracania kształtami i punktami ciężkości.

Jednakże kupując używany i całkowicie nie znany sobie samochód nie zawsze możemy ustalić, czy mamy do czynienia z pojazdem powypadkowym i jakie były rozmiary kolizji. Nawet jazda próbna nie da odpowiedzi, jak pojazd będzie się zachowywał w

warunkach ekstremalnych. Tak jest, a właściwie było do niedawna, do chwili, kiedy w sukurs diagnostom nie przyszła najnowsza technika... laserowa, jako pomoc w komputerowym systemie pomiarów.

Dzięki coraz częściej pojawiającym się i w Polsce urządzeniom o nazwie Genesis można, na przykład, do minimum skrócić czas ustalenia, skąd bierze się popularne "plywanie" lub "ściąganie" auta, nawet jeśli nie brało ono udziału w krasie. Tym bardziej więc "wyczuje" ono materialne skutki gwałtownych odczań i próby ich naprawy.

Wykorzystano tu doświadczenia... geodety. Auto mianowicie, po ustawieniu na kanale, dokładnie poziomuje się, a potem - po wysłaniu na ekranie jego zarysu - porównuje z fabrycznymi szkami sylwetek aut nie tylko konkretnych marek, ale poszczególnych roczników.

Danych komputerów dostarczają sondy, które podwieszają się w kilkunastu punktach podwozia. Jeśli wszystko gra, to dane liczbowe testowanego auta muszą zgadzać się z danymi zapamiętanymi przez komputer. Ewentualne różnice pomiędzy wymiarami auta testowanego a danymi fabrycznymi mogą ze względu technologicznych wynieść maksymalnie 3 milimetry. Wszystkie większe odchyłki traktowane są jako naruszenie konstrukcji pojazdu i wymagają naprawy. Wielkości odchyłek, a także kierunek ich przesunięcia sygnalizują, gdzie auto zostało uderzone, jaki był zasięg uderzenia i ewentualnie jakie elementy poddawane były naprawie, pozwalają również określić, czy konstrukcja pojazdu została właściwie przywrócona do stanu sprzed wypadku.

DLACZEGO MALUCH

Popularny maluch, czyli polski fiat 126p jest bezkonkurencyjnym mistrzem świata w bardzo istotnej na rynku motoryzacyjnym konkurencji. Żaden z innych producentów (może poza skodą) nie może poszczycić się tym mianowicie, że znakomita większość wypuszczonych z jego linii montażowych aut (czyli już ponad 3 miliony) nadal służy swoim właścicielom. Jego swoistą nobilitacją jest fakt, że ostatnio coraz częściej kupuje je młodzież (tak jak stare "garbusy" czy mini morrissy).

Bez wątplenia podstawowym powodem tej popularności malucha na polskim rynku są rekordowo niskie koszty eksploatacyjne, na czele ze zużyciem paliwa w granicach 5-6 litrów na 100 kilometrów, a także "kieszonkowe" gabaryty zewnętrzne. Poza tym symboliczne wręcz placą jego właściciele podatki i ubezpieczenia.

Również części zamienne są nie tylko tanie, ale i łatwo dostępne, chyba że zacyfikujemy sobie oryginalne włoskie. Tak na marginesie, to zresztą ów włoski wkład zwraca się z nawiązką, gdyż w istotnym stopniu podnosi bezawaryjność auta. Dobrze o tym wiedzą i potrafią doradzić mechanicy z szeroko rozwiniętej sieci serwisowej, a drobniesze naprawy są do wykonania nawet przez średnio uzdolnionych majsterkowiczów.

Niewątpliwie najsłabszym punktem malucha jest bezpieczeństwo jego pasażerów. Bierze się to z faktu, że w tak małym aucie nie istnieje wolna przestrzeń między ściankami wewnętrznymi a pasażerami. Brak jest zatem tzw. ... zgniota, co powoduje, że niemal cały impet katastrofy zazwyczaj przyjmują na siebie podróżni.

Co zrozumieliśmy w tej sytuacji, w aucie brakuje też miejsca użytkowego. Tylny układ napędowy zajmuje całą przestrzeń za tylną kanapą, na bagażnik pozostał więc tylko przed samochodem, ograniczony kołem zapasowym i akumulatorem.

Pojemność jaka pozostała na bagaż (100 l) pozwala na przewóz symbolicznej ilości ładunków. We wnętrzu o komforcie można mówić

tylko w przypadku foteli przednich. Fotele w podstawowej wersji są niewygodne, przy maksymalnym wykorzystaniu przestrzeni z przodu brakuje miejsca na nogi z tyłu.

Fachowcy, od których można oczekiwać dobrych rad przy zakupie używanych maluchów, są niemal jednomyślni, iż wybierać należy głównie sześciolatkę z przebiegiem ok. 60 tys. km, najlepiej ze wzmocnionym układem hamulcowym i alternatorem (na wyposażeniu od roku 1982).

Niestety, z góry trzeba pogodzić się, że czeka nas stała, uporczywa walka z wszechobecną korozją, wypalającymi się stykami, przełącznikami i rozrusznikiem, szybkim zużyciem wałka i łańcucha rozrządu, a także gaźnika.

Poza tym - gdyby nie liczyć faktu, iż nie zawsze uda się nam rozpedzić taki pojazd do 100 km na godzinę wcześniej niż po minucie, to już wszystko pozostałe jest OK. ...

Wbrew potocznym opiniom,

tw. nadmierna prędkość wcale nie jest przyczyną wypadków, w których przynajmniej jeden z uczestników - użytkownik drogi jechał dużo szybciej niż inni. To właśnie duża różnica prędkości poruszających się tym samym szlakiem pojazdów stwarza największe zagrożenie, zwłaszcza, gdy przekracza ona 25 km/h.

Rusza budowa A-2

Koncesję na budowę i eksploatację autostrady A-2 na odcinku od Świecka do Strykowa koło Łodzi przyznano spółce Autostrada Wielkopolska - poinformował dyrektor biura ministra transportu i gospodarki morskiej Jan Sawicki.

Wariancja pożądana

Doświadczenia wielu krajów potwierdzają, że maksymalne zwalnianie prędkości użytkowników tej samej drogi, szczególnie jadących w tym samym kierunku, wpływa nie tylko na zmniejszenie ilości wypadków, ale - nawet, gdy stosowane są drastyczne ograniczenia prędkości poprzez

stosowne znaki - to i tak średni czas podróży jest krótszy, niż na podobnej trasie bez ograniczeń, za to zatłoczonej autami o zróżnicowanych osiągnięciach i zwyczajach kierowców.

Najlepszym tego dowodem może być choćby podróżowanie po Słowacji, gdzie rygorystycznie

egzekwuje się od kierowców respektowanie znaków ograniczających prędkość na wielu odcinkach nawet do 40 km/h. Jadąc w takim pozornym korku, nie siląc się na łamanie przepisów i wyprzedzanie, osiąga się średnią prędkość podróży większą, niż na podobnych drogach w Polsce.

cd. na str.9

CC wyprzedza „malucha”

W pierwszym miesiącu br. zarejestrowano w Polsce 41 tys. 323 nowe samochody. Pod względem dynamiki wzrostu sprzedaży (41 proc. rocznie) utrzymujemy zatem ciągle pierwsze miejsce w Europie.

Chłonność rynku daje ósmą pozycję. Najwięcej aut sprzedal nam koncern Fiata (12 tys.). Tuż za nim ulokowały się: Daewoo (8 tys. 254) i GM-Opel (2 tys. 972). W pierwszej dziesiątce znaleźli się ponadto Renault, Peugeot, Honda, Toyota, Volkswagen,

Seat i Citroen. Z modeli najczęściej wybierano cinquecento, którego w styczniu sprzedano 4 tys. 309 sztuk. Tuż za nim ulokował się maluch (3 tys. 842) i polonez (3 tys. 452).

AKUMULATORY

POLSKI - NIEZAWODNY BEZKONKURENCYJNY

Nowość

143 Ah - prąd wyladowania 500 A

172 Ah - prąd wyladowania 600 A

P.H. „MAKRO” HURTOWNIA czynna od 8.00 do 16.00, tel. 39-00-71
www.309, tel./fax 39-00-75, tel. kom. 090 50-93-95 Gdańsk - Orunia,
ul. Jedności Robotniczej 253 (na terenie Transbudu)

SPRZEDAŻ DETALICZNA

- Tczew, SKLEP MOTORYZACYJNY, ul. 1 Maja 31, tel. (069) 31-00-82
- Tczew, „CARO”, ul. Chermofskiego 16, tel. (069) 31-13-01
- Starogard Gd., ZAKŁAD ZAPATRZENIA ROLNICZEGO, ul. Lubichowska 172, tel. (069) 16-289-54
- Sztum, SKLEP MOTORYZACYJNY Miroslaw Krupa, ul. Mickiewicza 1
- Kartuzy, AUTO MOTO CZĘŚCI, ul. Kościelna 10c
- Kartuzy, T. BERA, ul. Gdańska 28
- Kościerzyna, „MASZ-ROL”, ul. Przemysłowa 3a, tel. 86-39-58
- Kościerzyna, AUTOCENTRUM, ul. Wejhera 16, tel. 86-33-61
- Kwidzyn, SKŁADNICA MASZYŃ ROLNICZYCH I CZĘŚCI WYMIENNYCH, ul. Toruńska
- Wejherowo, Met-Pol, B. i Cz. Kamilińscy, os. Chopina, tel. 72-10-10
- Wejherowo, SKLEP MOTORYZACYJNY, ul. Gdańska 14, tel. 72-55-84
- Władysławowo, ARTYKUŁY MOTORYZ., ul. Żytnia 25, tel. 741-484
- Bytów, Z.U.P.H. SKUP SPRZEDAŻ L. Hering, ul. Tartaczna 7b, tel. 0593-36-93

SZYBY

do samochodów
OSOBOWYCH
DOSTAWCZYCH
CIĘŻAROWYCH
AUTOBUSÓW
DASZKI UCHYLNE

sprzedaż montaż

Gdańsk - Oliwa
ul. Grunwaldzka 487
tel. 52-22-31, 52-28-14
fax 52-28-41

WŁOCŁAWEK, ul. Kraszczyńska 5 tel. (054) 30-09-91
BYDGOSZCZ, ul. Miłkowska 7 tel. (052) 61-97-49
CZELĄDZ, ul. Tucholska 17 tel. (051) 73-716
BRANISZEW, ul. Brdowska 51 tel. (0-54) 29-47

AUTORYZOWANY DEALER

LUBLIN

- ODBIÓR NATYCHMIASTOWY - WSZYSTKIE TYPY
- Specjalny pakiet ubezpieczeń
- Konserwacja, znakowanie GRATIS

STAR
POLONEZ-TRUCK

POLMOZBYT GDAŃSK

Gdańsk ul. Miłki Szlak 4/8 tel. (058) 35 92 47
Elbląg ul. Hetmańska 3N tel. (055) 35 25 63

JEDYNY AUTORYZOWANY DEALER STARA W POLSCE PÓŁNOCNEJ

LEASING PRZY WSPÓŁPRACY Z POLSKĄ KOMPANIĄ LEASINGOWĄ

GDAŃSK, ul. Miłki Szlak 4/8, tel. (058) 314-111 • ELBLĄG ul. Hetmańska 3N, tel. (055) 35 25 63

AUTO MOTO • AUTO MOTO • AUTO MOTO • AUTO MOTO • AUTO MOTO • AUTO MOTO

SUZUKI

PROKAR AUTORYZOWANY DEALER SUZUKI
MOTOR POLAND Ltd

JUŻ OD 23 000 zł*
*CENA WG DEM Z DN. 19.02.1997

Alto 800 MPI
Alto 1000 MPI
Swift Sedan 1,3 GLX
HATCHBACK

Baleno 1,6 GLX
Baleno 1,6 GLX wagon
Samurai 1,3

SALON SPRZEDAŻY AUTORYZOWANA STACJA OBSŁUGI:
81-384 GDYNIA, ul. Traugutta 2 GDYNIA, ul. Wielkopolska 244
tel./fax (058) 21-67-14 tel./fax (058) 22-37-46
● samochody ● części ● akcesoria ● przeglądy gwarancyjne ● naprawy bieżące
KOMPLEKSOWE NAPRAWY NADWOZI (SYSTEM RAMOWY)

Nissan Almera. Nareszcie.

Almera
już od 36000PLN

KONTYNGENT 1997

PRIMERA - 1.6i 2.0 TD - NOWY MODEL 1997
MICRA - 1.0i, 1.3i 100% Niezawodność

EDMUND
LEWAŃCZYK
AUTORYZOWANY
DEALER

ALMERA - 1.4 i - Technologia XXI w. MAXIMA GX - V6 - 2.0i 3.0i - Komfort + Elegancja
TERRANO II - 2.4i 2.7 TD - Nowy Model 1997 VANETTA WINDOW - 1.6i, 2.3D - Osobowo-Dostawczy

SALON SPRZEDAŻY SAMOCHODÓW GDYNIA, ul. WŁADYSŁAWA IV 30 (skrzyżowanie z 10 LUTEGO), tel. 21-90-33
SERWIS-CZĘŚCI, CHWASZCZYNO, ul. MICKIEWICZA 35, tel./fax 52-84-07, tel. 52-93-88
NOWA SIEDZIBA SALONU NISSANA, MARZEC '97, GDYNIA, ul. ABRAHAMAMA 62
SKRZYŻ. ul. WŁADYSŁAWA IV I ŻWIKI I WIGURY

**HURTOWNIA
MOTORYZACYJNA**

BIG MOT®

FIAT-POLONEZ-ZASTAWA-MERCEDES-VW-FORD-OPEL
ponad 4000 pozycji

- klocki hamulcowe, szczęki, tarcze
- tłumiki, rury wydechowe
- układy kierownicze, zawieszenia, przeguby
- filtry, uszczelki, pierścienie, linki
- zbiorniki paliwa, oleje
- amortyzatory, blachy, narzędzia
- prostowniki, żarówki, reflektory
- kosmetyki, akcesoria
- węże zbrojone, ogrodowe, łożyska

CZĘŚCI FABRYCZNE

ZAPRASZAMY

PONIEDZIAŁEK-PIĄTEK 7.00-16.00, SOBOTA 8.00-14.00

PRUSZCZ GD., ul. Sikorskiego 6a (boczna od Grunwaldzkiej)
tel. (058) 82-22-24 wew. 19
fax (058) 82-22-24 wew. 50

**LUBLIN, ŻUK
Polonez-Truck**

LUBLIN
FURGON

BIURO HANDLOWE

LEW S.C.
Autoryzowany Dealer

Gwarancja:
1 rok bez limitu
kilometrów

Punkt sprzedaży:

Gdańsk, ul. Arkońska 3,
tel./fax (058) 52-19-18, 52-12-26 wew. 221;
tel. 0-90 50-93-06, 0-90-50-93-02

Punkt informacyjny:

Słupsk, ul. Piłsudskiego 80, tel. (059) 44-33-71

PROMOCJA!

VECTRA TAŃSZA O ... zadzwoń!

☎ 31 04 22

AC 6,2%

OC, NW, OPEL Assistance
GRATIS

OPEL ⚡

Motor Centrum
ul. Mialki Szlak 4/8 Gdańsk tel. 31 04 22 31 88 72

KONTYNGENT 97

RENAULT MEGANE

NOWA KOLEKCJA RENAULT

Wszystkie samochody z Nowej Kolekcji Renault standardowo wyposażone są w poduszkę powietrzną i ubezpieczenie OC

W związku ze zniesieniem podatku granicznego Renault obniżyło ceny na wszystkie modele dostępne w aktualnej ofercie. Szczegóły w salonach.

ROKOWY KOSZT
KREDYTU
11%

RENAULT
Assistance
24h
(8-27 421-24-92)

T. Zdunek,
Gdańsk, ul. Mialki Szlak 35, tel. (058) 31-90-12, 31-36-57
A. Ossowski,
Elbląg, ul. Nowodworska 28b, tel. (055) 32-70-75, 32-62-37, fax 32-61-76
G. Cerkaski - TEI,
Sopot, al. Niepodległości 643, tel. (058) 51-52-50

RENAULT
TO PEŁNIA ŻYCIE

AUTO MOTO • AUTO MOTO • AUTO MOTO • AUTO MOTO • AUTO MOTO • AUTO MOTO

PORSCHE NADAL... NIE NAJGORSZE

Jak już pisaliśmy, firma Porsche przygotowała nowy samochód klasy sportowej. Dziś nieco więcej szczegółów. Otóż został on tak pomyślany, aby spełniać wymagania regulaminowe w wyścigach GT, zarówno w Europie, jak USA (GT3) i Japonii. Nowy 911 cup 3.8 rsr oparty został na znanych już modelach 911 Carrera i 911 GT2, jest od nich za to nieco lżejszy (1120 kg).

Auto otrzymało 3.8-litrowy silnik o mocy 350 KM, którego odmiana "wolno ssąca" nadaje

Już z VAT?

Wszyscy, którzy po ponad rocznym pobycie za granicą chcieliby sprowadzić do Polski samochód w ramach mienia przemieszczonego, będą musieli zapłacić VAT i podatek akcyzowy. Nowe regulacje weszły w życie od 1 lipca, łącznie z wprowadzeniem nowego kodeksu celnego. Po 1 lipca na zwolnienia będą mogły liczyć tylko osoby, mające zgodę na pobyt czasowy w innym państwie. Do tej pory osoba sprowadzająca auto w ramach mienia przemieszczonego korzysta ze zwolnienia z cła, VAT i podatku akcyzowego pod warunkiem, że przez 2 lata nie sprzeda tego samochodu.

się szczególnie do wyścigów długich, takich jak 24-godzinny Le Mans czy Daytona. Do tego dochodzi większy o 28 litrów zbiornik paliwa.

Cena tego cacka: 238 500 DEM, nie licząc VAT.

Co to targa-dach

Od pewnego czasu swego rodzaju furorę na rynku samochodów, określonych jako rekreacyjne, robi nowej konstrukcji dach typu targa. Jednym z pierwszych aut, w niego wypo-

również klasy fun-car, czyli auto bardziej wielorakim i funkcjonalnym niż jednoznacznym przeznaczeniem.

Co do wspomnianego dachu, to jest on... szklany, zdejmowany i dwuczęściowy, do zdemontowania w dosłownie parę sekund.

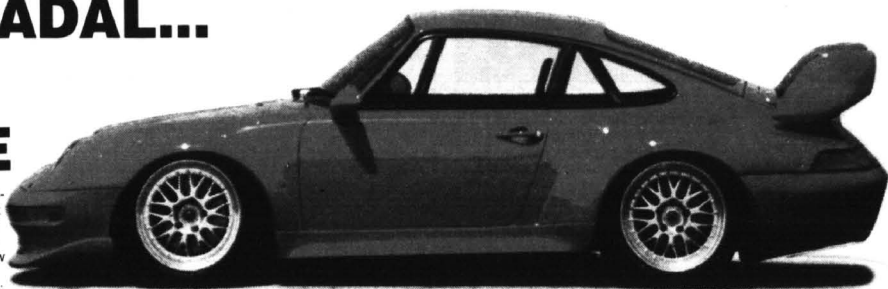
Niestety, to niewątpliwie interesujące auto przeznaczone jest tylko dla dwu osób i to raczej bez większego bagażu.

Terenowe zawieszenie powoduje, że jazda po szosie jest nieco mniej komfortowa, ale za to mały promień skrętu sprawia, że mały X-90 doskonale radzi sobie w warunkach zatłoczonych ulic dużych miast.

Za to wszystko Suzuki żąda ponad 50 tys. zł. Duzo to czy mało - kwestia względna. Być może w ocenie tego przydatne

sażonych jest obecny od roku także w Europie Suzuki X-90 - zbudowany na bazie nieco mniej znanego u nas samuraja, pojazdu sportowo-rekreacyjnego z napędem na cztery koła. X-90 jest zresztą klasycznym wręcz przedstawicielem modnej

punktowy wtrysk paliwa. 5-biegowa skrzynia biegów. Napęd na tylne koła, dołączony napęd na przednie koła. Niezależne zawieszenie kół przednich, wahacze poprzeczne. Z tyłu osłony hamulcowe, z tyłu bębnowe. Opony 195/65 R 15 Q. Pojemność bagażnika 237 l. Pojemność zbiornika paliwa 42 l. Dł./szer./wys. 3710/1695/1555 mm.

AVS AUTO VICTOR SERVICE

- AUTOALARMY
- IMMOBILIZERY
- Radia samochodowe,
- Głośniki, ANTENY
- Telefony GSM

W kwietniu 5% rabatu

Najniższe ceny

Tczew
ul. Gdańska 33
tel. (069) 31 40 03

W. Z. H. **Piomir** Sp. z o.o.

83-110 Tczew, ul. Warsztatowa 2
tel. (069) 31-20-66, fax (069) 31-53-96

HURT - DETAL

BOSCH

HELLA

Valeo

elementy karoserii, reflektory, lampy, zderzaki, atrapy, chłodnice, wahacze,

do samochodów marki: Audi, Opel, Mercedes, Fiat, Ford, Volkswagen i samochodów japońskich

Dla sklepów, warsztatów atrakcyjne rabaty.

Polecamy szeroki asortyment reperatur naprawczych, progów, nadkoli.

STACJA KONTROLI POJAZDÓW **Expom**

Informujemy, że stacja kontroli pojazdów „EXPOM” uzyskała uprawnienia do badań technicznych pojazdów zasilanych gazem

Prowadzimy:

- Przeglądy rejestracyjne:
- samochodów osobowych
- samochodów dostawczych
- samochodów ciężarowych, przyczep (naczep)
- ciągników rolniczych i przyczep
- pojazdów do przewozu materiałów niebezpiecznych
- BCCTE/AC
- Diagnostykę pojazdów:
- światła; - zapłon; - geometria kół

TYLKO MY JESTEŚMY W TYM DOBRZY

„EXPOM Kwidzyn” Sp. z o.o.
Przedsiębiorstwo Naprawczo-Produkcyjne w Nowym Dworze Kwidzyńskim
82-500 Kwidzyn, Nowy Dwór Kwidzyński
tel. (055) 79-26-44, fax (055) 79-39-96
czynne od godz. 7.00 do 15.00

WEJDŹ O OCTAVIĘ WYŻEJ

PRZEDPŁATY, ZAPISY, SPRZEDAŻ ZA GOTÓWKĘ, SPRZEDAŻ RATALNA

ŠKODA OCTAVIA
JUŻ OD
38.500*

BIURO SPRZEDAŻY
80-316 GDAŃSK OLIVA
UL. ASHYKA 4/1
TEL. 520-501

* WERSJA ZAWIERA M.IN. IMMOBILIZER, PODUSZKĘ POWIETRZNA, TRZECIE ŚWIATŁO STOPU ITP.

OFERUJEMY TAKŻE WSZYSTKIE MODELE ŠKODY FELICIA (1.3 LXI, 1.6 glx, 1.9 d)

DOSTĘPNE W WERSJACH 1.6 LXI, 1.8 SLX 20V, 1.9 TDI I INNE. PRZYJMujemy W ROZLICZENIU UŻYWANE MODELE ŠKODY. 1.6 glx, 1.9 d

FIAT

- Sprzedaż samochodów
- Serwis
- Sprzedaż części hurt, detal

FIAT MAREA

SUPER OFERTA - PAKIET UBEZPIECZEŃ
JUŻ OD 5% ceny samochodu

ZAPRASZAMY

Auto-EI Autoryzowany Dealer
82-300 Elbląg, ul. Nowodworska 46

Salon sprzedaży
tel. 32-50-31

Serwis i Sklep
tel. 32-71-67, fax 32-45-27

AUTO MOTO • AUTO MOTO • AUTO MOTO • AUTO MOTO • AUTO MOTO • AUTO MOTO

CHRYSLER PO FRANCUSKU

prostsza i najbardziej ekonomiczną "kaczkę" świata, czyli Citroena 2CV. Do dziś zadają nim szpanu młodzi ludzie nie tylko znaną Sekwany, ale Renu czy Wisły.

Minichrysler nawet nazywać się ma podobnie,

bo CCV (co w skrócie oznacza jego przeznaczenie - China

Kiedy ogląda się najmłodsze i najmniejsze dziecko Chryslera, którym już za dwa - trzy lata ten amerykański koncern będzie starał się zwojować rynek... chiński, to nieodparcie nasuwa się podejrzenie, iż mamy tu do czynienia z plagiatem!

Autko to bowiem, zwłaszcza z profilu przypomina bestsellerową konstrukcję Citroena - słynną najbrzydszą, naj-

Concept Vehicle). Jeśli zamiar Amerykanów się powiedzie, to Francuzi będą sobie mogli płuć w brodę, że nie ulegli presji młodzieżowego rynku i zaprzestali wytwarzania 2CV, któremu - podobnie jak "garbusowi" Volkswagena - wróżono jeszcze długie lata powodzenia.

Swoją "przyczesaną" nowocześnie kaczkę Chrysler wyposażył w plastikowe nadwozie ze zwijanym "płóciennym" dachem. Silnik o pojemności zaledwie 800 ccm spalać ma tylko 4 litry na setkę. W Chinach kosztować będzie jedynie 6,5 tys. dolarów. Szacuje się, że wkrótce popyt na tak tanie i oszczędne autka na

ryнку chińskim będzie wręcz nie do zaspokojenia.

12-ZAWOROWY LEW

Dwunastozaworowy, wysokoprężny silnik peugeot 406 SVDT już mówi niemal wszystko o zaletach tego auta. Francuscy konstruktorzy spod znaku lwa już wielokrotnie udowodnili, że potrafią wykrzesać z pozornie oziębiającego diesla tyle temperamentu, że nie powstydziłoby się tego flagowa limuzyna niejednego światowego producenta aut sportowych.

109 KM, z trzema zaworami na jeden cylinder "dodławuje" dodatkowo turbosprężarką, dyskretnie włączając się dopiero wówczas, kiedy kierowcy przyjdzie ochota lub pozwól warunki drogowe. Zwałszcza przy prędkości powyżej 100 km/h, które osiąga się w 12,4 s.

Niestety, co do wykończenia wnętrza, poziomu hałasów (wiatr) przy prędkości ponad 120 km/h, trochę sztywnego układu jezdniego, a także zużycia oleju napędowego (prawie 8 l) - można mieć

pewne uwagi. Wszystko rekompensuje temperament, jeśli oczywiście komuś on wystarczy, aby wyciszyć ok. 100 tys. zł - bo tyle kosztuje to auto.

Jeśli tak, to podajemy kilka szczególnych danych technicznych:

czterocylindrowy silnik diesla umieszczony z przodu poprzecznie. OHC. Trzy zawory na cylinder. Katalizator utleniania. Turbosprężarka z chłodzeniem powietrza doładowującego. Pojemność skokowa 2088 ccm. Stopień sprężenia 21,5. Moc maksymalna 80 kW (109 KM) przy 4300 obr./min. Maksymalny moment obrotowy 250 Nm przy 2000 obr./min. Pięciodobiegowa skrzynia biegów. Napęd na przednie koła. Niezależne zawieszenie kół. Hamulce tarczowe, przednie wentylowane. ABS. Opony 195/65 R 15 H. Poj. bagażnika 430 l. Poj. zbiornika paliwa 70 l. Masa własna 1440 kg. Ładowność 575 kg. Masa przyczep z hamulcem 1200 kg. Dł./szer. wys. 4555/1764/1396 mm.

Wiosna z Fordem w salonie „Foty”

Przy zakupie Escorta rower górski GRATIS!

ESCORT 1,6
OC, AC, NW - gratis

ESCORT 1,3
w rewelacyjnej cenie!

Ford Fota

12 kwietnia „Dni drzwi otwartych” w salonie i serwisie FOTY. Zapraszamy również na bezpłatne wiosenne badania stanu technicznego Twojego samochodu

Wśród uczestników rozlosujemy nagrody-niespodzianki.

Autoryzowany Dealer: Gdynia-Redłowo, ul. Stryjska 24, tel. 29-77-56

Wariacja...

cd. ze str. 8
Taka organizacja ruchu określona jest terminem mniejszej wariacji prędkości i w przypadku wspomnianej Słowacji sprawia, na przykład, że tam - przy 195 samochodach osobowych na 1000 mieszkańców - ginie na drogach 105 z każdego miliona osób. W Polsce - przy 180 autach/1 tys. obywateli - ginie aż 170 osób.
Z tego wniosku: nie jest tak ważne, aby jechać wolno, co z prędkością równą z innymi użytkownikami.

Ropa tańsza

Spadają ceny oleju napędowego. Na razie dotyczy to jednak przede wszystkim sprzedaży hurtowej - informuje firma BROG Services w raporcie. Tylko część stacji paliw, w tym przede wszystkim CPN, zdecydowała się na obniżkę w granicach 1-2 groszy na litrze. W wielu miejscach wzrosły natomiast ceny benzyny.

Polo z Poznania

Jak się dowiadujemy, amatorzy małych volkswagenów z Polski raczej nie powinni liczyć na to, że montowane w Poznaniu polo będzie tańsze od importowanego. Jego cena wynosić ma niewiele więcej, ile kosztuje to auto z tzw. kontyngentu, czyli ok. 16 tys. (za trzydziściwy model o pojemności 1000 ccm) do ok. 16,5 tys. DEM (za polo pięciodrzwiowe).

WALKER

„AUTO-SERVICE” tel. (069) 31-03-26
83-110 Tczew, ul. Głowackiego 19
MONTAŻ-SERWIS-SPRZEDAŻ

SERVICE

Amortyzator nr 1

Dla bezpieczeństwa amortyzatory muszą być sprawdzane co 20 000 km

„AUTO-SERVICE” tel. (069) 31-03-26
83-110 Tczew, ul. Głowackiego 19
MONTAŻ-SERWIS-SPRZEDAŻ

MONROE
amortyzatory

STACJA KONTROLI POJAZDÓW

Informujemy, że stacja kontroli pojazdów „EXPOM” uzyskała uprawnienia do badań technicznych pojazdów zasilanych gazem

Prowadzimy:

- Przeglądy rejestracyjne:
- samochodów osobowych
- samochodów dostawczych
- samochodów ciężarowych, przyczep (naczep)
- ciągników rolniczych i przyczep
- pojazdów do przewozu materiałów niebezpiecznych
- BC/TE/AC
- Diagnostykę pojazdów:
- światła; - zapłon; - geometria kół

TYLKO MY JESTEŚMY W TYM DOBRZY

„EXPOM Kwidzyn” Sp. z o.o.
Przedsiębiorstwo Naprawczo-Produkcyjne
w Nowym Dworze Kwidzyńskim
82-500 Kwidzyn, Nowy Dwór Kwidzyński
tel. (055) 79-26-44, fax (055) 79-39-96
czynne od godz. 7.00 do 15.00

ESCORT 1,6 16V OC, AC - GRATIS

- *Sprzedaż za gotówkę i na raty
- *Przyjmujemy samochód w rozliczeniu
- *Bezpłatna całodobowa pomoc drogowa w Polsce i Europie.

*Oferta dotyczy ograniczonej liczby samochodów zarejestrowanych do 18 kwietnia.

Euro-Car

81-020 GDYNIA ul. Owsiana 13
tel. (058) 23 68 08, fax (058) 23 69 98

Shiatsu na reumatyzm

Niedawno pisaliśmy o leczeniu kataru za pomocą masażu zwanego shiatsu. Bardzo to zainteresowało naszych czytelników, zwłaszcza że w okresie zimowym, na dolegliwość tę cierpi większość osób. Jak dowiedzieliśmy się od doktor Jadwigi Górnickiej, shiatsu jest nie mniej skuteczne przy leczeniu innej, równie powszechnej dolegliwości Polaków (uskarża się na nią co drugi), a mianowicie bólów odrzutowych, nawet tych pochodzenia reumatycznego - bardzo popularnych wiosną i jesienią.

Są tak rozpowszechnione - mówi doktor Górnicka - że słusznie nazywa się je nawet chorobą społeczną. A wszystko to stać, że rozwój cywilizacyjny sprawił, iż człowiek znacznie rzadziej i mniej chodzi, prawie wcale nie jeździ konno. Przesiadł się na fotel i do auta. Tymczasem siedzący tryb życia sprzyja wiotczeniu mięśni. Siedząc, człowiek obciąża nadmiernie kręgosłup. Oczywiście są również inne przyczyny występowania chorób kręgosłupa. W Japonii mówi się nawet o plecach czterdziestolatków i o ramionach pięćdziesięciolatków, ponieważ te schorzenia występują zwykle w tym właśnie wieku. Na artretyczne i reumatyczne bóle w plecach i ramionach często nie pomagają lekarstwa, zaordynowane przez lekarzy. Po zastosowaniu serii zabiegów Shiatsu, następuje natomiast często szybka poprawa.

Oto seria zabiegów, stosowanych przy reumatycznych bólach ramion.

Chory siedzi wyprostowany (druga osoba kładzie się na brzuch obok niego), przy czym jedno kolano ma podniesione.

Najpierw naciskamy na trzy najwyższe punkty (rys. 1), a następnie scho-

dzimy w dół, naciskając pozostałe cztery. Powtarzamy 3 razy, po 2 sekundy.

Jeśli nacisniemy na najbardziej bolesne miejsce, pacjent natychmiast zareaguje, co wskazuje, gdzie tkwi przyczyna dolegliwości. Powtarzamy nacisk na ten właśnie punkt, co łagodzi ból i działa rozkurczowo na zeszywniałe mięśnie.

Następnie chory kładzie się na bok, plecami do wykonującego zabieg. Obydwoma kciukami położonymi jeden na drugim naciskamy na trzy punkty w dolnej części łopatki (rys. 2). Ponieważ ten obszar może być bardzo wrażliwy, zaczynamy od lekkiego nacisku, stopniowo go wzmacniając.

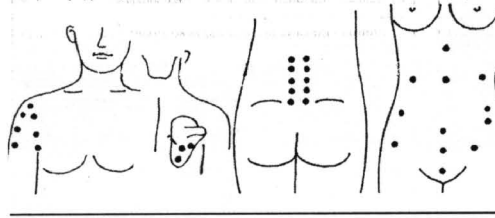
Już jeden tego rodzaju zabieg umożliwia choremu podniesienie ramion, które poprzednio bardzo go bolały, a 20 zabiegów może całkowicie usunąć cierpienie. Efekt może wzmożnić gorąca kąpiel po masażu.

Seria zabiegów Shiatsu skutecznie usuwa często także bóle w okolicy łędźwi u pacjentów w wieku średnim, zmuszono do długotrwałego siedzenia lub stania.

Pacjent kładzie się na brzuchu, druga osoba siada obok. Następnie naciskamy trzema palcami na piątą kręg łędźwiowy (rys. 3). W tym miejscu pacjent czuje ból, który trzeba złagodzić.

Naciskamy więc równocześnie dwoma kciukami na mięśnie po obu stronach odpowiedniego kręgu, ale nie bezpośrednio na ten właśnie krąg. Gdy mięśnie są zwiotczałe, naciskamy na krąg tak długo, aż uzyskamy poprawę.

Teraz chory kładzie się na plecach, a druga osoba siedząca obok, naciska płasko dłońmi lekko na brzuch, od żołądka aż do jelita grubego (rys. 4). Na każde stwardniałe miejsce trzeba naciskać powtórnie. Jeśli brzuch zwiotczeje, znikną również bóle w okolicach łędźwi.

Pozar wybuchł nagle. Mieszkańcy domu zajęci byli codzienną krzątaniem. Nie starczyło nawet czasu, aby ratować dobytek. Sami zawłeczyli gąsiec, ale nie mieli bieżącej wody.

Stary dom w Mierzynku, gmina Gniewino, zapalił się około godziny trzynastej. Po dwudziestu minutach zjawili się wozy strażackie z Wejherowa, Gniewina, Choczewa i Kostkowa. Dwudziestu trzech strażaków walczyło z żywiołem prawie trzy godziny. Z budowali nie

został uwięziony na strychu. Pogożelcy nie mają pojęcia jak teraz będzie wyglądać ich przyszłość.

Państwo Lessnau ogłaszają, że nie wyniosła się z Mierzynka. Na razie mieszkają u swojej córki. Jej warunki socjalne nie pozwalają jednak na to, aby rodzice wprowadzili się na stałe.

- Ja mam tylko dwa pokoje i dużą rodzinę - mówi - Nie jestem w stanie wszystkich pomieścić.

Szmidtowie przybyli do Mierzynka siedem lat temu. Pracowali w miejs-

Ocalał telewizor, kanapa i stół...

ocalało nic poza telewizorem, stołem i kanapą. Pogożelcy dziękują Bogu, że nie spłonęli wraz z domem.

Mirosław Szmidt oglądał w telewizji jakiś program. Jego żona prała. Nagle poczuli swąd ciepła. Ściany i dach zajęły się błyskawicznie. Bożena Szmidt wyniosła telewizor. Mirosław porusza się o kulach i ledwo zdołał opuścić mieszkanie. Na szczęście ich dzieci bawili się na podwórzu, zaś część była w szkole.

Państwo Lessnau mieszkali w tym domu ponad dwadzieścia lat. W to tragiczne popołudnie Wacław majstrował przy motorze, a jego żona Elżbieta krzątała się w kuchni. Z dobytku wynieśli tylko kanapę. Poniżej wejście do budynku groziło śpiącym. Ogień rozprzestrzenił się bardzo szybko.

Kiedy Wacław Lessnau pojechał na motorze do Mierzynka, zabył zadzwonić po pomoc, sąsiedzi próbowali podjąć walkę z ogniem.

Niewiele mogliśmy zrobić - wspomina jeden z nich - Nie mamy bieżącej wody, a pożar był ogromny. Wychodził po jakichś sprzęty w był sensu.

Ogień strawił dosłownie wszystko, cały dobytek ich życia poszedł z dymem. Spalił się też kot państwa Lessnau, który

cowym peagerze. Mieli kawałek ziemi i lepsze mieszkanie niż to, w którym mieszkali poprzednio. Wraz z upadkiem gospodarstw rolnych ich sytuacja stała się bardzo ciężka. Musieli wywieźć ośmkę dzieci. Bez pomocy opieki społecznej nie daliby rady, a teraz jeszcze takie nieszczęście...

- Został nam tylko telewizor i rzeczy, które mieliśmy na sobie założone - mówi Mieczysław Szmidt. - Nie wiem, co teraz z nami będzie?

Póki co, dziesięcioosobowa rodzina Szmidtów znalazła schronienie w hotelu w Nadolu. Udostępniono im cztery pokoje. Otrzymują tam także posiłki.

Renata Luszcak, kierownik Gminnego Ośrodka Opieki Społecznej w Gniewinie powiadzała, że obie rodziny otrzymają należyty pomoc. Rozpoczęto już zbieranie sprzętów i odzieży.

Najprawdopodobniej ofiary pożaru przeprowadzą się w najbliższym czasie do zaadaptowanych lokali szkoły w Chynowie.

Przyczynę pożaru badają strażacy. Ze wstępnych ustaleń wynika, że powstała ona na skutek zwarcia w instalacji elektrycznej.

(mp)

Granica cynizmu i... poświęcenia

Nie tak dawno o wypadku informowały wszystkie górskie gazety ktoś przechodził przez tor, prawdopodobnie nie usłyszał zbliżającego się pociągu, samobójstwo niewykłuczone, sprawę bada policja.

Jerzy Wałczak spieszył się tego dnia jak nigdy, wbiegł zatem na nasyp kolejowy, aby skrócić sobie drogę na drugą stronę pojedynczej nitki torów prowadzących z Kościerzyny do Gdyni. Nagle stanął jak wry. Między szynami leżały porożrywane, zakrwawione ludzkie zwłoki. Tu głowa, tam but, dalej kawałek ręki. Zrobiło mu się słabo, myślał, że zemdleje. Opanował się jednak, zwrócił i szybko pobiegł do domu.

- Ratujcie, ludzie, pociąg kogós przejechał!

nawzajem, może chodził, a może i nie chodził - mówiła najbliższa sąsiadka.

Okazało się jednak, że jedna z sąsiadek obserwowała Agnieszkę P. Z natury zazdrosna o swego męża wolała sama czuć nad tym, czy przypadkiem nie chodzi on do „tej starej panny”.

- Nie wiem na pewno - odpowiada prowadzącym śledztwo - ale wydaje mi się, że był tam ktoś z braci W. Nie powiem który, bo są do siebie bardzo podobni, ale nieraz widziałam, jak się do niej o zmierzchu przemykał. Tylko, że ode mnie dokładnie nie widać.

Przysłapano więc do rozpoznania braci Karol i Stefan W. mieszkali na tak zwanej kolonii, w pewnej odległości od wsi. Stefan, stateczny ojciec rodziny, miał żonę i dwoje niemal dorosłych dzieci. Był

choć abyś dał dziecku nazwisko i płacił na nie.

Karol zaczął ją namawiać, aby poszła do jeszcze jednego lekarza, a gdy odmówiła, kilka razy ją uderzył. Oddał ją i zaczęli się bić. W pewnym momencie straciła przytomność, upadła na podłogę. Przestraszył się, próbował ratować, ale gdy nic nie pomogło pomyślał, że może to i dobrze, niech umiera. Związał drugą jej rękę, a gdy zapadła noc, przeniósł ją na tory i tam zostawił. Liczył na to, że ludzie pomyślą, że Agnieszka wpadła pod pociąg.

Karol W. odpowiadał za swój czyn przed sądem. Otrzymał karę więzienia lat siedem, niewysoko, ale sądził pod uwagę jego głęboką skruchę.

W więziennej celi Karol miał za towa-

JAK ZA BRATA...

Złapał oddech, zawrócił i znowu wbiegł na nasyp. Za nim już biegli inni mieszkańcy wsi.

Nie było czego ratować. Zadzwoniono po policję, pogotowie. Po wstępnych oględzinach ustalono, że śmierć poniosła kobieta, osoba w średnim wieku. Kim była i jak się w tym miejscu znalazła - na to na razie nie umiano odpowiedzieć. Przy nieżyjącej nie znaleziono dokumentów. Z masakrowanej twarzy nie pozwalała na jakakolwiek identyfikację.

- Pewnie chciała przejść przez tory i nie zauważyła nadjeżdżającego pociągu - domyślali się ludzie.

- Musiała się zagapić, pociągi rzadko tędy przejeżdżają, przeważnie osobowe, nie tak łatwo pod który wpadć - powątpiewali niektorzy.

I, jak się okazało, mieli sporo racji. Dalsze dochodzenie

pozwolilo bowiem ustalić, że nieżyjącą była Agnieszka P., czterdziestoletnia bliska panna, mieszkanka niedalekiej wsi. Szczegółowe badania wykazały, że była w piątym miesiącu ciąży oraz, że najprawdopodobniej została przed śmiercią pobita, a także, że przypuszczalnie, miała związane sznurkiem ręce. Nie należało wykłuzać, że ktoś pomógł Agnieszkę P. znaleźć się na torach, bądź podziurzył ją tutaj, gdy była nieprzytomna albo też nieżywa. Ale dlaczego?

Rozpoczęło się żmudne śledztwo, podczas którego przede wszystkim starano się odtworzyć ostatni okres życia denatki.

Agnieszka P. od wielu lat mieszkała sama, w drewnianym domu usytuowanym na skraju wsi. Rodzice zmarli, dorobku nie miała. W młodości uważano ją za niebrydzący dziewczynkę, ale za mąż nie wyszła. Była biedna i zapewne ten fakt zaważył na tym, że nikt jej nie wybrał za żonę. Mogła o prawdę wjechać do miasta, jak to zrobiło wiele jej koleżanek i tam ulżyć sobie życie, rozpocząć pracę, poznać kogoś, ale na to brakowało jej energii. Pozostała więc na wsi i żyła z małego kawałka ziemi oraz dorabiała sobie krakwatem.

Była kobietą cichą i nikomu nie wadząca, jakby nieco wybowowaną ze środowiska. Nie była na weselach i chrzcinach, nie chodziła na zabawy. Ona takich uroczystości nie urządzała, więc jej nie zapraszano. Z ludźmi stykała się przy okazji przyrmiarek, a także w sklepie, urzędzie i kościele.

- Czy ktoś u niej częściej bywał? - zastanawiali się zagabywani o to ludzie.

- Tak naprawdę, to nikt dobrze tego nie wie, jej dom stoi na uboczu, my nie mamy czasu na podglądanie siebie

dobrym gospodarzem, człowiekiem energicznym i nie pozbawionym humoru, ogólnie lubiany.

Starszemu, Karolowi, nie poszczęściło się w życiu, żona mu zmarła wiele lat temu, dzieci nie miał. Po raz drugi życia z inną kobietą sobie nie ułożył.

Obaj bracia mieszkali przez międzę. Każdy miał swój dom, swoje gospodarstwo i zabudowania. Po śmierci żony Karola mieszkali oni nadal oddzielnie, ale gospodarowali wspólnie. Już dawno ustalili, że syn lub córka Stefana przejmie w przyszłości gospodarstwo-wuja.

Wszystko od początku wskazywało na to, że jeżeli któryś z braci sympatyzował z Agnieszką P., to raczej starszy Karol. Stefan miał przecież żonę i to do syna urodziwa, Karol, żony nie miał od lat, nie był jeszcze stary, mógł żyć z Agnieszką.

- Na pewno przestraszył się tej ciąży i dziecka, człowiek stateczny, przyrzekł gospodarce bratankom, a Agnieszka zapewne trzymała go w szachu i namawiała do zeniaczki - przypuszczano we wsi.

Karol przysięgał i płakał, że jest niewinny, że nigdy nikogo nie skrzywdził, a co dopiero mówić o morderstwie, po pewnym jednak czasie przyznał się do winy. Opowiedział, że utrzymywał z Agnieszką P. bliższe stosunki od dwóch lat. Przychodził do niej wieczorami i zwykle zabawiał długi w nocy. Oboje swoje kontakty starali się ukrywać w obawie przed potkami.

Zapewne ta znajomość ciągnęłaby się dalej, ale pewnego dnia Agnieszka P. wyznała Karolowi, że jest w ciąży. Chciał dać pieniądze na zabieg. Wówczas ona powiedziała, że to koniec ciąży tego miesiąca i na zabieg jest za późno.

- Żenić się nie musisz - mówiła, ale

rzyśla tylko jednego mężczyznę. Obaj pochodzili ze wsi, mieli podobne usposobienie, a siedząc razem w więzieniu przez kilka lat, zaprzyjaźnili się. Opowiedzieli sobie całe swoje życie. Wspominali dzieciństwo, młodzieńcze, wesole dni. Potem przysłała kolejką na opowiadania o rodzicach, krewnych, sąsiadach. Zwierniali się też ze swoich żartów, sukcesów i kłopotów.

Pewnego wieczoru, a było to przy okazji zimowych świąt, Karol odezwał się do towarzysza.

- A co byś ty Olek powiedział, gdybyś się dowiedział, że ja siedzę za niewinność? Olek zaniemówił. Karol zaś, zapewne chcąc raz w końcu zrzucić z piersi gniozący ciężar, przyznał się, że wziął na siebie winę rodzonego brata.

- Najpierw, gdy mnie oskarżano, brońmiem się jak lew - opowiadał. Potem Stefan wyznał mi wszystko jak na spowiedzi.

Przez całe życie zdradzał żonę. Taki już miał temperament. Były to jednak romanse krótkie, przeważnie z meżatkami, albo po prostu jednorazowe przygody. Gdy mu się nawinęła pod rękę Agnieszka P. skorzystał z okazji, bo był to bardzo wygodny związek. Chochanka mieszkała niedaleko, miała mieszkanie, nikt nie przeszkadzał, łatwo też było do niej przychodzić, bo dom stał w zarostach i za wsią.

Stracił głowę, gdy wyszła ta sprawa z ciąży. Może by się to jakoś ułożyło, gdyby Agnieszka stopniowo przygotowywała go do tej wiadomości. Usłyszywszy taką nowinę nagłe, Stefan wpadł w szal i nic się wtedy nie liczyło, oprócz uwolnienia od kłopotu. Bał się wstępu, on, taki wzorcowy ojciec rodziny. Płakał, tłukł głową o ścianę.

- Ja nie mam nikogo, to po przemyśleniu sprawy, wziąłem wszystko na siebie. Co, tak komu po mnie - zalił się Ołkowi Karolowi.

Współtowarzysz niedoli nosił się z zaszkloną sprawą przez wiele dni, ale nie mógł się z taką sytuacją pogodzić. Siedzieć w celi jest czasem tak ciężko, że wyć się chce. Karol to znosił, a Stefan zaważył swobody i nawet nie bardzo o bracie pamiętał. Pewnego dnia Olek poprosił o widzenie z naczelnikiem więzienia i całą historię mu opowiedział. Ten sprawę nadał bieg i wszystko od nowa trafiło do sądu.

Obaj bracia, Stefan i Karol, stanęli przed sądem. Pierwszy odpowiadał za morderstwo z premedytacją, drugi za krzywoprzysięstwo. Obaj zostali skazani. Karol wyszedł już na wolność, bo mu na poczet wymierzonej kary zaliczono czas spędzony uwięzionym w więzieniu. Stefan spędził za kratkami jeszcze osiemnaście lat.

E.K.

LEKCJA GEOGRAFII

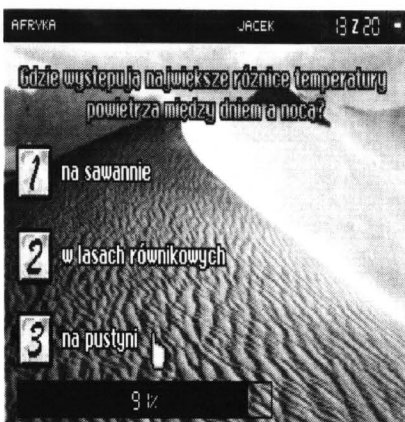
Po zimowych feriach znowu nadszedł czas na naukę. Czy będzie ona traktowana jako obowiązek czy jako przyjemność, w dużym stopniu zależy od tego w jaki sposób zostanie "podana". Atrakcyjnie zredagowany podręcznik, ciekawy sposób prowadzenia lekcji, wszystko to wpływa na szybkość i trwałość zapamiętania materiału.

Dobrym sposobem wspomagania nauki jest stosowanie komputerowych programów edukacyjnych. Jednym z przedmiotów wymagających pamięciowego przyswojenia materiału jest geografia. Aby ułatwić zadanie uczniom koszalińska firma TimSoft, przy współpracy z UHO software opracowała grę edukacyjną "Geografia". Obejmuje ona materiał szkoły podstawowej oraz pierwszej klasy szkoły średniej. Wiedza pogrupowana jest zgodnie z programem poszczególnych klas. W ramach każdej z klas znajdują się działy dotyczące różnych dziedzin geografii. Po wybraniu interesującego tematu (jest ich 54 po 20 pytań) użytkownik ma możliwość zapoznania się z zawartymi w nich wiadomościami. Odbyna się to na zasadzie testu, gdzie po zadaniu pytania gracz ma do wyboru dwie lub trzy odpowiedzi. Tylko jedna z nich jest poprawna. Autorzy zadali również o komfort nauki. Pracę z programem umiła spokojna muzyka (którą jeżeli przeszkadza można ściszyć lub

wyłączyć do poziomu programu) i kolorowe ilustracje przedstawiające wybrane miejsca i zjawiska na kuli ziemskiej.

Dodatkową zaletą jest to, że z gry może korzystać aż siedem osób. Każdy uczeń i jego wyniki zostaną zapisane w komputerze. Dzięki temu sam użytkownik albo jego opiekun (nauczyciel) może śledzić postępy w nauce.

Muzyka może być odtwarza-

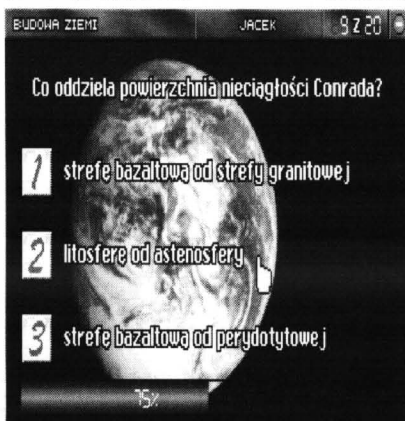

na poprzez PC Speaker (głośnik komputera), interfejs Covox, karte Sound Blaster lub Gravis Ultra Sound. Ustawienie sygnału audio odbywa się poprzez specjalny program konfiguracyjny, w którym

poza źródłem dźwięku ustawia się także szybkość komputera.

"Geografia" nie jest jedynym programem edukacyjnym opracowanym przez TimSoft.

cd. na str. 13

Nieznany termin EDO RAM

Superpamięć

Przy stale zwiększającej się wydajności procesorów problemem jest dostęp do odpowiednio szybkiej pamięci. Okazuje się bowiem, że w wielu przypadkach zwiększanie wydajności i procesorów niewiele przyspiesza czas wykonywania operacji. Dlatego użytkownicy komputerów dużą nadzieję pokładają w nowych rodzajach pamięci EDO RAM (od Extended Data Output). Według badań laboratoryjnych są to układy o około 10-15 procent szybsze od standardowych. Natomiast różnica w cenie wyszycia kiedyś 5-10 procent spada praktycznie do zera.

Zwiększenie prędkości pracy nowych układów wynika z trochę innej organizacji odczytu danych. Układy scalone pamięci zaprojektowane są jak tablica przypominająca ogromny arkusz kalkulacyjny, zawierający wiersze i kolumny. Przy odczycie lub zapisie informacji kontroler musi określić adres kolumny i wiersza, z którego zostaną po-

brane informacje. W standardowym układzie możliwy jest odczyt dopiero po wystaniu adresu komórki. Pamięć EDO RAM pozwala natomiast na podawanie adresu już podczas odczytu danych z poprzedniej instrukcji. Daje to wymierne przyspieszenie czasu wykonania operacji.

cd. na str. 13

Cyfrowy wojownik

Większość użytkowników komputera programowanie uważa za "czarną magię" zarezerwowaną dla informatyków. Na polskim rynku jest niewiele aplikacji pomagających (w przystępny sposób) zapoznać się z podstawami programowania. Dzisiaj chciałbym zaproponować interesującą propozycję, mało jeszcze znanej krakowskiej firmie softwarowej PSI (Polskie Systemy Informatyczne), o nazwie "Digital Warriors" czyli cyfrowi wojownicy".

Filozofia programu oparta jest o znaną od wielu lat "grę programistów" pod nazwą Wojny Rdzeniowe (Core Wars).

Wypróbuj iCompact przez 30 dni

Tak! Zamawiam bezpłatną dostawę Demo wraz z instrukcją XOR Compact.

NAZWA FIRMY I ADRES	
_____	
IMIĘ I NAZWISKO ZAMAWIAJĄCEGO	
_____	
TEL./FAX	WERSJA POSIADANEGO SYSTEMU WINDOWS
NASZ ADRES: XOR POLSKA SP. Z O.O. 81-356 GDYNIA, STAROWIEJSKA 17/6 Tel. 058-611615, fax 058-613382	IŁOŚĆ WYSTAWIANYCH DOKUMENTÓW MIESIĘCZNIE
	IŁOŚĆ ZATRUDNIONYCH

Program administracyjno-księgowy dla środowiska Windows 3.1 oraz Windows 95 firmy XOR Polska zawiera następujące moduły:

- księgowość / budżet
- fakturowanie
- ewidencja sprzedaży
- ewidencja zakupu
- magazyn • zamówienia
- oferty • przelewy elektroniczne
- PROWADZIMY SZKOLENIA W ZAKRESIE
- OBSŁUGI KOMPUTERÓW • OPROGRAMOWANIA

Zamów i wypróbuj!!!

Tutaj jednak zyskała ona całkiem nową oprawę. "Stalowe cielsko nierofnanej maszyny sunęło nad rzeką zmierzając ku widocznej na horyzoncie fortecy. Jednostajnie szumiące silniki antygravitacyjne zlewały się z pluskiem wody w nierozróżnialną całość. Daleko, w skrytym głęboko pod ziemią bunkrze, siedział człowiek. Zalany niebieskawą poświatą monitora analizował jeszcze raz program maszyny. Na poprawki było już za późno - wszechobecne satelity, pozostałość z wojny, zaglądały wszelką próbę długodystansowej łączności. Wyposażona w program walki maszyną była zdana tylko na siebie. Rozkaz brzmiał: za wszelką cenę zdobyć dostęp do fortu".

cd. na str. 13

VOBIS
MICROCOMPUTER

NOWO OTWARTY SKLEP

OFERUJEMY:

ZESTAWY KOMPUTEROWE
MONTAŻ I INSTALACJE SIECI
DRUKARKI AKCESORIA

GWARANTUJEMY NAJWYŻSZĄ JAKOŚĆ PODZESPÓŁÓW
ZESTAWY OBJĘTE SĄ MINIMUM DWULETNIA GWARANCJA

80-264 GDAŃSK WRZESZCZ
ul. DMOWSKIEGO 10
tel./fax (058) 41-76-43

DKS S.C. DYSTRYBUTOR FIRMY SELEX

NOWE KSEROKOPIARKI FIRMY SELEX
NOWE I UŻYwane KSEROKOPIARKI I FAKSY

- sprzedaż
- naprawa
- materiały eksploatacyjne

80-354 Gdańsk
ul. Subisława 13
tel./fax 52 48 36
tel. 52 18 81

SALON SPRZEDAŻY:
81-729 Sopot
ul. 3 Maja 6
tel./fax 51 51 12

SERWIS 80-044 Gdańsk
ul. Jedności Robotniczej 29
tel./fax 39 01 07, 39 00 83
tel./fax 39 03 51 www. 351

ZESTAWY KOMPUTEROWE:
- WŁASNEJ PRODUKCJI,
- ADAX, COMPAQ
KASY FISKALNE
WYPOSAŻENIE DODATKOWE:
- DRUKARKI, MONITORY,
- SKANERY, CD ROMY,
- MYSLY, JOYSTICKI, TRACKBALL'E
- URZĄDZENIA DO ARCHIWIZACJI DANYCH
DODATKOWE KARTY:
- GRAFICZNE, TV, DŹWIKOWE, MODEMOWE,
- PAMIĘCI, SIECIOWE
DODATKOWE TWARDE DYSKI
PROCESORY, PŁYTY GŁÓWNE
KŁAWIATURY, OBUDOWY
SIECI KOMPUTEROWE:
- OD PROJEKTU DO REALIZACJI
AKCESORIA SIECIOWE:
- ZASILACZE AWARYJNE
- KONCENTRATORY, REPEATORY
- HUB'Y, WTYKI, KABLE
OPROGRAMOWANIE
SERWIS:
- GWARANCYJNY I POGWARANCYJNY

zapraszamy od poniedziałku
do piątku w godz 11.00 - 19.00
a w soboty od 10.00 - 14.00

Info Partner

RATY LEASING

Gdańsk Zabianka
ul. Subisława 28
Tel. (058)578214, Fax.(058)576468
Tel.kom.090505975

ADAX
PERSONAL COMPUTER

- * Procesor Intel Pentium
- * Płyta główna Triton HX ATX, 256c, PnP
- * CTRL multi I/O zintegrowany
- * Karta graficzna "MSB 617" Bravo MX 2MB
- * napęd dyskietek 3.5", pokłeszeń na HD
- * 16MB EDO, CD ROM 6x
- * Obudowa Mid Tower ATX
- * Klawiatura 104 (WIN 95), mysz
- * Windows 95 +pakiet Internet

ATX BRAVO MX ... SUPER NOWOŚĆ!!!	
Pentium 166MMX, HD 1.2GB	5355
Pentium 200MMX, HD 2GB	6648

ATX DELTA ...	CENY Z VATEM
Pentium 120	2768
Pentium 133	2900
Pentium 150	3142
Pentium 166	3900
Pentium 200	4745

Zdobądź nowe przestrzenie z technologią MMX™

Moje dziecko ma niebieskie oczy...

MIŁOSNA SYMULACJA

Coraz więcej oczekujemy od nauki. Zwłaszcza gdy penetruje ona zagadki genetyki. Okazuje się, że przyszłym rodzicom nie wystarczy już ultrasonograf, który określa płeć dziecka, chcieliby bowiem wiedzieć - na długo przed urodzeniem - jak będzie wyglądał ich potomek.

Wskurzymy oczekiwaniom przyszłości... Japończycy. Opracowali oni bowiem program pod nazwą "miłosna symulacja" (Love Love Simulation), który umożliwia po wprowadzeniu do komputera zdjęć rodziców, wydrukowanie twarzy ich przyszłego dziecka. Jakby tego było mało, za specjalną opłatą (500 jenów) można też sprawdzić w komputerze jak będzie wyglądało dziecko w dowolnym wieku.

Ten typ usług od pewnego

czasu robi furorę w Japonii. Zainteresowała się nimi również Ameryka. Prace nad amerykańską wersją programu "Love Love Simulation" są już prawie na ukończeniu. Wbrew pozorom korekta nie polega tylko na zmianie języka komend z japońskiego na angielski, ale przede wszystkim na wprowadzeniu do pamięci programu innych ras (niż żółta), które zamieszkuje Stany Zjednoczone.

A na razie "Miłosna sy-

mulacja" bije rekordy popularności w kraju kwitnącej wiśni. W ciągu ostatniego roku powstało już w Japonii kilkadziesiąt punktów świadczących te nietypowe usługi. Najwięcej klientów mają automaty w hotelach, w których młode pary spędzają miodowy miesiąc.

Komputerową trykologiczną można zrobić nie tylko z żoną. Do cyfrowej symulacji potrzebny jest bowiem wizerunek kobiety, a może to być np. osoba z którą spędzamy weekend.

Program opracowany przez koncern Matsushita Electric Industrial i firmę Kyugo jest na tyle "młody", że nie dowiedziono jeszcze empirycznie, czy komputerowe wizerunki potwierdzają się w praktyce.

(r)

Cyfrowy wojownik

cd. ze str. 12

Tak rozpoczyna się nasza przygoda w świecie cyfrowych wojowników. Przeniesieni zostajemy do XXI wieku gdzie po ogólnosiwiatowej wojnie pozostali jedynie nieliczni ludzie. Toczy ona ze sobą potyczki przy pomocy programowanych czolgów. Gracz wciela się w jednego z nich. Ma do swojej dyspozycji czolg uzbrojony w działo z pociskami jonowymi, rozpryskowymi i atomowymi. Jego celem jest zniszczenie przeciwnika, czyli stworzenie takiego programu, który pozwoli mu to zrealizować. Po rozpoczęciu walki gracz nie ma już możliwości ingerencji w jej przebieg. Jedynie po zakończeniu może odpowiednio zmodyfikować napisany program i powtórzyć pojedynek.

Po uruchomieniu gry poleceniem DW zostaje wyświetlona plansza-rysunek pokazujący naszą bazę. Poruszając się kursorem myszy możemy wywołać edytor: programów, scenariusza, pola walki, a także ustawić parametry gry, poznać dane techniczne czolgów i wprowadzić je do walki. Jednym słowem rysunek jest naszym pulpitem sterowniczym. Jest to dosyć ciekawe, choć nietypowe sterowanie programem. Projektując obraz pola walki przy pomocy specjalnego edytora wskazujemy miejsca, w których mają występować określone elementy, tj. gąszenie, kamienie, piasek, żwir itp. Każdy z nich ma konkretne właściwości, które mogą ułatwiać lub utrudniać poruszanie się i obserwację przeciwnika.

Dla mniej wprawnych graczy zapoznających się dopiero z "Cyfrowymi wojownikami" autorzy przygotowali na początek kilka wzorcowych programów sterujących czolgami. Na ich przykładzie można poznać działanie komend. Uruchamiając swój program można

zbadać jego działanie w tradycyjny sposób czyli w walce, lub wciskając klawisz F1 obserwować wykonywanie rozkazów "krok po kroku". Po uruchomieniu klawisza F2 gra zaczyna działać znowu normalnie, a przy uruchomieniu F3 otrzymujemy tylko wynik (pojedynkę rozgrywa się w pamięci komputera).

Arenę walki stanowi kwadrat, jednak ma on "właściwości kuli", po wyjściu z jednej strony areny czolg pokazuje się po stronie przeciwnej. Dzięki temu nie grozi mu opuszczenie pola walki. Rozkazy używane w programikach walczących czolgów są zbliżone do poleceń stosowanych przy programowaniu. Pozwala to użytkownikowi "Digital Warriors" zapoznać się w przyjazny sposób z podstawami programowania.

Potyczkom i programowaniu towarzyszy muzyka lub różne efekty dźwiękowe. Można ich jednak słuchać gdy posiada się interfejs COVOX, kartę AdLib lub Sound Blaster. Możliwe jest też używanie np. COVOX - a do efektów dźwiękowych, a AdLib do muzyki.

Nie jest to program porównywalny z Core Wars, jednak stanowi doskonale przygotowane do "dorosłych walk" odbywających się już na znacznie większych arenach. Zadowolony będzie też wszystkich, których odstrasza mało przyjazny interfejs tradycyjnych wojen rdzeniowych. Program rozprawdzany jest przez krakowską firmę XLand.

Minimalne wymagania sprzętowe programu: komputer klasy IBM PC AT (zalecany 386SX/33 MHz), karta VGA, MS DOS 5.0 lub nowszy oraz 560 kB pamięci podstawowej. Aby ułatwić sobie obsługę i uprzyjemnić grę wskazana jest mysz i karta dźwiękowa.

Ryszard Pietrzak

Lekcja geografii

cd. ze str. 12

Firma wypuściła już na rynek "Historię" "Ortomanię" (rozszerzenie gry Ortotris) i "3xLogic Games" (zestaw gier logiczno-zręcznościowych) na komputery Amiga i PC.

Gra rozprowadzana jest w bardzo estetycznym opakowaniu (brawa dla grafika!) zawierającym jedną dyskietkę 3,5 calową HD oraz licencję i instrukcję obsługi. Na dyskietce dołączono dodatkowo wersje demonstracyjne innych produktów TimSoft-u. Program jest zabezpieczony przed piratami hasłem.

Minimalne wymagania sprzętowe: komputer klasy IBM PC 286, karta VGA, mysz, dysk twardy.

(rp)

Superpamięć

cd. ze str. 12

Czy ma jednak sens stosowanie tych pamięci w naszym komputerze? Jest to ściśle zależne od tego jak nowoczesny sprzęt posiadamy oraz czy zawiera on szybką (i kosztowną) pamięć podręczną L2 tzw. drugiego poziomu.

Według badań firmy Zenith Data System stosowanie EDO RAM w komputerach z pamięcią podręczną L2 (typu cache) nie przynosi praktycznie żadnych korzyści. Jednak występuje ona tylko w najdroższym sprzęcie klasy PC.

Zastanawiając się nad wykorzystaniem tej "nowinki" w komputerze (bez cache'a L2) należy wziąć pod uwagę kilka faktów. Po pierwsze powinien być to sprzęt, najlepiej klasy Pentium z układem Triton (wykorzystującym technikę EDO). Po drugie posiadając już starą pamięć trzeba się zastanowić, czy strata spowodowana różnicą w cenie sprzedaży starych "kosci" i kupna nowych zostanie zrekompensowana zwiększeniem prędkości. Przy obecnym poziomie cen opłacalne jest instalowanie pamięci typu EDO w komputerach zawierających nie więcej niż 16-20 MB RAM. Powyżej tej granicy różnica wynikająca ze sprzedaży tradycyjnej i kupna nowej jest porównywalna z ceną pamięci podręcznej L2. W takim przypadku kupowanie EDO RAM nie przynosi określonych korzyści i bardziej opłacalne jest zainstalowanie na płycie cache'a typu L2.

(rp)

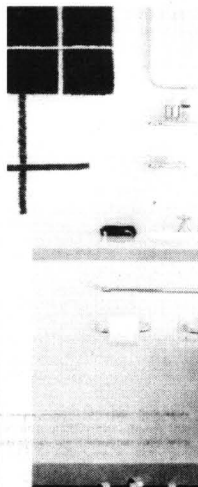
PO PROSTU - W ŁAZIENCE

Coraz więcej osób docenia łazienkę - nie tylko jako miejsce "ustronne" - jak to jeszcze niedawno się mawiało - ale wręcz... pokój do wypoczynku. Na pewno pachnąca kąpiel czy to w wannie czy w kabine pod prysznicem jest świetnym relaksem po całym dniu pracy (zwłaszcza dziesięciu!), a jeśli to jeszcze dzieje się w gustownie urządzonej wnętrze, to przyjemność i skuteczność wypoczynku będzie tym większa.

Aby stworzyć sobie takie warunki niekoniecznie są grube pieniądze i duża przestrzeń do zagospodarowania. Oczywiście jasne jest, że w najpopularniejszej wciąż maleńkiej przestrzeni wydzielonej na co najmniej trzy urządzenia sanitarne (wannę, umywalka i muszla kloze-

Obudowanie umywalki szafkami w kolorze białym powiększa optycznie wnętrze. Takie samo zadanie spełniają lustro na ścianie i na drzwiczkach

Metal chromowany. Srebrne metalowe akcesoria, których jest w sklepach dużo, w wszystkim szczególnie dekoracyjnie wyglądają na białym tle. Czarne elementy dają wrażenie elegancji

ta), niewiele na ogół pozostaje miejsca. W łazienkach większych ilości mieszkań nie wyznaczono, utożsamienie ich to jedynie większe wydatki, jakie nas czekają w związku z całym przedsięwzięciem (Chyba, że zdecydujemy się także na kolorową umywalkę i muszlę).

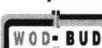
Odradzałbym stosowanie "kafelków" zdobionych, chociaż jest ich też spory wybór. W małej łazience i tak musi znaleźć się miejsce na wiele drobnych elementów stałych i ruchomych; niech one stanowią ornament.

Radzę więc powstrzymać się przy wyborze od decyzji: "tylko te śliczne z różyczkami" lub "oryginalne gwiazdki", z dwóch powodów. Po pierwsze - każdy wzorek w końcu się opatrzy, a po drugie trzeba pomyśleć jak się do niego będą miały: deseń na ręcznikach, wzory opakowań szamponów, perfum i proszków do prania?

Tło, co jest główną zasadą, powinno być gładkie. Ciemne bądź jasne, pastelowe czy o nasyconych barwach.

cd. na str. 14

Zakład Hydraulyczny

83-110 Tczew,
ul. Reymonta 36a
tel. (069) 311-8185

INSTALACJE MIEDZIANE SYSTEMY OGRZEWANIA

■ SPRZEDAŻ GRZEJNIKÓW PURMO (DeLonghi)

■ KOTŁÓW OLEJOWYCH I GAZOWYCH
VAILLANT I VIESSMANN - CENY IMPORTERA - CZYBNIKI NA PALIWO
■ KOMINY ■ AUTOMATYKA ■ INSTALACJE C.O I WODNE
KOMPLEKSOWE WYKONAWSTWO

KOTŁOWNIE

VIESSMANN VAILLANT

WODNE • PAROWE • OLEJOWO-GAZOWE - 17 - 2 500 kW

- Projektowanie i wykonawstwo, serwis (gwarancyjny i pogwarancyjny)
- Instalacje MIEDZIANE i z polietylenu REHAU i ALPHACAN
- Ogrzewanie grzejnikowe, podłogowe i mieszane
- Przydomowe oczyszczalnie ścieków

Electro - Cal - Nowoczesne Systemy Grzewcze
Tczew, ul. Gdanska 32, tel./fax (069) 31-66-70

HURTOWNIA KABLI I PRZEWODÓW

Kwidzyn, ul. Toruńska 36, tel./fax (055) 79-21-67
Toruń, tel./fax (054) 388 74
Bydgoszcz, tel./fax (052) 45-30-50

- KABLE NISKIEGO I ŚREDNIEGO NAPIĘCIA: tradycyjne i usieciowane
- PRZEWODY
- OSPRZĘT ELEKTRO-INSTALACYJNY
- BEDNARKA, DRUT OCYNK.
- PODŁOGOWE KABLE GRZEWcze
- OPRAWY OŚWIETLENIOWE

Przedstawiciel największych producentów krajowych i zagranicznych

UWAGA!
CENY PRODUCENTÓW

TANIEJ NIŻ ZA GOTÓWKĘ

W pierwszym kwietniowym numerze „Dz.P.” pisaliśmy o kilku możliwościach wybudowania (remontu, zakupu) na kredyt domu czy mieszkania. Od 2 kwietnia br. dostępny jest kolejny, nowy kredyt, jaki w banku PKO BP otrzymać mogą spółdzielnie mieszkaniowe i prywatni organizatorzy budowy.

Podstawowym warunkiem, jaki musi spełnić inwestor, który zechce ubiegać się o ten rodzaj kredytu, jest zgromadzenie co najmniej 20 proc. kosztorysowej wartości budowy. Co do reszty, to PKO reklamuje tę swoją nową ofertę, jako korzystniejszą od budowy mieszkań za gotówkę. Oprocentowanie tego kredytu zostanie ustalone na poziomie inflacji, włącznie zmienną stopy bazowej PKO BP (aktualnie 19,5 proc.) lub też może być naliczone według stałej stopy, ustalonej w umowie. (Która do końca br. spaść ma, wg PKO, do 18 proc.).

Kredyt ten pomyślany został głównie dla prywatnych developerów, których z reguły nie stać na jednorazowe wniesienie do spółdzielni budowlanej całej sumy. Aby maksymalnie odciążyć developera w fazie realizacji inwestycji, spłata kredytu zaczyna się po zakończeniu budowy. Wtedy bank musi zrekompensować sobie wcześniej udzielone ulgi, proponując kredyt z odroczoną spłatą. Pierwsza jego rata wyniesie 1 proc. kwoty kredytu, a kolejne będą indeksowane wskaźnikiem równym połowie stopy bazowej, a więc połowie inflacji. Termin jego spłaty nie jest określony.

PKO BP uzna za sukces udzielenie w tym roku kilku tysięcy kredytów. Do końca roku 2000 bank planuje skredytowanie budowy 30-40 tys. mieszkań. Przy założeniu, że średni koszt mieszkania wynosi ok. 100 tys. zł, bank jest w stanie udzielić 50 tys. kredytów - powyżej tej sumy istnieje groźba utraty płynności.

Bez monopolu w energetyce

Dostawca energii elektrycznej nie ma prawa żądać od odbiorcy, aby ten przekazywał mu bezpłatnie, wybudowane przez siebie urządzenia. Stanowisko takie, jak podaje PAP, zajął Sąd Antymonopolowy. Rozpatrywał on odwołanie spółdzielni mieszkaniowej od decyzji Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, który nie stwierdził stosowania praktyk monopolistycznych przez dostarczającą prąd spółdzielnię Zakłady Energetyczne.

Sprawa dotyczy wybudowanej przez spółdzielnię linii wysokiego napięcia i stacji transformatorowej wartości ponad 143 tys. zł. Zakłady, po zrealizowaniu przez spółdzielnię inwestycji, zażądały od niej takiej samej - spodziewano się niższej - ceny za prąd, jak od innych odbiorców. Ponadto uzależniły zawarcie umowy na dostawę energii od bezpłatnego przekazania im tych urządzeń.

Sąd uznał m.in., że zakład stosuje dyskryminację, ponieważ istnieje znaczna grupa odbiorców, którzy nie budowali własnych urządzeń, a mimo tego płać za prąd takie same ceny jak spółdzielnia.

AK

Po prostu - w łazience

cd. ze str. 13

Wybór zależy od osobistych upodobań.

Zamiast glazurą można spróbować wykończyć ściany drewnianą, impregnowaną bezbarwnym lakierem boazerią, lecz jej żywot jest krótszy, ze względu na działanie wilgoci. Podłoga powinna być raczej ceramiczna, łatwiej wówczas zachować czystość.

W łazience, choć mało miejsca, niezbędne są różne schowki, półki i szafki. Należy wykorzystać przestrzeń nad drzwiami na półeczkę-pawilaczki, miejsce pod umywalką zabudować szafkami, tak jak w kuchni pod zlewem.

Warto, aby elementy wyposażenia (półeczki, haczyki, wieszaki na ręczniki, czy na papier toaletowy, były w tym samym kolorze i z jednego materiału. Stworzy to naszą własną kolekcję. Radzę zaniechać kupna drogiego plastikowego kompletu łazienkowego. Drobiazgi mogą być metalowe

lub drewniane, a może trochę „retro” stara rama do lustra, fiakon czy lampka abajonu.

Może się zdarzyć, że jesteściemy szczęśliwymi posiadaczami łazienki z oknem. W starych domach lub domkach jednorodzinnych to częste rozwiązanie. Spróbujmy zaaranżować je jako źródło dziennego światła, a jednocześnie barwny akcent: zaopatrzyć w roletę z nieprzemakalnego syntetyku skomponowaną kolorystycznie z łazienkowymi drobiazgami.

Przy tym okno w łazience da nam możliwość hodowania roślin w „tropicalnych” warunkach: ciepło i wilgoć. Dywanik przeciwślizgowy z barwnej wykładziny dywanowej na gumowym spodzie, a nie ten wątpliwej urody z różnokolorowych plastikowych kolek, przed wanną dopełni całości.

Tylko się kąpać!

Wyposażenie łazienki elementami drewnianymi: lustra w drewnianych ramach, zestaw różnego typu wieszaków i półeczek, deska sedesowa, szcztotka i wieszadło na papier toaletowy, podstawka na mydło.

Przy kompletowaniu takiej drewnianej kolekcji należy zwrócić uwagę na jednorodność barwy drewna

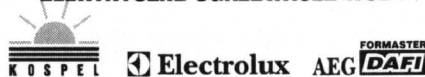
J.Z.

Zdjęcia: Zuhaus

Bardzo przydatna w łazience półeczka na ręczniki

ELEKTRYCZNE OGRZEWACZE WODY

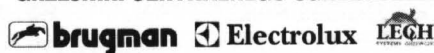
KOTŁY CENTRALNEGO OGRZEWANIA

* GDYNIA
ul. Legionów 165
22-15-46

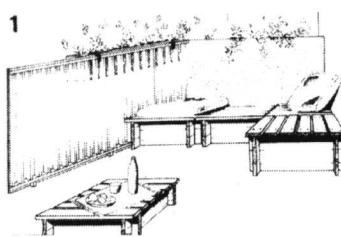

* STRASZYN
ul. Starogardzka 44
82-01-79

GRZEJNIKI CENTRALNEGO OGRZEWANIA

Ceny producenta - rabaty hurtowe dla instalatorów i sklepów

PRZYCUPNAĆ NA BALKONIE

Meble przeznaczone na balkon są narazone na zmienne warunki atmosferyczne, szczególnie zimą. Warto pomyśleć więc o takiej ich konstrukcji, która umożliwiałaby łatwy demontaż.

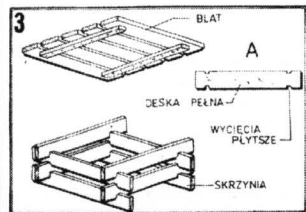
Na rys. 1 widać zestaw niskich siedzeń wraz z przesuwanym stołkiem, tworzący mały kąpielowy wypoczynkowy. Zarówno miejsca do siedzenia, jak i stołek mają kształt zamkniętych pudełek. Można w nich przechowywać różne przedmioty, którym nie służyłby zmiana aura, np. zapasowe doniczki.

Siedziska i stołek mają blaty z krótkich desek. Meble te można wykonać w dwóch wersjach. W wersji pierwszej (rys. 2) deski tworzące boki i blat stykają się ze sobą, natomiast w wersji drugiej (rys. 3) są oddzielone 2-3 cm szparą.

W pierwszym przypadku deski długości 40-60 cm, szerokości 10 cm i grubości 1,5 cm połączone są w kwadraty narozami. Każda deska (rys. 2A) jest zaopatrzona w cztery jednakowe wycięcia, symetrycznie rozmieszczone przy końcach, o szerokości równej grubości desek i głębokości 1/4 ich szerokości. Przy wypitlowaniu wycięć można głębokość zwiększyć o 3-4 mm, aby mieć pewność, że deski będą do siebie przylegały. Szerokość wycięcia zmniejsza się, co należy uwzględnić po polakierowaniu.

Na zrobienie siedziska będą potrzebne jeszcze cztery o połowę węższe deski, z dwoma tylko wycięciami (rys. 2A). Wszystkie elementy składamy ze sobą, wsuwając wycięciami w odpowiadające im wycięcia w poprzedniej desce.

Od góry siedzisko-pojemnik przykrywa się blatem z takich samych desek, bez wycięć na bokach, łączącymi od spodu (rys. 2) przykręconymi listwami wzmacniającymi o przekroju 2x5

cm. Listwy wzmacniające powinny dokładnie mieścić się w wewnętrznych obrysie skrzyni. Miejsce przykręcenia listew wyznaczamy kładąc gotową skrzynię na deski blatu równo ułożone na podłożu. Obrysujemy ołówkiem na blacie jej kształt i według niego przykręcamy wzmacnienie.

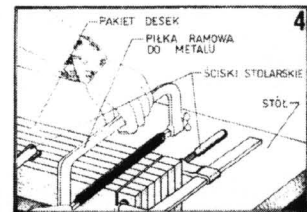
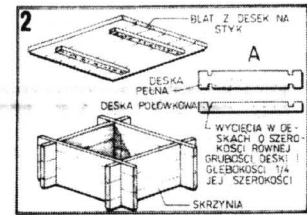
W wersji drugiej ażurowej (rys. 3) konstrukcja skrzyni składa się z desek połokowych i tu każda z nich ma na końcach cztery symetryczne wycięcia o szerokości równej grubości deski (plus lakier), lecz płytszych o 1-1,5 cm. Po złożeniu tworzą się szpary o szerokości 2-3 cm.

Przepływ powietrza pomiędzy elementami mebla, chroni je przed szybkim niszczeniem, a przy tym skrzynia ażurowa jest równie stabilna jak skrzynia pełna. Od góry nakrywamy ją ażurowym blatem. Deski przeznaczone na blat należy ułożyć piasko na podłożu i wsunąć pomiędzy nie jednakowe listewki. Dopiero wtedy będzie można położyć na nie skrzynię i obrysować ją. Musimy pamiętać o dokładnym wypitlowaniu wycięć na bokach desek. Najpraktyczniej wykonać to w następujący sposób.

Równomiernie deski jednakowej szerokości i dokładnie oszlifowane składamy ze sobą i na końcach ścisakami dwoma ścisakami stolarskimi (rys. 4). Cały pakiet, również za pomocą ścisaków, należy uciąć do stołu. Teraz jedną z desek przykładamy na sztorc w odległości 3-4 cm od końca pakietu i zaznaczamy ołówkiem jej szerokość. Po czym przycinamy deski ramową piłą do metalu do żądanej głębokości według zaznaczonych linii. Warto do tego celu użyć piły do metalu z drobniejszymi zębami, a nie piły do drewna. Wycięcie będzie dokładniejsze. Po wypitlowaniu nadcięć wystarczy drewno spomiędzy nich usunąć drutem, a dno wyrównać pilnikiem do drewna.

Pracę kończymy polakierowaniem każdej deski lakierem wodoodpornym, np. poliuretanowym lub dwuskładnikowym.

R.W.

GRZEJNIKI centralnego ogrzewania

- wodne (system ogrzewania z kotłem gazowym, olejowym lub elektrycznym)
- elektryczne (system ogrzewania o najniższym koszcie inwestycyjnym - bez rur, kotła)
- wodno-elektryczne (najlepsze w okresach przejściowych - późna jesień, wczesna wiosna - gdy nie ma konieczności uruchamiania całego systemu c.o.)

CLASSIC - nowy grzejnik c.o. na który Cię stać!

convector

W stałej ofercie również pozostałe elementy c.o. m.in. rury miedziane, złączki SANHA, zawory DANFOSS, HERZ, kotły BERETTA i VAILLANT.

Oryginalny CONVECTOR - tylko ze Złotą Statuetką

Filia handlowa: GDYNIA-ORŁOWO ul. Inżynierska 111, tel. 058 24-81-44, fax 57-85-92

Dystrybutorzy: Bydów KŁUK ul. Wolności 41 tel. 34 84, Głusk GRALANTA ul. Sadowa 8 tel. 31 51 13, SIMONETTI ul. Kołłątaja 8 tel. 41 01 31, Polkowice SKWERZ-INSTAL ul. Św. Agnieszki 17 tel. 73 20 88, Piekoszyno ECO-COMPLEX ul. Topolowa 2 tel. 76 31 78, Słupsk ENCLUX ul. Szczytnicka 17a tel. 43 26 97, GAZ-KOMFORT ul. Św. Chłopskich 5 tel. 44 41 44, Wągrowo INSTALCO ul. Rów, Wągrowo 27 tel. 74 09 15

FIRMA ROKU '96

**Biuro Reklamy i Ogłoszeń
Wydawnictwa Pomorskiego**
zaprasza
Tczew, ul. Gdańska 32
tel. (069) 31-46-41
fax (069) 31-25-70

**- OKNA
- DRZWI
- WITRYNY**

**z PCV I ALUMINIUM
RATY**

Profile: KÖMMERLING, PANORAMA

PPHU „FLO-POL”
84-240 Reda, ul. Ogrodników 30 (przy trasie Gdansk-Szczecin)
tel. (058) 78-63-77, tel./fax (058) 78-63-69
Ponkty sprzedażowe: PUCK, ul. B. Sychty, tel. 090 503309
WŁADYSŁAWOWO, ul. Gdaska 79

PRZEDSIĘBIORSTWO ZAOPATRZENIOWE

HURTOWNIA KABLI I OSPRZĘTU ELEKTROTECHNICZNEGO
83-110 TCZEW-GÓRKI
ul. 30 STYCZNIA 33
tel. (069) 132-27-65, tel./fax 132-27-73

OFERUJEMY:

KABLE, PRZEWODY, DRUTY NAWOJOWE
APARATURĘ I OSPRZĘT elektrotechniczny
OPRAWY OŚWIETLENIOWE I ŹRÓDŁA ŚWIATŁA

w CENACH FABRYCZNYCH

**RABAT 10% NA KABELE
BYDGOSKIEJ I SZCZECIŃSKIEJ
FABRYKI KABLI
ZAPRASZAMY**

PON.-PIĄTEK 8.00-16.00. SOBOTY 8.00-13.00

IGLO TECH KWIŚCIEWICZ
Kwidzyn, ul. Grudziądzka 1
tel. fax (055) 79-33-43, (055) 79-63-03
File:
Gdańsk, ul. Dąbrowszczaków 9.
tel. fax (058) 53-75-47.
Grudziądz, ul. Gen. Bema 39.
tel. fax (051) 234-46.
Toruń, ul. szosa Chmińska 27.
tel. fax (056) 211-04.

**CHŁODNICTWO,
BUDOWA KOMÓR
CHŁODNICZYCH,
KLIMATYZACJA,
OSPRZĘT ELEKTRYCZNY.**

DOSTAWA * PROJEKTY * MONTAŻ

OFERTA DLA PRODUCENTÓW MEBLI
proponujemy dostawy
materiałów niemieckiej firmy

WILLER

- * płyty laminowane gr. 8, 10, 16, 19 mm,
- * blaty robocze gr. 40 mm,
- * MDF gr. od 5 do 38 mm, MDF gięty,
- * obrzeża melaminowe do płyt i blatów z klejem i bez kleju.

Gdańsk - Orunia, ul. Wschodnia 13
tel. 0-58/39-09-01, 39-41-81

*jakość doskonała
cena bardzo atrakcyjna!*

*pełna gama
kolorów*

Studio Rustika

JANBUD
PRZEDSIĘBIORSTWO PRODUKCJI
HANDLOWE

84-230 RUMIA, ul. Dolna 23

**PRODUKCJA, MONTAŻ,
SERWIS**

tel. (058) 715-226, tel./fax 710-228

**OKNA
PCV i AL**

Profile PCV: Thyssen, Rehau, Panorama, okucia: Winkhaus
Profile AL: Yawal, Reynaers, okucia: Roto

Poszukujemy do współpracy:

- firmy: budowlane, handlowe, usługowe (montażowe)
- biura; pracownie projektowe (architektów)
- hurtownie materiałów budowlanych (składy budowlane)
- przedstawicieli handlowych (dealerów)

Oferujemy:

- ekspozycje
- materiały reklamowe
- szkolenie w zakresie wycen i montażu

**Luksusowe
MEBLE KUCZENNE**

INTER-STOL

Producent:
PPUH
INTER-STOL
ul. Krakuska 12,
82-300 Elbląg
(vis a vis BROWARU)
tel. (055) 34-11-39,
fax (055) 34-84-01

Salony Firmowe:
Gdańsk - Oliwa: ul. Beniowskiego 5,
(Centrum Targowe)
tel. 52 00 71 w. 2254
Gdynia: ul. Władysława IV,
(Targowisko "Batory", pawilon 66)
tel. 29 76 41 w. 101

**od projektu
do realizacji!**

PŁYTY

- LAMINOWANE
- WIOROWE
- MDF
- PILŚNIOWE ZWYKŁE I LAKIEROWANE
- BLATY, PARAPETY
- WSTĘCI DRZWIOWE
- AKCESORIA MEBLOWE

**ORAZ
PODŁOGI LAMINOWANE**

P.W. Ex Holz

ZAPRASZA DO HURTOWNI

PSZCZÓŁKI Gdynia ul. Tczewska 2 (SKR), tel. 0602 220 385
ul. Polska 30, tel. 21 53 01

PON. - PIĄT: 8.00-16.00 SOB. 8.00-12.00

WÓZKI PALETOWE

CENY FABRYCZNE

- 1) remonty wózków wszystkich typów
- 2) sprzedaż nowych wózków
- 3) części: koła, ogumienie, uszczelki, itp.

„MARTECH” - Gdańsk - Św. Wojciech
ul. Jedności Robotniczej 450, tel./fax 39-40-32

OFERUJEMY RÓWNIEŻ INNE WÓZKI MAGAZYNOWE
Ręczne wózki transportowe na ogumieniu pneumatycznym:

- do beczek
- do butli fielenowych
- do skrzynek, worków
- schodolozay
- platformy, łaczki
- i inne

OKNA

MAGAZYN FIRMOWY

- w stałej sprzedaży ponad 2 tys. jednoramowych okien drewnianych z podwójną lub potrójną szybą zespoloną i okuciami firmy Siegenia
- wysoka jakość wyrobu i konkurencyjne ceny np. okno 148x148 w cenie od 494 zł + 7% VAT
- nawiązemy współpracę z firmami handlowymi

Gdynia
ul. Jana z Kolna 24/26
tel. 615 359,
217 056 wew. 17

URZĘDOWSKI

Zakład Produkcyjny: 57-220 Żelbice, ul. Przemysłowa 40 B, fax (074) 154 997

**PARKIET
DĘBOWY I BUKOWY**

**OKLEINY SOSNOWE
I LIŚCIASTE**

**TARCICE BUKOWA I DĘBOWA
OFERUJE**

**PRZEDSIĘBIORSTWO
PRZEMYSŁU DRZEWNEGO
„FORNITEX” Sp. z o.o.**
ul. Tartaczna 1
84-200 WEJHEROWO
tel. 0-58/ 72-13-60 do 62
fax 0-58/ 72-13-61

KONKURENCYJNE CENY, BONIFIKATY

OTULINY IZOLACYJNE RUR

**poliuretan
steinonorm® 300
polietylen
steinoflex 400**

WEŁNA SZKLANA

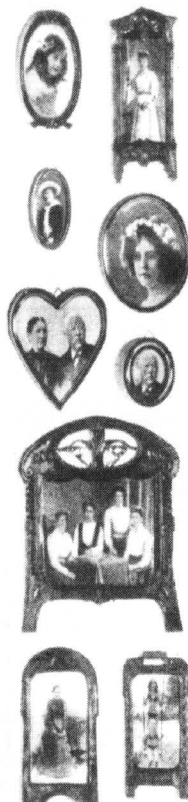
Therwoolin

**KAUCZUK
Armstrong**

DYSTRYBUTOR REGIONALNY: F.B.H. INBUD

Gdynia, ul. Hutnicza 42
tel./fax 23 37 90, 23 50 77, fax 29 73 83
tel. kom. 090-52-12-08

BUDOWNICTWO • WNEŹRZA • OGRODY • BUDOWNICTWO

Słusznie uważa się, że wyposażenie mieszkania w dzieła sztuki, głównie obrazy, nie tylko jest przejawem sentymentów właścicieli, ale także służyć może dla podkręcenia pożądanego prestiżu czy zaspokojenia ambicji. Jeśli jednak z tymi możliwościami nie idzie w parze odpowiedni zmysł estetyczny, teoretycznie bogate wyposażenie

z urody tej ekspozycji, skoro siedzą do niej tyłem. Drugim konwencjonalnym miejscem jest rejon stołu i kredensu, często zastępowanego przez regał z szybką, za którą ustawiane są najróżniejsze drobiazgi. Czasem znajduje się tu specjalne miejsce dla kolekcji pana domu. I już. Inwencja się wyczerpała. Tymczasem Justyna Zawadzka namawia raczej na prakty-

OBRAZY, OBRAZKI

wnętrza w praktyce staje się schematyczne i nudne.

Zdaniem znanej architektki wnętrz Justyny Zawadzkiej, dość powszechnie uważa się, że pewne fragmenty mieszkania specjalnie nadają się do tego, aby je uświetnić czymś, co z różnych względów jest dla nas cenne. Strefą szczególnej dbałości jest pokój dzienny, gromadzi się w nim najładniejsze meble, ceramikę, szkło, tkaniny, obrazy, rzeźby. Istne sanktuarium. Dobór tych przedmiotów ma świadczyć o kulturalnym wyrobieniu, guście, zamężności gospodarzy. Mamy stąd czerpać różne, nie zawsze zresztą prawdziwe wiadomości o nich.

Obrazy najczęściej są umieszczone na "ścianie za kanapą". Tak więc odwiedzający dom goście niewiele mogą skorzystać

kowanie dekoracji ścian jako coś bardziej niekonwencjonalnego, na luzie oczywiście. Nie oznacza to, że należy ukryć głęboko za szafą odziedziczonego Kossaka i zastąpić go plakatami z Jazz Jamboree. Wybór należy prze-

U dołu, z prawej. Galeria na przesuwanych drzwiach od szafy. Istotną rolę w wyeksponowaniu tego, co chcemy pokazać, jest kolor tła - tutaj ciemny fiolet

Tutaj króluje styl lat sześćdziesiątych. Forma plastyczna umieszczona jest w tradycyjnym miejscu nad kanapą

cież do gospodarzy. Ale nie wszystkie ekspozycje muszą być stałe i traktowane serio. Mogą być wśród nich i okresowe, zmienne. Przecież wszystkie obrazy, fotografie, plakaty, rzeźby są elementami, które najłatwiej zmienić w domu. Wyjdźmy z nimi z naszego "salonu" na korytarze, schody, do pokoju dzieciennego, a nawet do łazienki. Otczym się ulubionymi plakatami, zdjęciami rodzinnymi, pejzażami, a nawet obrazkami namalowanymi przez dzieci.

Stwórzmy sobie tę niepowtarzalną atmosferę złożoną z elementów naszej przeszłości, teraźniejszości, marzeń, fikcji. Rysunek najmłodszej córki obok pozłotej fotografii pradziadka z sumiastym wąsem, jakiś zaschnięty bukiet (może ślubny?), ozdoby klucz do drzwi, których nie ma. Już od wejścia może nas witać plakat lub jego odbicie w lustrze.

Na drzwiach do poszczególnych pokoi świetnie wyglądają na przykład karykatury jego mieszkańców. Na mini galerii doskonale nadają się ściany przy schodach, a nawet... sufit na kółkach, plecty służącej za ściankę działową, itd.

Pamiętać jednak przy tym wszystkim trzeba, aby nie przyozdobić dokładnie wszystkich powierzchni, gdyż wtedy zaleje nas istny potop sygnałów i informacji, form i kolorów. A to już nie będzie dobre. Umiar pożądanym jest także w rozmieszczaniu obrazów.

Kolekcja zdjęć rodzinnych w starych ramkach. Na zakończenie galerii protoplastów zdjęcie najmłodszych dzieci na wakacjach, również oprawione w tym samym stylu

IDOMEX s.c. **PRODUCENT OKIEN PCV**
system PANORAMA, REHAU
 MALBORK (Piaski), Biuro Handlowe, ul. Saperów 13, tel. (055) 72-84-70
 Produkcja, ul. Daleka 117, tel. (055) 72-12-13

TYPOWE OKNA W CIĄGŁEJ SPRZEDAŻY oferujemy

SEGMENTOWE BRAMY GARAŻOWE prod. USA

Zakład Usługowy „ZORMET”
 83-240 Lubichowo, ul. B.Prusa 12,
 tel./fax (069) 188 52 53, tel. 090 52 45 69

oferuje produkowany asortyment

- * szafy metalowe BHP
- * regaly magazynowe i archiwalne
- * szafki narzędziowe
- * krzesła, stoliki itp.

Zapraszamy w godz. od 7.00 do 15.00

Gospodarstwo Rolne WISZKA
 w Grochowie 1, 82-103 Stegna

ogłasza przetarg ofertowy na wykonanie modernizacji budynku administracyjnego wg projektu.

Termin składania ofert do 19.04.1997 r.

Ponadto sprzedaje sadzonki Frezja, Mla, tel. (055) 47-86-13 lub (055) 47-86-24.

PPHU "WIR" zaprasza do CENTRUM DEKARSKIEGO

w Tczewie, ul. Okrzei 2 tel./fax (069) 31-26-22

Oferujemy:

- ◆ Blachy na dachy
- ◆ Docieplanie budynków
- ◆ Siding

Kombajny zbożowe

**Volvo BM 900S
MASSEY FERGUSON
cena 20 tys. zł**

Sprzedzamy maszyny rolnicze i inne maszyny specjalistyczne (np. do prac leśnych)

D&T Spółka z o.o.
 81-212 Gdynia, ul. Hutnicza 3
 tel. (058) 63-05-28
 (058) 63-04-80
 (060) 227-59-77
 fax (058) 63-05-55

remax zachodnia jakość za pół ceny

FIRMA HANDLOWA

- wyposażenie sklepów i hurtowni
- regaly jedno i dwustronne, metalowe
- lady, regaly, bonety chłodnicze
- meble sklepowe
- klimatyzacja

TOWARY UŻYWANE Z ZAGRANICY

ul. Zielona 30, 83-200 Starogard Gdański (na terenie GS-U)
 tel./fax: (0 69) 162 26 37 w. 25, (0 69) 162 39 35 w. 25

HURTOWNIA BHP „WEGA” s.c.

Żukowo ul. Kosciarska 11 tel. 81-71-68
 Tczew ul. 30 Sycząca 43 tel. 31-19-95
 Gdańsk ul. Grunwaldzka 417 tel. 52-38-51

oferuje:

- ubrania dreltchowe zwykłe, ubrania ocieplane
- ubrania kolorowe (możliwość zamówienia nadruku)
- sprzęt do pracy na wysokościach
- maski i półmiski ochronne
- sprzęt przeciwpożarowy
- sprzęt elektroizolacyjny
- instrukcje stanowiskowe i znaki
- rękawice ochronne
- apteczki
- druki akcydensowe

POLECAMY W CIĄGŁEJ SPRZEDAŻY:

- elektrody (BAILDON)
- tarcze do cięcia stali i betonu
- drut spawalniczy φ 0,8; 1,0; 1,1, 2

KOMPLEKSOWE WYPOSAŻANIE SKLEPÓW I GASTRONOMII

medium sp. z o.o.

Lady chłodnicze, kasy fiskalne, wagi, metkownice
 Meble i nowoczesne systemy meblowe
 Doświadczenie, rzetelność
 Serwis, tel. (058) 20-32-64

RATY LEASING
 Gdynia, ul. Portowa 4, tel. 20-02-47, tel./fax 20-30-24
 Elbląg, ul. Królewiecka 96, tel. (055) 34-51-46

HT Tczew, ul. Polna 1 tel./fax (069) 31-11-41

FIRMA HINC - TRADE

IMPORT - EXPORT - HANDEL HURTOWY
 zaprasza codziennie od 9.00 do 17.00
 w soboty od 9.00 do 14.00

OFERUJEMY W HURCIE I DETALU:

- ▼ WYKŁADZINY DYWANOWE krajowe i importowane (Belgia, Holandia, USA) o szerokości 2, 3, 4, 5 m.
- ▼ profesjonalne czyszczenie dywanów i wykładzin
- ▼ WYKŁADZINY PCV krajowe i importowane (2, 3, 4 m)

Wykładziny dywanowe, biurowe z atosem na antyelektrostatyczność i trudнопalność

UWAGA! Zakupione wykładziny PCV i dywanów odliczysz sobie od podatku

ZAPEWNIAMY BEZPŁATNY TRANSPORT W PROMIENIU 20 km

OGŁOSZENIA DROBNE • OGŁOSZENIA DROBNE • OGŁOSZENIA DROBNE • OGŁOSZENIA DROBNE

DRODZY CZYTELNICY!

Od 1.09.1994 r. proponujemy Państwu nową formę zamieszczenia ogłoszeń drobnych. Każde mać nadac ogłoszenie z miejscowości, w której mieszka, bez potrzeby udawania się do naszych biur ogłoszeń.

Wystarczy wyciąć z gazety i wypełnić kupon, liczbę słów - maks. 20 - należy pomnożyć przez cenę jednego słowa - 50 gr (5 000 zł) dla osób fizycznych, 47 gr (4 700 zł) dla firm - i sumę wpłacić na nasze konto przekazem pocztowym. Dowód wpłaty i kupon prosimy przesać pod adresem naszej redakcji.

Termin realizacji zlecenia w ciągu 7 dni od otrzymania kuponu.

OGŁOSZENIA DROBNE OGŁOSZENIA DROBNE

KUPON DZIENNIK POMORSKI. Imię i nazwisko: Adres: Dział: Treść ogłoszenia (do 20 słów): Cena 1 słowa: 50 gr (5 000 zł) brutto - dla osób fizycznych, 47 gr (4 700 zł) + 22% VAT dla firm.

Jeżeli pragniesz zamieścić ogłoszenie matrymonialne, a nie chcesz podać swojego adresu - możesz skorzystać z naszej pomocy podając adres Wydawnictwa. Kontakt: Renata Jackiewicz (069) 31-46-41; (069) 31-31-18; (069) 31-25-70.

NIERUCHOMOŚCI

SPRZEDAM dom nowy, nie wykończony i stary dom w Starogardzie, ul. Gen. Andersa 43, 211423. SPRZEDAM altankę z przeznaczeniem na magazynek - konstrukcja metalowa, blacha falista, oszklona - wym 2 x 3 m. Skarszewy, tel. (069) 188-26-07, 211411.

SPRZEDAM działkę budowlaną w Kregu, Starogard, telefon (069) 16-23-10, 21079. KUPIE dom lub zamienie na dwa mieszkania Kwidzyn, tel. 21-11 w 8 lub 090-53-67-88, 180451.

DZIAŁKĘ budowlaną w Subkowach - sprzedam Tel. (069) 31-53-39, 041523. DOM jednorodzinny, domek gospodarczy z działką 22 ar w Swarozynie - sprzedam Tczew, tel. kontaktowy, (069) 31-71-02, po 16 00, 041532.

ODDAM w najem pomieszczenia (3 pokoje, łazienka) na biura lubinne Starogard, tel. (069) 16-291-31, po 18 00 116-233-14, od 7 00. WYDZIERZAWIE lokal 60 m² z telefonem na działalność handlową, biurową lub gabinet lekarski Kwidzyn, tel. (055) 79-63-97, po 19 00 (055) 79-62-37, 180490a.

SPRZEDAM-M 4 na Suchostrzygach 52 m², Vlp Tel. (069) 33-83-08, po 18 00 430065. WYNAJEM W CENTRUM Starogardu Gd. oddam w najem sklep na parterze, 115 m² (z możliwością podziału na stoiska) i pomieszczenia na biura lub gabinety lekarskie i piętro Starogard, tel. (069) 16-102-03, od 20 00 - 21 00, 211403.

NIERUCHOMOŚCI "DAW" ma do wynajęcia w Tczewie dwa biura firm oraz pomieszczenia na działalność handlową Tel. (069) 33-80-01, 31-87-40, 430072. POKUPNO KUPIE garaż w okolicy os. 60-lecia w Starogardzie Starogard, tel. (069) 16-296-94, 211327.

OGŁOSZENIA DROBNE • OGŁOSZENIA DROBNE • OGŁOSZENIA DROBNE • OGŁOSZENIA DROBNE

KIEROWCA B C tożak z praktyką poszukuje pracy Skarszewy tel (069) 188-22-87 211005

ZATRUDNIĘ maszyniste od zaraz Starogard tel (069) 16-235-82 211307

FIRMA poszukuje do współpracy osoby (z rejonu Kociewia) dynamicznie samodzielną wyznaczkę kontakty z ludźmi. Wymagane wykształcenie minimum średnie. Szczegółowe informacje Starogard ul Hallera 29, tel (069) 16-232-92 211324

ZATRUDNIĘ pracownika z własnym samochodem osobowym na dogodnych warunkach Pracatanerene Grudziądz Starogard tel grzezc (069) 16-257-80 po 18.00 211325

JĘZELI Szukasz pracy jesteś komunikatywny masz samochód i chcesz dobrze zarobić - zadzwon 12 13 kwietnia pod nr (058) 41-97-28 210059

ZATRUDNIĘ osoby posiadające samochód ze Starogardu i okolic. Kontakt osobisty dnia 15.04.97 o 22.04.97 o godz. 17.00 w Starogardzie Dom Kultury, ul. Reymonta 1 211344

CHCESZ zdobyć atrakcyjny zawód zapewnij Cito firmę BAFS - Broker Allfinanz Service w Gdańsku. Zapewniamy pracę w miejscu zamieszkania na przeszkoleniu. Informacje i aplikacje w Oddziale w Starogardzie Gd, tel (069) 16-283-20, 211353

ZATRUDNIĘ blacharza samochodowego, Jabłowo, ul. Bobowska 3, gm Starogard 211358

ZATRUDNIĘ młodego operatywnego kierowcę - zaopatrzeniowca, Kat B Starogard, tel (069) 16-236 211364

UCZNIWA propozycja zarobku lub dorobku do pensji - sprzedaz kosmetyków wśród znajomych i własnej klienteli. Korzystne warunki, tel (069) 16-226-09, 211373

ZAKŁAD Konstrukcji Stalowych "Stalikon" w Nowej Wsi zatrudni pracownika w dziale marketingu, sprzedazy oraz produkcji. Starogard, tel (069) 16-291-58 lub 188-43-73 211383

ZATRUDNIĘ samotnego mężczyzny do pracy w gospodarstwie. Kamrowski Ryszard, Bobowo, 16-235, Półkolonia 9, 211419

FIRMA Mielobast zatrudni osobę ds sprzedazy i zaopatrzenia z praktyką Starogard tel (069) 16-253-90 lub 16-226-80, ul Traugotta 56 210055

MOŻLIWIE warunki pracy, największe zarobki, szybki sukces w karierze zawodowej. Starogard, tel (069) 16-284-81, od 10.00 do 17.00. 210056

PODATKI - wypielnianie PIT-ów Starogard, os. Piastów 3/18, tel (069) 16-256-08. 211157

HOSTESSY Gdańsk-Oliwa, tel (058) 52-42-57 211099

PANIĘ ze zdolnościami układania kompozycji z suszonych oślin, przymię "Bukieciarstwo", Lubichowo, Wybudowanie 66 210029

OGRODNIKA do hodowli kwiatów i choinek szlachetnych - przymię "Bukieciarstwo", Lubichowo, Wybudowanie 66 210029

URZAD Gminy w Ryjewie, ul. Lipowa i zatrudni młodego do spraw budownictwa i inwestycji. Wymagane wykształcenie minimum średnie i uprawnienia z zakresu konstrukcyjno-budowlanego. Warunki pracy i płacy do omowienia codziennie w godzinach pracy Urzędu. 160035

DO restauracji w Krynicy Morskiej zatrudni barmana, kelnerów (znajomość i obych) kucharza, obsługę grilla. Tel (055) 79-46-64 (055) 47-61-84, rano lub wieczorem 180029

PODEJMIĘ się opieki nad dzieckiem Sienkiewicza 30/18 150769

ZATRUDNIĘ osobę ze średnim wykształceniem pedagogicznym na stanowisko nauczyciela przedmiotów szkolnych. Tel (055) 72-37-97 150733

ZATRUDNIĘ samodzielnego opiekuna z praktyką do prowadzenia cukierni Malbork, tel (055) 72-45-15 po 16.00 150775

ZATRUDNIĘ cholewkarzy i szewców. Sprzedam maszynę Łucznicz, Tel (055) 71-14-25 po 18.00 150793

ZATRUDNIĘ panią do sklepu (najchętniej z umiętnością szycia) Starogard, tel (069) 16-298-93, od 17.00. 041638

P.R.B. "Budom" Tczew zatrudni młodego asystenta. Tel (069) 31-15-27. 040113

KIEROWCA B, C, E z własnym samochodem osobowym pracujący w spółdzielni samochodów Kontakt, tel (069) 136-96-18, po 19.00. 041603

POSZUKUJĘ chętnych do prac konstrukcyjnych przy ręcznym szlifowaniu części plastikowych. Wymagane osobne pomieszczenie do pracy. Tel (069) 31-47-68, po 19.00. 041608

ZATRUDNIĘ samodzielnego tapiciera Tel (055) 71-21-84. 041377

POTRZEBNA młoda dziewczyna do pracy jako kelnerka. Tel (069) 31-64-29 040098

ZATRUDNIĘ fryzjerkę damską Tczew, tel (069) 31-78-25, 8.00 - 19.00 041212

PPH BROWPOL Tczew, ul Sadowa zatrudni krawczywny, wiek do 30 lat, wskazany stat pracy na 30 lat, stanowisku. Kontakt osobisty w godzinach od 8.00 do 15.00. 040111

PPH BROWPOL Tczew, ul Sadowa zatrudni przedstawiciela handlowego. Wymagania wiek do 30 lat, wykształcenie co najmniej średnie, wskazany szlak pracy w/w stanowisku. Kontakt osobisty w godzinach od 8.00 do 15.00. 040111

ZATRUDNIĘ starszego samodzielnego przy wykonywaniu okien i drzwi. Tel (0602) 25-28-88 041550

POSIADEM, żuka, wysoka skrzynia ładunkowa, wolny czas - oczekuje propozycji. Tel (069) 31-39-38, (069) 132-26-83. 041551

ZATRUDNIĘ emeryta rencjstę do prowadzenia rowaru. Tel (069) 31-24-56, dom (069) 31-37-28. 041563

OSRODEK wczasowy nad morzem przymię do pracy na sezon letni kucharkę lub kucharza z praktyką, akryficzna piana. Złogoznieniał, tel (069) 73-24-72. 041581

PIELĘGNARKA zapiekuje się starszą osobą za pokoj. Tel (069) 33-87-57, po 18.00 340154

PRZYJMIĘ Kosmetyczkę Tczew, tel (069) 33-83-23. 430076

POSZUKUJĘ pracownika kierowca. B i T. Tel (069) 83-82-42. A/1612898 RB

ZATRUDNIĘ dekarza-blacharza z Lubichowa, tel (069) 18-85-348, od 17.00 do 18.00. 050652

WONI05 04 97r skradziono białego noskiana primera na biały - z wskazaniem miejsca pobytu na drodze Nr rej. SUJ C 52. Starogard, tel (069) 162-68-05 lub 0049-22-47-79-092. 211421

CZĘŚCI - używane do samochodów zachodnich oraz japońskich. Tczew, ul Spółdzielcza 6, tel (069) 31-25-87. 041652

EKO-PAL samochodowe instalacje gazowe. Tel (069) 31-29-09. Tczew, ul Wyzłokowskiego 30, Górk 1, 040115

ODSTAPIĘ przedział w Auto-Tak na cinquecento. Tel (069) 33-82-66, po 18.00. 041603

SPRZEDAM ciągnik C-330, stan bardzo dobry, żuk, stan dobry, 1980r., VW gaurbusz 1302, rok 1971, stan bardzo dobry. Godziszewo, Marinka 3 041547

KAROSERIE fiat 125p, części robura. Tel (069) 33-70-02. 041562

KUPIĘ każde auto powypadkowe do remontu. Tel. kom 090-26-72-15. 490025

AKUMULATORY - skład fabryczny, hurt, detal. Tczew, ul Wigury 29, tel (069) 31-61-13. 029XAT

SPRZEDAM Fiat 125p, rocznik 1990, tel (069) 135-23-68, wozek 7.00 - 15.00. 041509

FIAT 126p, rok prod 1982, stan dobry, cena do uzgodnienia. Adres: Łucokcin 46. 041367

FIAT 126p, stan dobry, rok 1990. Tel (069) 33-80-70, po 17.00 041495

PILNIE sprzedam fiat 125p, kombi, 83 r, st. dobry, cena 1100 zł. Tel (069) 31-78-90. 041551

FIAT 125p, rok 1990. Tel (069) 16-257-30. 041553

FIAT 126p, 1986. Tel (069) 13-256-61. 041556

FIAT 126p, XI 93, 31 tys km, 7900 zł. Pelplin, tel (069) 136-17-79. 041587

FIAT 126p, rok 1991. Tel (069) 33-81-14. 041552

FIAT 126p, rok 1983, 1950 zł. Tel (069) 33-86-84. 041566

FIATA 126p, 1989, 30 tys przebiegu. Tel (069) 31-19-35. 041573

TANIO sprzedam fiat 126p, rok 1983 plus części zamienne. Tel (069) 31-68-91. 041555

FIAT 126p, 1979r, stan db Tel (069) 31-29-64, po 18.00. 041651

FIAT 126p, 1987r. Tel (069) 132-14-05. 041624

SPRZEDAM bagażnik do fiat 126p. Wład. tel (069) 132-56-95. 041604

TANIE wyjazdy do Niemiec po samochodów oraz transport. Starogard, tel (069) 18-246-36. 211305

POLMOZBYT Malbork-Kaldowo 72-27-39 wykazuje przeglądy rejestracyjne wozów 7.00-17.00 oraz remonty biezące i kapitalne samochodów i podzespołów. Specjalizacja osobowe i dostawcze krajowe. Faktury VAT, ceny najniższe w kraju już od 9 złigod. 17XAT

AUTO-GLAS - szyby samochodowe, osobowe, ciężarowe, dostawcze, dachy uchylnie, sprzedaż, montaż. Tczew, ul Głowackiego 2 a (STW), telefon (069) 31-06-05, wew 38 11XAT

AUTOELEKTRYK "KAZEK" kompleksowa naprawa, konserwacja. Kazimierz Tybusz, 83-110 Tczew, ul Solidarności 14. 041345

MOTORYZACJNE sprzedaż

AUDI 80, 87/88 r., opel kadett sedan, 91 r. Kwidzyn, ul. Polomskiego 7/23, tel (055) 79-45-84. 180494

AUDI 80, B-4, 93 rok, 55 tys km, sprzedam lub zamienię na fiat. Tel (069) 31-25-46. 041687

AUDI 100, avant, rok prod 1986. Jan Fawcziak, Grębin 51. 041667

SPRZEDAM audi 80, 1979 r., alufelgi, sztyberdach, auto. Klonówka 31/8, gm Starogard. 211425

AUDI 80, 1980 rok, stan dobry, poj. 1,6 benzyna, sprzedam Starogard, tel (069) 16-283-02. 211417

SPRZEDAM lub zamienię na dostawczy audi 100 TD, 1983 rok, Starogard, tel (069) 16-296-74. 211393

AUDI 80, poj. 1,8, pełen wyfrask, rok budowy 1988 - sprzedam Starogard, ul Cesarza 28. 111389

SPRZEDAM audi 80, 1990, rok, poj. 1,8 Starogard, tel (069) 16-292-42. 211337

SPRZEDAM audi 100, 1989, rok, tel (069) 32-40-84. 211313

AUDI 80 1990r, 2000 cm, auto-malyczna skrzynia biegów, centralny zamek, sztyberdach, sprzedam lub zamienię na mniejszy. Tel (055) 72-60-91 150680

AUDI 100 2 OTD rok prod 1986 sprzedam lub zamienię Malbork (055) 72-13-78 150798

SPRZEDAM audi 80, 1.6D, rok 83 - Subkowy, tel (069) 36-8-80. 15.00. 041635

AUDI 80, rok prod 80, poj 1600 cm, Tel (069) 31-33-31 041569

AUDIavanti 100, 1990r., 22000zł, poj 1800, benz., czeryony, WS, H, ABS, RS, AA, EL, Tel (069) 31-21-15, po 18.00. 041404

ALFA romeo 331, 7ie, 89r. Tel (055) 71-13-69. 041585

AVIA - 2,100, furgon, niebieski, 1990, 100 tys km, ładowność 1800 kg, stan dobry. Tel (053) 79-25-75. 180475

BUS (ogódek), 1975 i 3000 zł, w kwadrat, 1978r., 7000zł-zamiana. Tel (069) 33-78-96. 041609

UŻYWANE części zamienne do samochodów zachodnich i japońskich. Tczew, ul Kościuszki 14, (Stare Miasto), tel. 0602 31-58-84. 340159

SPRZEDAM części do Citroena AX. Tel 72-15-87. 150794

CITROEN CX 1,9D, 86 r. Tel (069) 31-00-16. 041528

SPRZEDAM fiat 125p, rocznik 1990, Tel (069) 135-23-68, wozek 7.00 - 15.00. 041509

FIAT 126p, rok prod 1982, stan dobry, cena do uzgodnienia. Adres: Łucokcin 46. 041367

FIAT 126p, stan dobry, rok 1990. Tel (069) 33-80-70, po 17.00 041495

PILNIE sprzedam fiat 125p, kombi, 83 r, st. dobry, cena 1100 zł. Tel (069) 31-78-90. 041551

FIAT 125p, rok 1990. Tel (069) 16-257-30. 041553

FIAT 126p, 1986. Tel (069) 13-256-61. 041556

FIAT 126p, XI 93, 31 tys km, 7900 zł. Pelplin, tel (069) 136-17-79. 041587

FIAT 126p, rok 1991. Tel (069) 33-81-14. 041552

FIAT 126p, rok 1983, 1950 zł. Tel (069) 33-86-84. 041566

FIATA 126p, 1989, 30 tys przebiegu. Tel (069) 31-19-35. 041573

SPRZEDAM fiat 126p, 1992r. Tczew, tel (069) 31-76-20 340149

SPRZEDAM Fiat 126 el Elagów IX 1994, 27 tys km, czeryony, zapłokowy, hak, lyna sztyba, ogranicz. cena 9000 zł. Malbork, ul Dabrowskiego 83/3, (055) 72-14-81. 150759

FIAT 126p, niebieski metalik, cena 2200 zł. Malbork, ul Nogalowa 20 po 17.00 150804

FIAT 125 rocznik 85-sprzedam Malbork 72-28-42 150809

TEUMIKI bosell ELEMENTY UKŁADU WYDECHOWEGO AMORTYZATORY KOMPUTEROWY TEST SPRAWNOŚCI

SPRZEDAJ-MONTAJ ALU-ELMARB GDAŃSK JEDNOŚCI ROBOTNICZEJ 223 (TEREN ELTORU) Tel. 39-02-20 do 28 wew. 218

FIAT 125p 1987r nadwozie 911 Wozny tel (055) 72-12-21. 150818

FIAT 126p 650 E r. 85 w dbk stanie technicznym, żuk dodatków c. 2280 zł. Tczew, ul Piaskowa 1/3 Hibner 150800

FIATY 126p, r. od 82 do 84 w cenach od 2100 do 2300 Malbork, ul Grudziądzka 32 150800

FIAT 126p 1986r, cena do uzgodnienia, Malbork tel (055) 72-46-30 po 16.00 150746

FIAT 126p 93r stan idealny (055) 72-53-25 150749

FIAT dukato 2.5D 87r., tel (055) 72-89-57, cena do uzgodnienia 150747

FIAT Typ 1.4 - 1993, multi lock, auto-brak, obrotomierz, tel (055) 72-76-33 150751

FIAT 126p FL 1988r, cena 4100, Malbork, tel (055) 72-80-63150740

FIAT 126p, rok prod 1984, nowy lakier, turkus, pasy bezład, furtzane (okno), stan tech dobry. Tel (055) 72-62-56 po 17.00 150776

FIAT 126 p, 1991 r., 1993 r., 1995 r., tel (069) 188-24-46 041645

FIAT Ritmo 1.6D 1982r. tel (055) 72-53-84 150721

SPRZEDAM Fiat Uno 1.0 1994 niebieski metalik, pierwszy właściciel. Kontakt (055) 72-42-89 po godz 16.00 150780

FSO 1500 ME 1990 X 5000zł, czeryony, żuk nowych części, silnik-półozet, 87 tys km, Malbork 150756

SPRZEDAM fiat 126p, 1991 rok, Starogard, tel (069) 16-295-66. 211422

CINQUECENTO 704, 1994 rok - sprzedam Starogard, tel (069) 16-261-28. 211420

SPRZEDAM 126p, 1990 r. Tel (069) 33-74-79. 041006

FIAT 126p, 79r., stan b. dobry, cena do uzgodnienia. Tczew, tel (069) 132-67-04. 340077

FIAT uno 900, 1990 rok - sprzedam Starogard, tel (069) 16-255-88. 211418

FIAT 126p, 1979 rok, silnik po remoncie, cena 1600 zł - sprzedam Starogard, tel (069) 16-283-02. 211417

FIAT 126p FL, 1986 rok, stan bardzo dobry - sprzedam Starogard, tel (069) 16-234-80. 211416

FIAT 126p, 1993 rok - sprzedam lub zamienię na starszego malucha. Skórcz, ul. Szcześliwa 11. 211412

SPRZEDAM fiat 125p, kombi, kolor wina, rok 1990 - Starogard, tel (069) 16-273-61. 211413

SPRZEDAM 126p, 1985 rok, Starogard, tel (069) 16-287-87. 211408

FIAT 126p, 1992/93 rok - sprzedam Starogard, tel (069) 16-280-56. 211409

FIAT uno, model 90, poj. 1108 cm - sprzedam Skarszewy, tel (069) 188-27-46. 211410

FIAT 126p, 1989/93 rok - sprzedam Starogard, tel (069) 16-280-56. 211409

FIAT uno, model 90, poj. 1108 cm - sprzedam Skarszewy, tel (069) 188-27-46. 211410

FIAT 126p, 1989 rok - sprzedam Starogard, os. Nad Jarem 56. 211397

SPRZEDAM fiat cinquecento, 1993 rok, poj 700, pierwszy właściciel, winiowy metalik. Starogard, tel (069) 16-291-95. 211402

FIAT 126p, 1992 rok, kolor czeryony, fotele lotnicze - sprzedam Starogard, tel (069) 16-261-35. 211390

FIAT 126p rok 1989 - sprzedam Pelplin ul M Reja 15, tel (069) 136-15-46 211352

FIAT 126p, 1993/XXI rok - sprzedam Starogard, tel (069) 16-298-64. 211380

FIAT 126p, 1989 rok - sprzedam Starogard, tel (069) 16-294-53. 211382

SPRZEDAM przedpłatę na owoce 700 w Auto 18 (24raty). Wiadomości Kwidzyn, tel. 39-41 74-75-23 180037

SPRZEDAM FSO 1500, 1987r., tawna, 1994r. Wład. Rudnicki, Gardajall k. Kwidzyn. 180500

CINQUECENTO 704, przeb. 30000, rok prod 1993, sprzedam Władomoc Kwidzyn, ul. Polomskiego 5/31 180482

CINQUECENTO 704, rok 1993, bardo metalik, i właściciel, cena 13900. Tel (055) 79-71-23. 180487

SPRZEDAM fiat 126p, 1994 rok, fordescort, 1987, pięcioprzewodny, Wiadomości Kwidzyn, ul. Polomskiego 5/12, tel. 35-52. 180488

OGŁOSZENIA DROBNE O OGŁOSZENIA DROBNE O OGŁOSZENIA DROBNE O OGŁOSZENIA DROBNE

OPEL kadett 1977 rok poj 1,2 benzyna...

POLONEZ 1986 r. 5 biegów nowy silnik...

SIMONSR53 1990rok sprzedam Skórcz...

SPRZEDAM drzwi do warburga tył lewy...

ZAMIENIĘ Ursus 1224 87 r. lub 914 89 r...

SPRZEDAM kokoski 6 tygodniowe Stanisław Bakula...

OPEL kadett, poj 1,6 diesel, 1984 rok...

POLONEZ 19 diesel 1992 1 wlaścielca...

SEAT Ibiza rok prod 1991 Malbork...

SPRZEDAM drzewo warburga tył lewy...

HURTOWNIA Odzieży Używanej "Bross"...

SPRZEDAM swoje dzwiazki "Brother"...

OPEL rekord, poj 2,3 diesel, 1983rok - sprzedam...

POLONEZ 1991 rok przeb 52000 km...

SPRZEDAM drzewo warburga tył lewy...

MOTORYZACYJNE kupno

ZAGALN 5-miesięczny owczarek niemiecki...

SPRZEDAM ogra rocznego rasy wielkopolskiej...

SPRZEDAM opła kadetta poj 1,6 diesel kombi...

POLONEZ 1991 rok przeb 52000 km...

SPRZEDAM drzewo warburga tył lewy...

GAZ69 - kupię Skórcz, tel (069) 182-42-19...

DWIE klacze zrebne oraz dwa ogierki...

SPRZEDAM ogra rocznego rasy wielkopolskiej...

OPEL kadett, poj 1,6 D 1981 rok, stan dobry...

POLONEZ 1,5 1989/90 r. tytano, na gaz...

SPRZEDAM drzewo warburga tył lewy...

SPRZEDAM ciągnik gąsienicowy DT-75...

DOLNE miejsca do Hamburga. Wodniwyjazd...

KWALIFIKOWANE NASIONA ROŚLIN ROLNICZYCH

SPRZEDAM opła vectra 1991 rok, poj 1,6...

POLONEZ 1,5 1989/90 r. tytano, na gaz...

SPRZEDAM drzewo warburga tył lewy...

SPRZEDAM ciągnik gąsienicowy DT-75...

DWIE klacze zrebne oraz dwa ogierki...

SPRZEDAM meble Nowadaty typu "Bonania"...

OPEL kadett, poj 1,6 D 1981 rok, stan dobry...

POLONEZ 1,5 1989/90 r. tytano, na gaz...

SPRZEDAM drzewo warburga tył lewy...

SPRZEDAM ciągnik gąsienicowy DT-75...

DWIE klacze zrebne oraz dwa ogierki...

SPRZEDAM meble Nowadaty typu "Bonania"...

OPEL kadett, poj 1,6 D 1981 rok, stan dobry...

POLONEZ 1,5 1989/90 r. tytano, na gaz...

SPRZEDAM drzewo warburga tył lewy...

SPRZEDAM ciągnik gąsienicowy DT-75...

DWIE klacze zrebne oraz dwa ogierki...

SPRZEDAM meble Nowadaty typu "Bonania"...

OPEL kadett, poj 1,6 D 1981 rok, stan dobry...

POLONEZ 1,5 1989/90 r. tytano, na gaz...

SPRZEDAM drzewo warburga tył lewy...

SPRZEDAM ciągnik gąsienicowy DT-75...

DWIE klacze zrebne oraz dwa ogierki...

SPRZEDAM meble Nowadaty typu "Bonania"...

OPEL kadett, poj 1,6 D 1981 rok, stan dobry...

POLONEZ 1,5 1989/90 r. tytano, na gaz...

SPRZEDAM drzewo warburga tył lewy...

SPRZEDAM ciągnik gąsienicowy DT-75...

DWIE klacze zrebne oraz dwa ogierki...

SPRZEDAM meble Nowadaty typu "Bonania"...

OPEL kadett, poj 1,6 D 1981 rok, stan dobry...

POLONEZ 1,5 1989/90 r. tytano, na gaz...

SPRZEDAM drzewo warburga tył lewy...

SPRZEDAM ciągnik gąsienicowy DT-75...

DWIE klacze zrebne oraz dwa ogierki...

SPRZEDAM meble Nowadaty typu "Bonania"...

OPEL kadett, poj 1,6 D 1981 rok, stan dobry...

POLONEZ 1,5 1989/90 r. tytano, na gaz...

SPRZEDAM drzewo warburga tył lewy...

SPRZEDAM ciągnik gąsienicowy DT-75...

DWIE klacze zrebne oraz dwa ogierki...

SPRZEDAM meble Nowadaty typu "Bonania"...

OPEL kadett, poj 1,6 D 1981 rok, stan dobry...

POLONEZ 1,5 1989/90 r. tytano, na gaz...

SPRZEDAM drzewo warburga tył lewy...

SPRZEDAM ciągnik gąsienicowy DT-75...

DWIE klacze zrebne oraz dwa ogierki...

SPRZEDAM meble Nowadaty typu "Bonania"...

OPEL kadett, poj 1,6 D 1981 rok, stan dobry...

POLONEZ 1,5 1989/90 r. tytano, na gaz...

SPRZEDAM drzewo warburga tył lewy...

SPRZEDAM ciągnik gąsienicowy DT-75...

DWIE klacze zrebne oraz dwa ogierki...

SPRZEDAM meble Nowadaty typu "Bonania"...

OGŁOSZENIA DROBNE • OGŁOSZENIA DROBNE • OGŁOSZENIA DROBNE • OGŁOSZENIA DROBNE

SPRZEDAM maszynę do lodów włoskich - produkcji włoskiej. Prabytu, tel. 78-27-14 80474

SUKI hodowlane ras obronnych z powodu likwidacji hodowli - pinie, tanio. Kwidzyn, ul. Piękna 8, tel. (055) 79-41-10 180473

FOTELIK samochodowy dziecięcy, mało używany, cena 180 zł. Tel. (055) 79-43-15 180469a

KRZEWY róż do ogrodu, odm. Sonia (rózowa) i ona (czarna) - sprzedam. Cena 1 szt. 12 zł - minimum 10 szt. Ogródniczo Wroblewska Marzeta, ul. Krótka 2b, tel. (055) 79-43-15 180469b

SPRZEDAM śledź, pojemność 1000 l. Głina k. Kwidzyna, tel. 15-34 180468a

SPRZEDAM opryskiwacz, pojemność 100l. Głina k. Kwidzyna, tel. 15-34 180468b

PRALKA automatyczna Luna 385, cena 200 zł. Kwidzyn, tel. (055) 79-24-87 180462a

Wypożyczalnia i Sprzedaż Sukien Ślubnych "AJUJA" Tczew, ul. Wojska Polskiego 1 pon.-piątek 10.00-18.00

SOBOTA 10.00-14.00, tel. 162-98-93 Wypożyczalnia Sukien Ślubnych "AJUJA" Starogard, os. 60-Lecia 11A/1, pon.-piątek 12.00-19.00, tel. 16-10-177

Ceny wypożyczeń: od 120 do 180 zł

NAMIOT 4-osobowy zachodni duży, cena 500 zł. Kwidzyn, tel. (055) 79-24-87 180462

SPRZEDAM barak w dobrym stanie. Wiadomości, Kwidzyn, tel. 75-78 do południa i 29-93 do południa, nowa - sprzedam pilnie, tanio. Głnow, tel. (069) 135-29-75 1804589

STADNIA koni Nowa Wiosna Sp. z o.o. sprzedaje cięta & bzyki. Informacja tel. 75-19-93, 75-19-85 180036

SPRZEDAM działkę pracowniczą przy ul. Zielonej Kwidzyn, tel. 40-50 180505

NARYBEK, korpacz, karap, amur, topłoga, lin, karas - sprzedam. Kwidzyn, ul. Mysłkwa 6, tel. (055) 75-41-25 180479

JAMNIKI długopisy, ołówki, wieczniki i inne. Tel. (055) 75-19-85 180352

KRZEWY żywołotwe i ozdobne, ceny konkurencyjne. Malbork, tel. (055) 72-20-14 150479

ZAMRĄŻARKA szafkowa duża sprzedam, tel. (055) 72-51-90 180478

SPRZEDAM tanią dużą ilość słupków ogrodzeniowych, tel. (055) 72-73-92 150647

OWERŁOK, stębnówki prze-mysłowe sprzedam, Malbork, tel. (055) 72-38-37 150685

BULL TERRIERY, tel. (055) 72-66-36 150672

AUTOMAT lodowy, lodówka (055) 72-11-70 150709

SUKIENKA komunijna, atlasowa, długa z dodatkami, Tel. (055) 72-85-50 150753

WYSŁODKI suche brykietowane 1,5 tony, tel. (055) 71-13-32 150722

SPRZEDAM ciałnik C-360 1984r. Żuk towarowy - osobowy - 1985r., tel. (055) 72-14-46 150748

KURCZĘTA odchowane i jednodniowe, przyjmujemy zamówienia. Malbork - Wielbark, Szeroka 5, tel. (055) 72-62-98 150750

KOMPLET wypożyczony - skóra - podobny, brąz. Tel. (055) 72-87-41 150768

MAGNETOFON cyfrowy Philips DCC 730 nowy Malbork, tel. (055) 72-16-05 150783

ZBIORNIK paliw 5 000 litrów z dystrybutorem sprzedam (055) 72-33-48 150788

OKNA PCV cenoproducta, tel. (069) 132-53-97 041697

SPRZEDAM suknie ślubne 160/165, bardzo efektowna (055) 82-23-26 wew. 25 041698

SOLARIUM mobilni 20 lampow - tanio sprzedam Tczew, tel. (069) 31-61-13 041675

TANIO przyczepek kempingowa N-126m - nowy typ, długość 4450 mm, 1990r. pierwszarejestr. 1993 r. tel. (055) 72-21-77 150622

SPRZEDAM meble wysokości, tel. (069) 136-96-22 041682

KOMPLET kuchni, tel. (069) 31-42-56 041690

SPRZEDAM organy Roland, pc, tel. (069) 31-40-89 041658

SPRZEDAM wózek trzyfunkcyjny, głęboki Tczew 83-110, ul. Rolnicza 21A/2, tel. (055) 72-21-77 150622

SPRZEDAM jezmin jary od "Bog" stara 28, rok 1984, skrzyniowa, plus części Bogusław Tryka, Mała Słońca, 83-120 Subkowy 041653

TECHNICS - wzmacniacz, CD, magnetofon, kolumny - sprzedam w całość, Tel. (069) 31-57-95 041648

SPRZEDAM suknie ślubne, rozm. 40-42, tel. (069) 132-17-32 041645

OKNA mahoniowe, otwierało-uchytne, 3100 x 1580 - 1 szt., 1730 x 1100 - 1 szt., 980 x 2220 - 1 szt. (alkońkowy) Tczew, tel. (069) 31-47-77 041637

PODŁOGA panele, buk, 29 m², 1080 x 180 x 13, 100% drewno, 100% szkl. Tczew, tel. (069) 31-47-77 041637

MEBLOCIĄNKI i pralkę automatyczną, Tel. (069) 31-40-75 041588

MEBLE aluminiowe sklepowe, nowa - sprzedam pilnie, tanio. Głnow, tel. (069) 135-29-75 1804589

NAMIOT handlowy, 6 m x 3 m, Tel. (069) 33-78-96 041609

BLACHODACHOWKI, blachy trapezowe, płyty ondulin, glatny, dachówki cementowe i ceramiczne, sprzedam - montaż, papa, lepek, styropian, glazura, terakota, atlas, ceresit, parkiet, deski podłogowe, siatka ogrodzeniowa. Dach-Serwis, Starogard G., Kościuszki 47, tel. 090-54-03-66 040114

PIŁA tarczowa "Dyma" przcinarka do metalu, Tel. (069) 132-57-59 w godz. 15-00 - 20-00 041623

KON 1,5-roczny pod siodło, Tel. (069) 31-65-71 041628

ROWER górski, nowy, zapakowany, 400 zł, Tel. (069) 31-10-94 041629

SPRZEDAM suknie do I komunii, krótką - niedrogo, Tel. (069) 136-76-06 041622

OWCZARKI niemieckie, rodowodowe, szczeniaki - sprzedam, Tel. (069) 31-03-81 041586

AMIGA 1200, 7,5 mln. Tel. 090-50-21-69, Starogard, tel. (069) 16-232-53. Zakład ul. Sikorskiego 11 (obok Urzędu Gminy), 211164

SPRZEDAM dwa segmenty + wersalkę + 2 fotela, stan dobry, Tel. (069) 33-78-58 041546

SPRZEDAM działkę ogrodniczą na Targowej, Tel. (069) 33-78-35 041554

AUDI 100, diesel, 1981, magiel gorący, przemyślany na silę, Tel. 31-77-29 041560

ZYMWAROK 120l, 500 zł chłodziarkę 500 zł przeznaczam do sklepu i zymwarok 350 zł, Tel. (069) 31-57-81 041584

SPRZEDAM buraki pastewne - tanio, Tel. (069) 31-21-91 041578

KOLUMNY sztaberki 2x400 W, 2 szt., Sabelty 2x200 W, 4 szt., końcówki moczy - sprzedam, Tel. (069) 31-65-71 041582

KUPIĘ kolo do bryczki o średnicy 110 cm - 90 cm, Tel. (069) 31-70-04 041575

MASZYNY krawieckie, Tel. (069) 31-41-19 041418

SUKNIĘ ślubną, atrakcyjną - tanio, Tel. (069) 132-16-16 430667

AMERYKANSKIE staffordy - rodowodowe Tczew, tel. (069) 31-07-90 340147

SPRZEDAM nasioną groszku zielonego Skaut 3800 kg, Tel. (055) 47-42-71 02113

30 SKOR tchórzofek - sprzedam 82-511 Tychonów, telefon (055) 75-12-49 P0557

SPRZEDAM węże do hydrantu typu W-75-20 Szpęgawek, tel. (069) 16-214-22 P0559

SPRZEDAM betoniarę 100 l Skarszewy, tel. 188-22-60 P0560

SPRZEDAM barakowóz Skarszewy, tel. 188-22-60 P0560

ZŁAZUX - produkcja montaż, żaluzje poziome, pionowe, rolety wewnętrzne, zewnętrzne - konkurencyjne ceny, krótkie terminy, Tczew, ul. Podgórna 8, tel. (069) 31-74-14 do 9:00 - 17:00 oraz tel. (069) 31-61-28 do godz. 20:00 03247

ZŁEĆ wykonanie robót tynkarskich, murarskich, posadzkarskich, kafelkowanie oraz instalacje w dużym domu w Starogardzie Gd. Starogard, tel. (069) 16-223-75 211297

PLYTY gipsowe, panele boazerijne - montuje Starogard, tel. (069) 16-233-54 211336

PPU "Maszrol" Siwińska 83-209 Gołdziejewo, tel. (069) 188-18-29 - slosy zbrowne, SZG-210 i 401 dostawy i montaż wraz z urządzeniami towarzyszącymi, 210058

TYNKI, kafelkowanie, szpachlowanie malowanie, tapetowanie, boazerie i podłogi - tanio i solidnie, Starogard, tel. (069) 16-272-46 211353

BLACHARSTWO, dekarstwo Skórcz, tel. (069) 182-46-67 211356

UKŁADANIE, szlifowanie, lakierowanie parkietów, układanie boazerii, Starogard, ul. Paderewskiego 1, sklep "Bim" /lp, biuro czynne od 10:00 do 16:00, tel. (069) 16-248-00 211367

BIURO Rachunkowe, tanio, zerzenie, ul. Włobickiego 13, Starogard (wejście przez księgarnię), tel. (069) 16-228-96 210611

NAPRAWA i montaż domofonów Starogard, tel. (069) 16-248-66 211372

USŁUGI blacharsko-dekarskie - szybko, tanio i solidnie - na wykonane usługi udzielamy roletnej gwarancji, Starogard, ul. Gen. Kłobuckiego 74, 211389

ROLETY antywłamaniowe, bramy garażowe, Bogumił & Górka - produkcja, montaż Starogard, tel. (069) 16-291-96, Tczew, tel. (069) 136-12-20 210062

NAPRAWA pralek, lodówek, odkurzaczy, przejawianie silników elektrycznych, Janusz Wętki, Starogard, tel. (069) 16-232-53. Zakład ul. Sikorskiego 11 (obok Urzędu Gminy), 211164

USŁUGI remontowo-budowlane, kompleksowe budowanie domów, układanie chłodziarek i wjazdów garażowych, Starogard, tel. (069) 16-282-16 lub 16-286-27, 211284

KOMPLEKSOWE usługi budowlano-remontowe, kominki - wkłady, ogrzewanie, projektowanie, realizacja, inne usługi projektowe Tel. kom. 090-54-04-78 211242

MIKROBUS - Starogard, tel. (069) 16-252-99 211251

FIRMA Budowlana "Rembud" Starogard Gd., ul. Starzyńskiego 15, tel. (069) 16-235-06 oferuje wykonawstwo robót remontowo-budowlanych, 210047

ZWIR, piasek - tanio do 20 ton, Starogard, tel. (069) 16-253-42 210042

TRANSPORT, usługi cięgniarki + przyczepa, Kwidzyn, tel. 11-07 180470

USŁUGI stolarskie, wystrój wnętrz, przedpokoje, sklepy, gabinety, wykonawstwo nietypowych mebli, Kwidzyn, ul. Korczaka 7/2, 180463

TAPETOWANIE mieszkań, półmechaniczne, szybko i tanio, Tel. (055) 75-15-36 180383

KAFELKOWANIE, hydraulika, montaż płyt gipsowych, VAT Malbork, tel. 090-50-03-03 210042

ZAKŁAD budowlany wykonuje usługi budowlane o A do Z (prace piłykarskie, murarsko-tynkarskie, posadzkarskie, malarskie, montaż ścian i sufitów płyt gipsową, wykonawstwo remonty budynków od podstaw), rachunki VAT, Tel. (069) 31-70-55, od 19:00, tel. (069) 31-77-02 041407

KOMPUTEROWE przepisywanie tekstów Tel. (055) 72-27-63 150178

STUDIARSTWO wiercenia, remonty studni hydroforu (055) 72-14-77 150667

USŁUGI ogólnobudowlane - glazura, ścianki gipsowe, sufity podwieszane, panele, szalunki, więźby dachowe, roboty murarskie, Rachunki, Malbork, tel. (055) 72-13-54 po 16.00 150762

UKŁADANIE kostki, wjazdy garażowe, parkingi itp. Adam Korynt Starogard Gdański, ul. Piłk. Dąbka 15 (069) 16-24-174 150760

ŻALUZYJE (055) 72-80-89 Malbork 150730

RODZINA - sztukatorska wykona wystrój wnętrz oraz renowacje i rekonstrukcje - Fasady, Oferty pozowne tel. (055) 72-87-41 150767

BHP, p. poz. - kompleksowo (055) 72-12-29 150781

ZRY zespółne Szlum, Baczynskiego 1, tel. (055) 77-25-82 150785

TRANSPORT bagażowo-towarowy 1-3,5 tony, przewóz aut, laweta, VAT, Malbork (055) 72-56-80 150032

REMONTY, wykończenia wnętrz - sufity podwieszane - suche tynki (płyta G-K) - szpachlowanie, malowanie - posadzki (terakota) tel. (055) 72-63-95 Rachunki VAT 150033

Wykonuje: WYKONANKI FORMY PRZYRZĄDY tel. (055) 72-71-66

PRACOWNIA Mira Tczew, ul. Baczynskiego 9 tel. (069) 31-29-95 poleca szczerze i fachowo - niezręcznie i własnego materiału, wystrój wnętrz, meble, poduszki. Posiadamy w sprzedaży tania firanki i dodatki. Oferujemy szczerze namieranie glazur (czapecki, kozuski, becki), 041684

USŁUGI hydrauliczne, Tel. (069) 31-18-20 041678

USŁUGI tapicerskie, Tczew, tel. (069) 132-54-26, do 16:00 do 22:00 041660

PLYTY gipsowe, wymiana - montaż okien i drzwi, tapetowanie, kafelkowanie, ocieplanie, panele, boazerie, Tel. (069) 31-14-13 041602

DACHY uslugi blacharskie, dekarskie, elewacja siding i tynki, docieplenie styropianem, budowlano-remontowe, solidnie, krótkie terminy, faktury VAT, Dach-Serwis, Starogard Gd., ul. Kościuszki 47, tel. 090-54-03-66 040114

PRODUKCJA siatek ogrodzeniowych na zamówienie, Cen producenta, rachunki faktury VAT, Mieczysław Gajewski, Tczew, ul. Wypianowskiego 5, za parkiem, 041610

NAPRAWA chłodziarek, zamrażarek i pralek automatycznych, Josef Kohlandt, tel. (069) 31-14-96 041619

WIDEOFILMOWANIE, fotografowanie bardzo obłym sprzętem, cena do uzgodnienia, Tel. (069) 33-82-73 041537

ZDECYDOWANIE NAJTANSZE wypełnienie PIT-u w Biurze Prawnym, Tczew, ul. J. Dąbrowskiego 20, 041564

PROMOCJA! do 14.04.2002 taniej! kompleksowe wykończenie mieszkań płyt gipsowe, szpachlowanie, malowanie, tapetowanie, kafelkowanie, siding, panele itp. Tel. (069) 132-26-95 041567

KOMPUTEROWE przepisywanie tekstów, Tczew, tel. (069) 33-70-37, po 18.00, 040109

USŁUGI ogólnobudowlane, murarsko-tynkarskie, posadzkarskie, układanie podłóg, boazerii, montaż ścian i sufitów, płyt gipsową, kafelkowanie, Rachunki, Tel. (069) 31-63-20 041014

PROFESJONALNE czyszczenie, trzepanie dywanów, wykładzin, tapicerek meblowej i samochodowej Tczew, tel. (069) 31-47-77, 31-07-81 041482

TRANSPORT osobowy - dostawczy, Tel. (069) 31-19-28 041407

TRANSPORT do 1 tony cały kraj, VAT Tczew, tel. (069) 132-15-26, 090-53-68-18 040097

PHU Waldemar Grzegorzewski, Tczew - Rokiti 21A, tel. (069) 31-16-37 prace spawalnicze i remontowe - aluminium i stal nierdzewna, produkcja i montaż wkładów kominiowych z "K O" wyposażenie dla gastronomii i handlu 11VAT 040097

NAPRAWA pralki, chłodziarki, zamrażarki, Zbigniew Rasmus, Tczew, tel. (069) 31-01-51 040026

FIRMA "CARO" Kowalstwo artystyczne, ogrodzenia, bramy, balustrady, kraty, Tczewskie Łąki, tel. (069) 31-30-85, 040084

NAPRAWA sprzętu RTV (u klienta), Tel. (069) 33-70-89 040979

ZESPÓŁ - zabawy, wesela, Tczew, tel. (069) 33-71-05 040664

NAPRAWA pralki, chłodziarki, sprzęt AGD, Pro-Don Tczew ul. Czyżykowska 68, tel. (069) 31-18-07, 10.00 - 18.00 040031

WIDEOFILMOWANIE Tel. (069) 31-07-41 040015

WIDEOFILMOWANIE Tel. (069) 33-85-57 043769

WIDEOFILMOWANIE Tel. (069) 136-16-95 040024

WIDEOFILMOWANIE Tel. (069) 33-63-59 041234

USŁUGI malowanie, tapetowanie, szpachlowanie, płyty gipsowe, panele boazerijne, Tel. (069) 31-75-17 041634

KOMINKI tradycyjne, grzewcze, Tczew, tel. (069) 31-12-60 041639

USŁUGI ogólnobudowlane Tel. (069) 31-29-73, 132-22-14 041650

USŁUGI transportowe, 1,5 t Tczew, tel. (069) 31-25-64 041649

GLAZURA, terakota, panele boazerie dachy - tanio i solidnie, Starogard, tel. (069) 31-70-13 041643

KOMPUTEROWE przepisywanie tekstów Rysunki, Tel. (055) 72-87-89 150730

USŁUGI kafelek Tczew, ul. 1 Maja 9 (róg Sambora) 340152

POSIADAM samochód dostawczy, wystawiam fakt VAT - tanio Tczew, tel. (069) 31-66-37 lub 33-81-86 340146

CYKLINOWANIE, układanie podłóg, boazerii, panele, siding, kafelkowanie, Tel. (069) 136-76-77 043064

TANIO - wykonanie wnętrz, szpachlowanie, płyty gipsowe, posadzki, sztukateria, Tel. (058) 76-87-91, po 18.00 040016

DOCIEPLANIE domów styropianem granulowanym, wdmuchiwaniem w izolację, Tel. (058) 84-31-56 040014

31-26-36, po 15.00, 340103

ALARMY, domofony, Tel. (058) 72-18-63 040029

USŁUGI ogólnobudowlane, murarskie, ciesielskie, tynkarskie, montaż płyt gipsowych, remonty, kafelkowanie, kominki, Tel. grzelec 72-29-49, po 19.00, 040068

KURSY spawania E+G+C+Ar w Wejherowie, Tel. 78-35-69 040070

PIECZĄTKI - 2 i 1 zł/ wiersz, wycięty 15 gr/szt, Tczew, ul. Wigury 29, tel. (069) 31-61-13 02247

ANGIELSKI, lekcje, tłumaczenie, Szukam również pracy od września (student) tel. (055) 72-56-33 150617

KOREPTYCJE angielski, matematyka 5 zł, Tel. (069) 31-79-74 041691